

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 78 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2005 • ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΑΝΟΡΜΟΥ 18, Τ.Κ. 11522

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)
Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται

Περίοδος Β' - Χρόνος 31ος - Αρ. Φύλλου 78 - Ιανουάριος - Ιούνιος 2005

Ιδιοκτήτης:

Αδελφότητα Μικροχωριτών
“Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος”

Αγλαύρου 19-21, 117 41 Αθήνα

Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος: Αιμιλία Κουτσούκη
Αντιπρόεδρος: Αθανάσιος Κεράνης
Γεν. Γραμματέας: Μάρκος Οικονόμου
Ταμίας: Ιωάννης Αρώνης
Σύμβουλοι Τύπου: Σπύρος Κρίκος
Σοφία Κούμπου - Κουτσούκη

Εκδότης/Διευθυντής (σύμφωνα με το νόμο):

Αιμιλία Κ. Κουτσούκη
Διεύθυνση: Αγλαύρου 19-21, 117 41
Αθήνα.
Τηλ. 210 9238197, Fax: 210 9218177,
E-mail: Koutsoukis@hol.gr

Σύνταξη – Επιμέλεια έκδοσης:

1966-1970: Μένιος Κουτσούκης
1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος
1978-1992: Μένιος Κουτσούκης
1993-2003: Αθανάσιος Κεράνης και
Δημήτριος Κρίκος
2003 - Οι δημοσιογράφοι:
· Σοφία Κουτσούκη, τηλ. 210 8032231
E-mail: bily@otenet.gr
· Σπύρος Κρίκος, τηλ. 210 9945348
E-mail: spiroskrikos@in.gr

Φωτοστοιχειοθεσία – εκτύπωση:

Ι. Γκαντήραγας & Σία Ο.Ε., Γερανίου 7,
Τηλ. 210 5244309

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού Ευρώ 4
Εξωτερικού \$ 50
Εταιρειών, ΝΠΔΔ Ευρώ 15
Αποστέλλεται δωρεάν σε δημόσιες
υπηρεσίες, Ο.Τ.Α. και συλλόγους

Φωτογραφία εξωφύλλου: Νέοι και νέες του χωριού στη δεκαετία του '50

Πνευματική Γωνιά

Έργο ιστορίας και πολιτισμού

Η Διαχρονική πορεία του Μικρού Χωριού

Η Πνευματική Γωνιά ή το Μουσείο του Μικρού Χωριού περιέχει σε μικρογραφία τη μακρόχρονη ιστορία του χωριού μας. Είναι η ζωντανή εικόνα όλων όσων καταγράφηκαν στο διάβα της ιστορίας του. Αυτά είναι και πολλά και σημαντικά. Τι να πρωτοθυμηθούμε; Τους πολέμους, απ' τους οποίους το χωριό μας δεν έλειψε ποτέ με αγωνιστές του από το 1821 ως τον Μακεδονικό Αγώνα, τους Βαλκανικούς Πολέμους, την Εθνική Αντίσταση; Τους εθνικούς και μεγάλους ευεργέτες του χωριού; Τους ιερείς, δασκάλους, προέδρους, στυλοβάτες και εκσυγχρονιστές του χωριού; Τους ξενιτεμένους, που χάρις σ' αυτούς πέτυχε έργα υποδομής πρωτοπόρα για την εποχή τους και την ευρύτερη περιοχή; Τους αειμνηστούς προγόνους μας που με προσωπική εργασία έφτιαξαν αλώνια, νερόμυλους, εκκλησιές, σχολεία, υδραγωγεία, δρόμους, καλντερίμια;

Το Μικρό Χωριό ήταν ένα κοσμικό χωριό με αρχοντιά και πολιτισμό που ομόρφαινε ολόκληρη την περιοχή. Δυστυχώς η αποφράδα μέρα της 13^{ης} Γενάρη 1963 θέλησε να ανακόψει τη δημιουργική του πορεία. Όμως το Μικρό Χωριό αντιστάθηκε. Έχτισε ένα καινούργιο χωριό, το ίδιο όμορφο, που μπορεί και συνταιριάζει το παραδοσιακό με το σύγχρονο, το παλιό με το καινούργιο. Αυτόνομο, με δικούς του πόρους ικανούς όχι μόνο να του εξασφαλίζουν τις δαπάνες λειτουργίας του αλλά και να οραματίζεται νέες μορφές ανάπτυξης και προόδου! Δυστυχώς όμως ο «Καποδίστριας» παραμόνευε. Με το νόμο που φέρει αυτό το όνομα τα όνειρα μιας αυτόνομης πορείας σταμάτησαν. Οι κοινότητες έπαψαν να έχουν δική τους οντότητα. Αποτελούν πλέον ένα κομμάτι του Δήμου. Ένα κομμάτι του συνόλου.

Υστερα ήλθε η εποχή της παγκοσμιοποίησης, του σύγχρονου τρόπου ζωής. Πολλές από τις παραδοσιακές δραστηριότητες του χωριού έχουν ατονήσει ή και χαθεί. Αρκετά από τα πρωτοπόρα έργα του χωριού μας έχουν εξαφανισθεί ή αλλάξει μορφή. Η ιστορία του χωριού μας είναι η μόνη που τα θυμάται όλα, που μπορεί να τα κρατήσει ζωντανά και να τα θυμίζει στις επόμενες γενιές, μέσα από την Πνευματική Γωνιά του Μικρού Χωριού. Εκεί μπορούν να διασωθούν όλα όσα κατάφεραν οι Μικροχωρίτες στο διάβα των αιώνων. Πολλά υπάρχουν σε φωτογραφική μορφή, άλλα σε έντυπο υλικό και άλλα αυτούσια. Όλα είναι μια περιουσία που αξίζει το σεβασμό και τη φροντίδα μας! Πρέπει όμως να φροντίσουμε για τη σωστή προβολή τους έτσι ώστε ο κάθε επισκέπτης να μπορεί εύκολα, περιδιαβαίνοντας στο χώρο, να γεύεται τη σημαντική ιστορία του Χωριού και τον τρόπο ζωής των κατοίκων του. Έχουν γίνει πολλά ως τώρα. Όμως δεν φτάνουν. Θα πρέπει να πάρουν μια πιο συστηματική μορφή. Άλλωστε, ανάμεσα στα συγκινητικά, επαινετικά λόγια των επισκεπτών, υπάρχουν και αρκετές υποδείξεις που τονίζουν την ανάγκη καλλίτερης οργάνωσης του Μουσείου, κάτι που πρώτοι εμείς γνωρίζουμε και κύριο μέλημά μας είναι η πραγμάτωσή του.

Η χρήση της Πνευματικής Γωνιάς είναι πολλαπλή. Μουσειακός χώρος, Βιβλιοθήκη και Αίθουσα Συναντήσεων. Οι ειδικοί Αρχαιολόγοι που συμβουλευτήκαμε τόνισαν ότι για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος είναι απαραίτητη η επιστημονική οργάνωση του χώρου. Χρειάζεται καταγραφή, αναδιάταξη και ταξινόμηση (χρονολογική, λαογραφική, ιστορική, κλπ.) των διαφόρων ειδών συλλογής. Χρειάζεται ανάλογος φωτισμός, κλιματισμός, διάκοσμος. Χρειάζεται ενημερωτικές πινακίδες με σύντομες περιγραφές. Χρειάζεται συνοπτική εξιστόρηση των σημαντικών στιγμών της ιστορίας του χωριού. Χρειάζεται την απαιτούμενη μουσειακή παρουσίαση των εκθεμάτων, έτσι ώστε εύκολα και γρήγορα να μπορεί κάποιος να περιηγηθεί νοερά στα όσα διαδραματίστηκαν στο Χωριό μας. Είναι μια μεγάλη και δύσκολη δουλειά. Τα μέλη της Αδελφότητας είναι ταγμένα να προσφέρουν και το χρόνο και την εθελοντική προσωπική τους δουλειά για να επιτευχθεί ο στόχος, γιατί θεωρούν καθήκον προς τους προγόνους και τους νεώτερους να εξασφαλίσουν μια ευπρο-

σήγορη παρουσίαση της ιστορίας του Χωριού. Όμως δεν αρκούν μόνο αυτοί. Χρειάζονται και τη βοήθεια όλων των Μικροχωριτών. Και πρώτα απ' όλα, μαζί με την ασφάλεια των εκθεμάτων, πρέπει να εξασφαλισθεί η στερεότητα του κτιρίου που τα στεγάζει.

Παρατηρήσαμε δυστυχώς ότι υπάρχουν ρωγμές στους τοίχους, ιδιαίτερα ο τοίχος πάνω από την κεντρική είσοδο που δείχνει να στηρίζεται στο κούφωμα της πόρτας. Οι μηχανικοί που το επισκέφθηκαν έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου. Χρειάζεται άμεση στήριξη και επισκευή, ενώ η υγρασία και οι ρίζες των δένδρων στη ΒΑ πλευρά του κτιρίου επιδεινώνουν την κατάσταση. Ζητήσαμε τη βοήθεια ειδικών πολιτικών μηχανικών. Οι υποδείξεις τους ήταν σχεδόν ταυτόσημες. Ζητήσαμε ανάλογες προσφορές. Η καλλίτερη που εξασφαλίσαμε για την σταθεροποίηση και επισκευή του κτιρίου ανεβάζει το κόστος στα 40.000 ευρώ. Ζητήσαμε οικονομική ενίσχυση από την Νομαρχία Ευρυτανίας και το Δήμο Ποταμιάς. Και οι δυο φορείς είδαν θετικά το αίτημά μας και υποσχέθηκαν ότι θα σταθούν αρωγοί. Όμως δεν αρκούν.

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών ζητάει τη συμβολή όλων. Αναζητεί επίσης χορηγούς που θα ήθελαν να υιοθετήσουν μια ή περισσότερες εργασίες στην εσωτερική οργάνωση της Πνευματικής Γωνιάς. Η Αδελφότητα, με τη σειρά της, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης, προτίθεται να δώσει το όνομα των χορηγών στις αντίστοιχες αίθουσες (π.χ. Αίθουσα Α. Κ.) σε εντοχισμένη μαρμάρινη πλακέτα για να θυμίζει στις επόμενες γενιές την έμπρακτη αγάπη των Μικροχωριτών για τον τόπο τους και την ιστορία του.

Είμαστε σίγουροι ότι, όπως πάντα, όλοι οι Μικροχωριτές θα τρέξουν αρωγοί με την μικρή ή μεγάλη συνεισφορά τους για να μπορέσει να επιτευχθεί ένα έργο αντάξιο της πρωτοπόρας παράδοσης του χωριού μας. Ένα έργο που θα δικαιώνει τους αγώνες των προγόνων μας και θα διασώζει τη μνήμη τους στους μεταγενέστερους.

*Αδελφότητα Μικροχωριτών
«Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος»*

Αδελφότητα Μικροχωριτών 50 Χρόνια (1955-2005)

Όπως είναι σε όλους μας γνωστό η Αδελφότητα Μικροχωριτών ιδρύθηκε από Μικροχωριτές της Κωνσταντινούπολης το 1886 με σκοπό την ανύψωση του πολιτιστικού και βιοτικού επιπέδου της Κοινότητας του Μικρού Χωριού και την ανακούφιση των κατοίκων από πολλές δυσκολίες της ορεινής ζωής τους. Η δράση της ήταν μεγάλη και ποικιλόμορφη ως το σημαδιακό για τους Έλληνες της Πόλης 1922 και ύστερα το 1955. Τότε, το 1955, στην Αθήνα επανιδρύεται η Αδελφότητα για να συμπεριλάβει στους κόλπους της όχι μόνο τους εκπατρισμένους Μικροχωριτές της ξενιτιάς αλλά κυρίως όσους αναγκαστικά άφησαν το χωριό για να εγκατασταθούν σε Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Λαμία, Αργίριο και άλλες πόλεις της Ελλάδας (αρ. εγκρ. Πρωτοδικείου 15143 της 14ης Νοεμβρίου 1955).

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών σκοπεύει να οργανώσει εορταστική εκδήλωση το Φθινόπωρο, για να τιμήσει την 50ή αυτή επέτειο από την επανίδρυσή της. Είναι μια γιορτή όλων των Μικροχωριτών, γιατί όλοι μας, ενωμένοι, αποτελούμε την Αδελφότητα Μικροχωριτών.

Ο τόπος και χρόνος θα ανακοινωθεί το Φθινόπωρο

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 2005

Του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικολάου

Ο βίος του ανθρώπου είναι αγώνισμα και ο χρόνος της επίγειας ζωής του είναι στάδιο. Η πρώτη δωρεά του Θεού στον άνθρωπο είναι ο χρόνος του βίου του, η επίγεια ζωή του. Αν μετρήσουμε τον χρόνο αυτόν του βίου μας με φυσικό μέτρο, είναι μηδαμινός, μια ελάχιστη διάρκεια μέσα στην ηλικία των φυσικών όντων. Αν τον συναρτήσουμε με τον πνευματικό κόσμο, είναι η αιωνιότητα. Πάντως μεγάλη δωρεά και πολύτιμον αγαθόν εις την ζωή αυτό που ονομάζεται χρόνος κεφάλαιο, που άλλοι το μεταλλεύουν και άλλοι το σκορπίζουν. Οι χριστιανοί «εξαγοράζονται τον καιρόν».

Ο χρόνος είναι μια διάσταση – η τετάρτη διάσταση, που λαμβάνει την αρχή και την ύπαρξή της συγχρόνως με την αρχή και τη δημιουργία του κόσμου. Η Θεία Γραφή λέγει: «εν αρχή εποίησεν ο Θεός τον ουρανό και την γην». Αυτό ως προς τον χρόνο φανερώνει, όπως ερμηνεύει ο Μέγας Βασίλειος, ότι «συμφυής άρα τω κόσμω ... η του χρόνου διέξοδος υπέστη». Τα ίδια πρεσβεύουν και διδάσκουν και ο Αναξαγόρας και ο Πλάτων.

Ως προς την αξίαν και σημασία του, οι αρχαίοι ονόμαζαν τον χρόνο «πολυτελέστατον ανάλωμα» και έλεγαν ότι «ο χρόνος εστί δάνος», δηλαδή ο χρόνος είναι δάνειο, που δίδεται στους ανθρώπους για να τον χρησιμοποιήσουν.

Μέσα στο χρόνο και τον χώρο δημιουργεί ο άνθρωπος την ιστορία του, που είναι αποτέλεσμα της προσπάθειάς, του αγώνος και της εμπειρίας των γενεών και που προχωρεί και κατευθύνεται προς ένα τελικό σκοπό κατά το σχέδιο και την πρόνοια του Θεού. Τίποτε δεν έδωσε ο Θεός έτοιμο στον άνθρωπο, τον έπλασε «κατ' εικόνα» και εξήτησε απ' αυτόν το «καθ' ομοίωσιν». Του έδωσε τους όρους και τις δυνατότητες να αυξηθεί και να κατακυριεύση τη γη, όλη τη φυσική δημιουργία.

Αλλά προορισμός του ανθρώπου δεν είναι μόνο να κατακτήσει τη γη, να υποτάξει την υλική δημιουργία. Είναι ακόμη, μάλιστα δε πρώτο, να κατακτήση τον εαυτό του, να καλλιεργηθή εσωτερικά και να εξημερωθή ηθικά, με ένα λόγο να ομοιωθή προς τον Θεό. Γιατί ο άνθρωπος είναι μεν εντός, αλλ' είναι και υπεράνω της ιστορίας. Ως βιολογικός οργανισμός ο άνθρωπος είναι «υπό τα στοιχεία του κόσμου τούτου» μέσα στο χώρο και τον χρόνο του φυσικού κόσμου, αλλά σε ό,τι αφορά στο σκοπό και τον προορισμό της ζωής του, είναι έξω των διαστάσεων της φυσικής εμπειρίας. Ο χώρος και ο χρόνος του βίου είναι το στάδιο της ηθικής τελειώσεώς μας, ο δρόμος τον οποίο πρέπει να περάσουμε, για να φθάσουμε στον κόσμο εκείνον, που είναι εκτός των συνθηκών της υλικής κτίσεως, εκτός τόπου και χρόνου.

Αγαπητοί μου,

«Πιστεύομεν διό και λαλούμεν», που σημαίνει, ότι κηρύττομε καθώς πιστεύομε και απευθυνόμαστε σε ανθρώπους που πιστεύουν, αν και δεν αγνοούμε, ότι υπάρχουν πολλοί στον καιρό μας που πιστεύουν διαφορετικά. Αλλ' εμείς σαν χριστιανοί μάθαμε από την Εκκλησία, από τον Λόγο του Θεού να συνδέομε το φυσικό χρόνο με την αιωνιότητα, επειδή πιστεύομε ότι πέραν του κόσμου τούτου υπάρχει ο μεγάλος προορισμός του ανθρώπου και γι' αυτό τρέχομε το δρόμο του βίου «διώκοντες κατά σκοπόν», όπως γράφει ο Απόστολος, έχομε δηλαδή αντικειμενικό σημείο και τέρμα προς το οποίο κατευθυνόμαστε. Αν δεν είναι αυτή η αλήθεια, τότε είμαστε τραγικοί άνθρωποι στη ζωή.

Κινούμαστε από μια άορατη και παντοδύναμη αιτία προς τα εμπρός, προς τον θάνατο, χωρίς να μπορούμε να προβάλωμε αντίσταση. Ένα ρεύμα μας παρασύρει

διαρκώς. Θέλομε να απλώσωμε τα χέρια, να κρατηθούμε από κάπου, να σταθούμε στην όχθη του ποταμού, να δούμε το ρεύμα να φεύγει εμπρός κι εμείς να μένωμε πίσω. Μάταια όμως! Η δύναμη που μας παρασύρει είναι εντός μας. Δεν είναι δυνατόν να της ξεφύγωμε. Είναι ο νόμος της αενάου και διαρκούς αλλαγής του φυσικού κόσμου.

Συμβατικά λέμε, ότι εισερχόμαστε σε νέο έτος. Τούτο απλά είναι ένα σχήμα λόγου, γιατί και ο χρόνος καθ' εαυτόν και η διαίρεση του χρόνου σε εβδομάδες και μήνες και έτη και αιώνες είναι λογικές κατασκευές, που σαν μόνη πραγματική βάση έχουν το φυσικό γεγονός του ημερονυκτίου. Εισερχόμαστε λοιπόν σε νέο πολιτικό έτος και πάντοτε με πολύ κοινό τρόπο μοιράζομε τυπικές ευχές. «Αίσιο και ευτυχές το νέο έτος» είναι η συνηθισμένη και στερεότυπη ευχή. Άλλο τώρα πως φαντάζεται, πως εννοεί και πως θέλει ο καθένας την ευτυχία. Αίσιο και ευτυχές ευχόμαστε κι εμείς το νέο έτος σε όλους τους ανθρώπους και μάλιστα στους «οικείους της πίστεως».

Με την έννοια ότι ευτυχία είναι η εσωτερική ικανοποίηση από την εκτέλεση του θείου θελήματος και με την πίστη ότι η ευτυχία αυτή δεν είναι δώρο της ανύπαρκτης τύχης, αλλά αποτέλεσμα της συνεργασίας της θείας χάριτος και της ανθρωπίνης θελήσεως.

Είπε κάποιος από τους αρχαίους ότι «η μεν γαρ εμπειρία τέχνην ἐποίησεν, ἡ δ' ἀπειρία τύχην». Η πίστη στην τύχη είναι γνώρισμα των απείρων και των σκνηρών. Αλλά ο Θεός δίνει σ' εκείνους που έχουν, σ' εκείνους που ξέρουν τον χρόνο της ζωής των με εμπειρία, σ' εκείνους που έμαθαν να δεσμεύουν, να αξιοποιούν το χρόνο του βίου των κατά το θέλημα του Θεού. Ας έχουμε πίστη στο Θεό και αγάπη προς τους αδελφούς μας, ας εργαζώμαστε το αγαθό και τέλειο θέλημα του Θεού και ο Θεός δεν θα μας στερήσει την ευτυχία. «Ου στερήσει Κύριος τα αγαθά τοις πορευομένοις εν ακακία». Αυτή είναι η ευχή μας, ευχή με ουσιαστικό περιεχόμενο, στην αρχή του νέου έτους.

Θεάρεστον, εὐδρομόν τε και εὐκαρπον το νέον έτος.

+ο ΚΝ

Ο ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Μέσα στον προβληματισμό των ημερών για την Ελληνική Εκκλησία θα ήταν παράλειψη να μην τονίσουμε ότι ο κόσμος της Ευρυτανίας σεμνύνεται για την πλούσια ποιμαντική και αγαθοεργό προσφορά του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικολάου. Είναι ο συνετός Ιεράρχης που μιλά στην καρδιά του Ευρυτάνα με την ειλικρινή, πατρική συμβουλή και την απλόχερη χριστιανική του αγάπη.

Από τις αρχές της ενθρόνισής του, αφηφώντας αντίξοες οδικές ή καιρικές συνθήκες έχει περπατήσει ώρες για να φτάσει ακόμα και στα πιο απομακρυσμένα χωριά της περιοχής. Ευπροσήγορος και σεμνός αφογκράζεται τις ανάγκες των πιστών για να σπεύσει αθόρυβος αρωγός. Διορατικός, με ευρύτητα αντιλήψεων, απαντά πειστικά στα σύγχρονα προβλήματα της κοινωνίας με χριστιανική διδαχή. Βαθύς γνώστης των Θείων αλλά και της ανθρωπίνης ψυχολογίας αμβλύνει, με τον άψογο χειρισμό του λόγου του, διχογνωμίες συμφυείς με τις προκλήσεις των καιρών και οδηγεί σε πραότερες και ωριμότερες σκέψεις. Συμμετέχει σε κάθε ευρυτανικό γίνεσθαι χωρίς να φείδεται κόπου, χρόνου ή απόστασης. Προσηνής και ευχάριστος, απλός και αξιοπρεπής εμπνέει την εμπιστοσύνη, την εκτίμηση και το σεβασμό στον κάθε Ευρυτάνα.

Η καλή διαποίμανση, παγκοσμίως θα λέγαμε, περνάει κρίση στις μέρες μας. Είναι ευχής έργο που ο τόπος μας έχει άξιους ιερείς και Πνευματικό ταγό τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. κ. Νικόλαο.

Αιμ. Κουτσούκη

Το Μικρό Χωριό μετά την Άλωση

Του Ανάργυρου-Γιάννη Μαυρομύτη*

Η Επαρχία του Καρπεννησιού, όπως και όλη η Δυτική Ελλάδα, περιήλθε στην Οθωμανική διοίκηση, πιθανότατα το 1392 έτος, επί σουλτάνου Βαγιαζίτ του Α'. Το Μικρό Χωριό, υπαγόμενο στην επαρχία αυτή, παρουσιάζει, σύμφωνα με ένα τουρκικό φορολογικό κατάστιχο του έτους 1454/5, δύο – τρία χρόνια δηλαδή μετά την Άλωση, τα εξής δημογραφικά στοιχεία και οικονομικά δεδομένα:

- Αποτελείται από 55 νοικοκυριά, από τα οποία τα 6 διευθύνονταν από γυναίκες χήρες, που δεν είχαν ενήλικα άρρενα παιδιά.
- Ονομαζόταν Τζίρο (Giro).
- Παρήγαγε 1350 περίπου οκάδες (1728 χιλιόγρ) σιτάρι και την ίδια ποσότητα κριθάρι. Για το άλεσμά τους λειτουργούσαν 2 ιδιωτικοί νερόμυλοι.
- Η μελισσοτροφία ήταν περιορισμένη. Εκτρέφονταν μόνο 20 μελισσομήνη.
- Όλα σχεδόν τα νοικοκυριά έτρεφαν από 1 γουρούνι. Φορολογούνται 60 κεφάλια χοιρινά.
- Η προβατοτροφία είχε μέτρια απόδοση, όπως προκύπτει από τη φορολογία προβάτων: Το χωριό καταβάλλει συνολικά 192 άσπρα, και δεδομένου ότι για κάθε 2 αιγοπρόβατα πληρώνονταν 1 άσπρο, έπεται ότι οι Μικροχωρίτες είχαν 348 αιγοπρόβατα, εξαιρουμένων των μικρών, μέχρι 1 έτους αμνοεριφίων.

GIRO		چيرو	
5	فوتاس	فوتاس	فوتاس
10	فوتاس	فوتاس	فوتاس
15	فوتاس	فوتاس	فوتاس
20	فوتاس	فوتاس	فوتاس
25	فوتاس	فوتاس	فوتاس
30	فوتاس	فوتاس	فوتاس
35	فوتاس	فوتاس	فوتاس
40	فوتاس	فوتاس	فوتاس
45	فوتاس	فوتاس	فوتاس
50	فوتاس	فوتاس	فوتاس
55	فوتاس	فوتاس	فوتاس

ρώνονταν 1 άσπρο, έπεται ότι οι Μικροχωρίτες είχαν 348 αιγοπρόβατα, εξαιρουμένων των μικρών, μέχρι 1 έτους αμνοεριφίων.

• Η ποσότητα των καρυδιών δεν μπορεί να εξαχθεί από το ποσό του φόρου, επειδή δεν αναγράφεται ο αριθμός των καρυοδένδρων σε συσχέτισμό με το ποσό της δεκάτης.

• Έγγειος φόρος βάρυνε τους λαχανόκηπους αλλά και εδώ τα στοιχεία δεν επαρκούν για τον προσδιορισμό των καλλιεργούμενων με λαχανικά ντένεμ (1 ντένεμ=919 τ.μ.).

• Τέλος, ο κεφαλικός φόρος. Στις περιοχές της επαρχίας (τ. καζά) του Καρπεννησιού ορίζονταν στο ποσό των 20-25 άσπρων κατά νοικοκυριό, το οποίο διευθυνόταν από άντρα και των 6 άσπρων για νοικοκυριό που το κυβερνούσε χήρα γυναίκα. Έτσι το Μικρό Χωριό πληρώνει ετησίως 1260 άσπρα.

• Κι άλλα δοσίματα, μη αντικριζόμενα, βάρυναν τους ραγιάδες σ' όλη την επικράτεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Δυο απ' αυτά, που συνεισπράττονταν, ήταν τα πρόστιμα (τζερεμέδες) για εγκλήματα τα οποία διαπράττονταν μέσα στα όρια της περιφέρειας του χωριού και ο φόρος γάμων. Ο δασμός αυτός καταβαλλόταν από τον πατέρα ή τον αδελφό ή από τον οποιονδήποτε προσάτη της αρραβωνιασμένης γυναίκας (30 άσπρα) ή της χήρας που ξαναπαντρευόταν (6 άσπρα). Ο μικτός αυτός φόρος (μπαυτικαβά) βάρυνε το Μικρό Χωριό κατά 55 άσπρα.

Σαν υστερόγραφο, ας προσεθεί η πληροφορία, σύμφωνα πάντα με το υπόψη κατάστιχο, ότι το Μικρό Χωριό μαζί με το Μεγάλο Χωριό και το ερημωμένο και ακαλλιέργητο Βεντζιάτ (απροσδιόριστο και αταυτοποίητο), αποτελούσαν τμήμα τιμαρίου (δηλ. φορολογικής περιφέρειας και όχι γαιοκτησίας) των Κομπος (προφανώς Κομηνός) και του αδελφού του Μuzakis (Μουζάκη), εκμουσουλμανισθέντων ή οπωσδήποτε χριστιανών που πρόσφεραν στρατιωτικές ή άλλου είδους υπηρεσίες στους Οθωμανούς.

Σημειώσεις

1. Ι.Γ. Γιαννόπουλος: *Η διοικητική οργάνωσις της Στερεάς Ελλάδος κατά την Τουρκοκρατίαν (1393-1821)*. Αθήνα, 1971, σ. 100
2. Melek Delilbasi – Muzafer Arıkan: *Hicri 859 Tarihi. Suret – 1 Sancak – 1 Tırhala – 1. Ankara*, 2001, σ. 148-9. Επειδή δεν γράφεται ημερομηνία σύνταξης του κατάστικου, αλλά μόνο το έτος Εγίρας (859) και δεδομένου ότι, το μουσουλμανικό ημερολόγιο άρχιζε το Σεπτέμβριο, οι συγγραφείς θέτουν τη χρονολογία 1454/5 (Σεπτέμβριος 1454 – τέλος Αυγούστου 1455).
3. Σπύρος Ασόδρακας: *Μηχανισμοί της αγροτικής οικονομίας στην Τουρκοκρατία (15^{ος}-18^{ος} αιώνας)*. Θεμέλιο, Αθήνα, 1978, σ. 282-284.

* Ο κ. **Γιάννης Μαυρομούτης** είναι ιστορικός ερευνητής της Ευρυτανίας. Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα τον ευχαριστούν θερμά για τις πολύτιμες πληροφορίες που συνέλεξε για το Μικρό Χωριό και για τον πολύ κόπο και χρόνο που διέθεσε να αποκρυπτογραφήσει, θα λέγαμε, τα παραπάνω πολύ ενδιαφέροντα δημογραφικά στοιχεία, μέσα από ένα παλαιο-τουρκικό φορολογικό κατάστιχο του 1454.

Πρωτοβρόχια

*Τα πλατανόφυλλα θρηγούν στην παγερή αγκαλιά της γης.
Φοβέρα μαυροσύγγεφη πλανιέται στο βουνό.
Μουρμουριστό σιγοπερνάει το ρεματάκι της πηγής,
και δάκρυα στάζουν, δάκρυα καυτά απ' τον ουρανό.*

*Τρέχουν γοργά τα σύννεφα και παίρνουν σχήματα λογής
στο δειλινό το μούχρωμα το φθινοπωρινό.
Της γης τα σβόλια αναρριγούν και αναρωτούν «γιατί αργείς
να ρθεις βροχούλα μας καλή στο γλέντι το τρανό;»*

*Νάτη η βροχούλα φάνηκε, τα σβόλια ανακλαδίζονται
ανοιούν οι κίσσες, του βουνού οι κυρίες, τα ομπρέλινα.
Τα γίδια, τη νεροποντή που καταφτάνει, οσμίζονται
και τρέχουνε για να κρυφτούν μες στις σπηλιές κι εκείνα.
Στη ράχη απόμεινε ορφανός ο γέρο-κέδρος μόνο
που οι αστραπές κι οι ανεμικές τον δέρνουν κάθε χρόνο.*

Θανάσης Παπαθανασόπουλος

Από τη σκοπιά της Αδελφότητας

Γενική Συνέλευση Αδελφότητας

Στις 22 Μαΐου 2005, στις 10:30 το πρωί στο «Κέντρο Τεχνών Πλάκα» του συγχωριανού μας Γεωργίου Πλάκα, Πατησίων 65 και Ιουλιανού, Αθήνα, πραγματοποιήθηκε, μετά από σχετική πρόσκληση, η Τακτική Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας Μικροχωριτών. Πρόεδρος της Συνέλευσης εκλέχτηκε ο κ. Θωμάς Παπανίκος και Γραμματέας η κ. Σοφία Κουτσούκη-Κούμπου. Ο κ. Πρόεδρος της Γ.Σ. αφού ευχαρίστησε το σώμα για την τιμή να του ανατεθεί η προεδρία της Γ.Σ. έδωσε τον λόγο στην πρόεδρο του απερχόμενου Δ.Σ. κ. Αιμιλία Κουτσούκη.

Η κ. πρόεδρος, τιμής και σεβασμού ένεκεν, αφού διάβασε τα ονόματα των Μικροχωριτών που έφυγαν από τη ζωή κατά την τελευταία διετία, ζήτησε την τήρηση ενός λεπτού σιγή στη μνήμη τους. Στη συνέχεια ευχαρίστησε θερμά τον συγχωριανό κ. Γιώργο Πλάκα, Διευθυντή του Κέντρου Τεχνών Πλάκα, όχι μόνο για την παραχώρηση αίθουσας στο υπέροχο νεοκλασικό κτίριό του για τις εργασίες της Γ.Σ. της Αδελφότητας, αλλά και για την απλόχερη φιλοξενία του με την

προσφορά μεγάλης ποικιλίας εδεσμάτων και αναψυκτικών. Συνεχίζοντας η κ. Κουτσούκη ευχαρίστησε ονομαστικά όλους τους συνεργάτες, μέλη του απερχόμενου Δ.Σ. για την πρόθυμη και μεγάλη εθελοντική τους συμβολή στο έργο της Αδελφότητας και μετέφερε προς τη Γενική Συνέλευση τον χαιρετισμό του Νομάρχη Ευρυτανίας κ. Κοντογεώργου και του Δημάρχου Ποταμιάς κ. Ίβρου μαζί με τη διαβεβαίωσή τους ότι θα σταθούν αρωγοί στις όποιες δραστηριότητες αποφασίσει και προγραμματίσει η Γενική Συνέλευση.

Η Αδελφότητα, συνεπής με απόφαση της προηγούμενης Γ.Σ., στην οποία ο κ. Δημήτριος Κρίκος ανακηρύχθηκε Επίτιμος Σύμβουλος της Αδελφότητας για την πολυετή και πολύμορφη προσφορά του, ετοίμασε το σχετικό πιστοποιητικό και η κ. Κουτσούκη παρακάλεσε τον Πρόεδρο της Γενικής Συνελεύσεως να το απονεμίσει στον Δημήτριο Κρίκο.

Κατόπιν η πρόεδρος του απερχόμενου Δ.Σ. συνέχισε με την ανάλυση του απολογι-

σμού λέγοντας ότι τα τακτικά ετήσια έξοδα της Αδελφότητας που περιλαμβάνουν την έκδοση και ταχυδρόμηση του περιοδικού, τα λειτουργικά έξοδα της Πνευματικής Γωνιάς (εποχικό υπάλληλο, ΔΕΗ, ΟΤΕ), φτάνουν τα 5.000 ευρώ. Αντίθετα, τα τακτικά έσοδα, δηλαδή το ποσό που συγκεντρώνεται από τα 10 ευρώ που είναι η ετήσια συνδρομή των μελών, δεν ξεπερνούν τα 2500 ευρώ. Βέβαια δεν είναι λίγοι αυτοί που πληρώνουν 20, 30 ή 50 ευρώ για συνδρομή και ακόμα περισσότεροι αυτοί που ενισχύουν το έργο της Αδελφότητας με δωρεές στη μνήμη προσφιλών τους προσώπων. Τους ευχαριστούμε όλους. Ευχαριστούμε το ίδιο και τους λίγους δωρητές αλλά και τους πολλούς συνδρομη-

τές, γιατί μαζί στηρίζουν το έργο της Αδελφότητας. Με βάση το άρθρο 9 του καταστατικού, οι δωρητές ενός εφ' άπαξ ποσού άνω των 300 ευρώ κηρύσσονται ευεργέτες ή μεγάλοι ευεργέτες της Αδελφότητας. Έτσι στη διετία που πέρασε έχουμε ευεργέτες τους: Λευτέρη και Ρούλα Σακελλαρίου και Βασιλική και Χρυσούλα Χονδρού, ενώ μεγάλους ευεργέτες τους αδελφούς Κώστα και Χρίστο Τριανταφύλλη.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στα πεπραγμένα της Αδελφότητας κατά τη διετία 2003-2005, που συνοπτικά αναφέρονται στον κατωτέρω πίνακα Απολογισμού και Έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

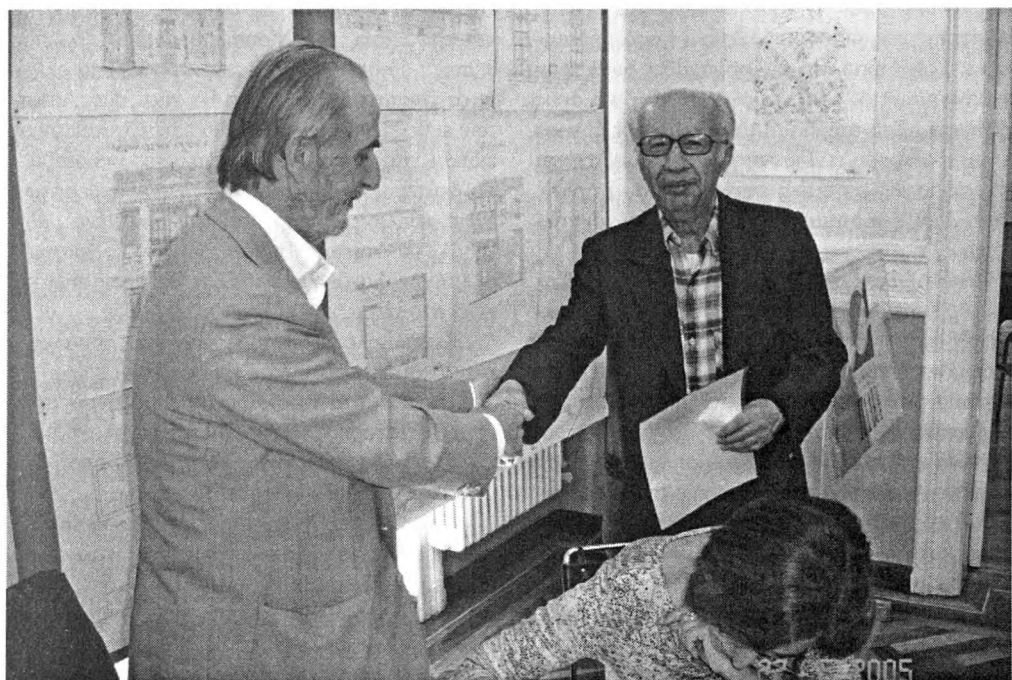
Έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής περιόδου: 12 Μαΐου 2003 – 22 Μαΐου 2005
Απολογισμός 2003 – 2005

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
Υπόλοιπο Χρήσης 2001- 03	12.922,09	Έκδοση περιοδικού	4.321,00
Συνδρομές Μελών	5.890,03	Ταχυδρομικά	2.441,96
Δωρεές Μελών	7.831,29	Λειτουργικά Πν. Γωνιάς	1.270,00
Τόκοι Καταθέσεων	157,92	ΔΕΗ/ΟΤΕ Πν. Γωνιάς	756,00
Συνεστιάσεις/εκδηλώσεις	1.025,00	Κουφώματα Πν. Γωνιάς	1.640,00
Διάθεση βιβλίων	847,50	Γεφύρι Μνημείου Εθνομ/ρων	146,56
		Σχολικός Τοίχος	850,00
		Απόδοση δωρεών προς Ι.Ν	703,48
		Μαθητές Σχολείου Χωριού	386,58
		Ποδοσφαιρική Ομάδα Μ.Χ.	300,00
		Προαύλιο Αγ. Κυριακής	200,00
		Γενικά έξοδα (Μπλόκ εισπράξεων, Αρτο/σίες, Ξένια, Συνδρομές, Γραφικά)	856,41
		ΚΤΕΛ Ευρυτανίας	235,00
		Προσκλήσεις /έντυπα	367,75
		Υπόλοιπο Ταμείου	14.199,09
Σύνολο	28.673,83	Σύνολο	28.673,83

Η κ. πρόεδρος με χαρά ανακοίνωσε στο σώμα ότι οι εργασίες στο Κοινοτικό Κατάστημα της πλατείας του Νέου Χωριού προχωρούν εντατικά. Έχει τελειώσει το χτίσιμο και οι εργασίες συνεχίζονται στη σκεπή. Κατά τη διαβεβαίωση του κ. Δημάρχου θα είναι έτοιμο το καλοκαίρι.

Επειδή συχνά συγχέονται οι αρμοδιότητες Αδελφότητας και Δήμου, συνέχισε η κ. Πρόεδρος, θα ήθελα να επισημάνω ότι η Αδελφότητα είναι ένας σύλλογος με εκπολιτιστικούς

σκοπούς, οι οποίοι συνοψίζονται κυρίως α) στη σύμφιση των σχέσεων ανάμεσα στους απανταχού Μικροχωρίτες και αυτό επιτυγχάνεται μέσω του περιοδικού και διαφόρων εκδηλώσεων και β) στη διατήρηση της ιστορίας και παράδοσης του Χωριού, που επιτυγχάνεται κυρίως μέσω από την Πνευματική Γωνιά ή το Μουσείο του Χωριού. Η Αδελφότητα στηρίζεται στις συνδρομές των μελών της για τα έξοδα λειτουργίας της ενώ τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου εργάζονται εθελοντικά. Αντίθετα,

Ο Πρόεδρος της Γ.Σ. κ. Θ. Παπανίκος συγχαίρει τον κ. Δημ. Κρίκο

και αυτό προς μεγάλη μας ευχαρίστηση, οι Δήμοι σήμερα είναι αρκετά εύρωστοι, γιατί μπορούν και χρηματοδοτούνται για έργα από κοινοτικά, περιφερειακά, κυβερνητικά προγράμματα αλλά και από τοπικά έσοδα, όπως ενοίκια ξενοδοχείων κλπ. Επίσης διαθέτουν όχι μόνο έμμισθο διοικητικό, τεχνικό, εργατικό προσωπικό αλλά και αρκετό τεχνικό εξοπλισμό. Τα έργα για κάθε χωριό αποφασίζονται από το Τοπικό Συμβούλιο κάθε Διαμερίσματος και διαβιβάζονται στο Δημοτικό Συμβούλιο για έγκριση και υλοποίηση. Απ' όλα αυτά συμπεραίνεται ότι η Αδελφότητα εισηγείται και όταν της ζητηθεί, σπεύδει πάντα μέσω εποικοδομητικών προτάσεων και καλής συνεργασίας με τις τοπικές αρχές να στηρίζει την υλοποίηση των όσων αποφασίζει το Τοπικό Συμβούλιο του Χωριού.

Το κύριο μέλημα της Αδελφότητας για την επόμενη διετία είναι η επισκευή του κτιρίου της Πνευματικής Γωνιάς του Χωριού, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να καταρρεύσουν κομμάτια του τοί-

χου, ιδίως πάνω από την είσοδο. Η Αδελφότητα θεωρεί χρέος της το έργο αυτό, γιατί 1) το κτίριο αυτό καθ' εαυτό αποτελεί έναν ιστορικό χώρο, 2) γιατί μέσα σ' αυτό φυλάσσεται η ιστορία και η παράδοση του Χωριού και 3) γιατί η σταθερότητα και οργάνωση του χώρου με μουσειακές προδιαγραφές αποτελεί προϋπόθεση για το Υπουργείο Πολιτισμού προκειμένου να το εντάξει στα Λαογραφικά Μουσεία για να δικαιούται ανάλογης χρηματοδότησης. Η διατήρηση της ιστορίας και πολιτιστικής κληρονομιάς των χωριών είναι επιτακτική ανάγκη στις μέρες μας, γι' αυτό παρατηρείται οργασμός σχετικών δραστηριοτήτων σε όλα τα χωριά. Κι' αυτό γιατί με τον «Καποδίστρια» οι κοινότητες έπαψαν να έχουν τη δική τους οντότητα. Αποτελούν πλέον ένα κομμάτι του συνόλου, του Δήμου.

Οι μηχανικοί που εξέτασαν το κτίριο της Πνευματικής Γωνιάς έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου. Υπάρχει κίνδυνος να καταρρεύσουν κομμάτια του τοίχου. Η καλλίτερη προ-

σφορά που εξασφαλίσαμε ανεβάζει το κόστος επισκευής στα 40.000 ευρώ, ένα ποσό μηδαμινό αν σκεφτούμε ότι οι Κορυσχάδες διαθέτουν το ποσό των 627.000 ευρώ για το δικό τους Μουσείο. Στο σημείο αυτό η πρόεδρος ζήτησε τη συμβολή του κ. Γιάννη Αρώνη να εξηγήσει στο σώμα τις εργασίες επισκευής του κτιρίου, όπως περιγράφονται στην έκθεση του μηχανικού.

Ο κ. Αρώνης ανέπτυξε με λεπτομέρειες τα διάφορα στάδια επισκευής, που συνοπτικά περιλαμβάνουν: τσιμεντένιο περιμετρικό σενάζι στο πάνω μέρος του κτιρίου μαζί με σιδερένια δοκάρια. Αυτό συνεπάγεται μια μικρή ανύψωση του κτιρίου, η οποία θα επενδυθεί με πέτρα, ώστε να μην αλλάξει η εξωτερική εμφάνιση του κτιρίου. Αντικατάσταση όλης της σκεπής. Ορισμένα κομμάτια τοίχου θα γκρεμισθούν και θα ξαναχτιστούν. Επιχρίσματα με ειδικό υλικό σε όλη την τοιχοποιία. Χρωματισμοί εσωτερικού χώρου και αντικατάσταση ταβανιών όπου χρειασθεί.

Πέρα από την επισκευή, η Αδελφότητα και συγκεκριμένα η κ. Σοφία Κουτσούκη Κούμπου ήλθε σε επαφή με μουσειολόγους του Υπ. Πολιτισμού και ζήτησε να πληροφορηθεί τα σχετικά με την Οργάνωση του χώρου. Βρήκε θετική ανταπόκριση και προθυμία να βοηθήσουν

και να κατευθύνουν τις εργασίες ταξινόμησης και εμφάνισης του Μουσείου με δυο προϋποθέσεις : 1) ότι το κτίριο που στεγάζει τα εκθέματα είναι σταθερό, 2) ότι θα γίνει καταγραφή των εκθεμάτων, την οποία θα επεξεργασθούν οι ειδικοί για να κάνουν τις ανάλογες υποδείξεις. Το δεύτερο, δηλ. η καταγραφή των εκθεμάτων έγινε, εθελοντικά πάντοτε, από ορισμένα μέλη της Αδελφότητας. Βέβαια σε γενικές γραμμές οι μουσειολόγοι υπέδειξαν τι θα χρειασθεί να γίνει στο χώρο, που είναι:

- Κατάλληλος φωτισμός, ύδρευση, τουαλέτα, κλιματισμός κλπ.

- Τα εκθέματα να έχουν την αρμόζουσα ταξινόμηση (ιστορική, λαογραφική, χρονολογική)

- Πινακίδες με περιγραφές ή εξιστόρηση σημαντικών στιγμών ιστορίας

- Γενικά κατάλληλη μουσειακή εμφάνιση ώστε ο επισκέπτης περιδιαβαίνοντας στο χώρο να μπορεί να έχει μια συνοπτική εικόνα της ιστορίας του χωριού, που για μας τους Μικροχωρίτες είναι και μεγάλη και σημαντική, κυρίως πρωτοποριακή για την περιοχή και την εποχή.

Ας μην ξεχνάμε, ότι το Μ.Χ. ήταν το πρώτο σε πρόοδο στην περιοχή. Ήταν το πρώτο που απέκτησε δανειστική βιβλιοθήκη, ηλεκτρικό ρεύμα, ξενοδοχείο και πολλά άλλα. Αξίζει να

θυμίσουμε ότι το 1818, που ο Γάλλος περιηγητής Πουκεβίλ περιόδευσε την Ευρυτανία, κατατάσσει το χωριό μας στα λεγόμενα «Πολιτοχώρια». Ακόμη νωρίτερα, γύρω στα 1650, ο Γάλλος πάλι περιηγητής Μπουϊσόν, όπως μας το μετέφερε ο Γιάννης Βηλαράς, περιγράφει στο βιβλίο του το χωριό μας με τα καλλίτερα λόγια και με πολλές λεπτομέρειες. Θα ήθελα να διαβάσω την αρχή της περιγραφής του που λέει: «*Το Μικρό Χωριό δεν ήτανε φτωχό. Οι Μικροχωριτίες ήταν όλοι τους ζωηροί, καθαροί και φορούσανε καλά ρούχα ακόμα κι όταν πηγαίνανε να βοσκήσουνε τα ζωντανά τους. Τα παιδιά είχανε όλα τους χαρούμενη όψη και οι γυναίκες δεν κρύβανε το πρόσωπό τους, όπως γινόταν στα άλλα χωριά.*»

Εδώ θα πρέπει να αναφέρω και μια τελευταία έρευνα του Ευρυτάνου ιστορικού ερευνητή Γιάννη Μαυρομύτη στα Τουρκικά αρχεία. Πρόκειται για φορολογικά κατάστιχα στα οποία γύρω στα 1400 αναφέρεται το Μικρό Χωριό με το όνομα Τζίρο. Σ' αυτά λοιπόν τα κατάστιχα φαίνεται ότι το Μικρό Χωριό είχε **55 νοικοκυριά εκ των οποίων τα 47 είχαν αρχηγό άνδρα και τα 7 τα γυναίκες χήρες**. Προφανώς πλήρωναν λιγότερο φόρο οι χήρες. Το όνομα Τζίρο (Giro) με το οποίο αναφέρεται το Μικρό Χωριό δένει απόλυτα και με την προφορική παράδοση που ήθελε το πρώτο Μικρό Χωριό να είναι χτισμένο στην περιοχή της Τζίρης.

Βέβαια, θα πρέπει να πούμε, ότι τα χρήματα που χρειάζονται για την επισκευή της Πνευματικής Γωνιάς είναι ένα ποσό που εύκολα μαζεύεται αν σκεφτούμε ότι ακόμα και από 100 ευρώ αν δώσει το κάθε μέλος, συγκεντρώνονται 25.000 – 30.000 ευρώ. Γι' αυτό ζητάμε την **οικονομική**

συμβολή όλων. Η χρηματική ενίσχυση από όλους είναι αυτή που θα παίξει τον καταλυτικό ρόλο. Φυσικά τα νέα μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας θα κάνουν, όπως πάντα, ότι περνάει απ' το χέρι τους με την εθελοντική τους προσφορά. Η Αδελφότητα απευθύνθηκε στη Νομαρχία, το Δήμο και σε άλλους φορείς για οικονομική ενίσχυση. Πέτυχε βέβαια τη θετική υπόσχεσή τους για ενίσχυση, όχι όμως τη διαβεβαίωση ότι θα καλύψουν το όλο έργο.

Επίσης, η Αδελφότητα **ζητάει χορηγούς**, που θα μπορέσουν να καλύψουν τα έξοδα οργάνωσης μιας ή περισσότερων αιθουσών του Μουσείου. Έχουμε 5 αίθουσες: Βιβλιοθήκης, Εθνικών Αγώνων, Λαογραφική, το μεγάλο χωλ με φωτογραφίες από ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα και την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Αυτές θα πρέπει να διαμορφωθούν βάσει υποδείξεων των μουσειολόγων και στη συνέχεια θα κοστολογηθούν, ώστε να ενημερωθούν σχετικά τα μέλη. Αν κάποιος μπορεί και θέλει να καλύψει τα έξοδα μιας αίθουσας, η αίθουσα αυτή θα πάρει το όνομά του. Ήδη έχουμε ένα χορηγό που προσφέρεται για μια αίθουσα στη μνήμη του πατέρα του.

Παράλληλα, η Αδελφότητα προγραμματίζει:

1) Την έκδοση καρτ ποστάλ με τοπία του χωριού. Οι κάρτες αυτές θα βοηθήσουν βέβαια οικονομικά αλλά κυρίως τις θεωρούμε ένα απαραίτητο συμπλήρωμα που έλειπε από το Μουσείο.

2) Την έκδοση Τουριστικού Οδηγού με συνοπτική ιστορία του χωριού.

3) Τον εορτασμό της 50ής επετείου από την επανίδρυση της Αδελφότητας στην Αθήνα (1955 -2005), το Φθινόπωρο του 2005.

Προϋπολογισμός περιόδου 2005 -2007

ΕΣΟΔΑ

Υπόλοιπο Χρήσης 2003-05	14.199,09
Συνδρομές Μελών	6.000,00
Δωρεές Μελών	15.000,00
Τόκοι Καταθέσεων	160,00
Συνεστιάσεις/εκδηλώσεις	1.500,00
Διάθεση βιβλίων	5.000,00
Επιχορηγήσεις/εισφορές (Νομαρχία, Δήμος, κλπ.)	12.000,00
Σύνολο	53.859,09

ΕΞΟΔΑ

Επισκευή Πνευμ. Γωνιάς	36.000,00
Έκδοση Περιοδικού	5.000,00
Ταχυδρομικά	2.500,00
Λειτουργικά Πν. Γωνιάς	1.400,00
ΔΕΗ/ΟΤΕ Πνευμ. Γωνιάς	800,00
Διαμόρφωση Μουσείου	5.000,00
Καρτ Ποστάλ Χωριού	500,00
Τουριστικός Οδηγός Μ.Χ.	2.000,00
Διάφορα έξοδα	659,09
Σύνολο	53.859,09

Κλείνοντας η κ. πρόεδρος έκανε έκκληση για **εθελοντές**. Είναι πολύ δύσκολο να βρεθούν εθελοντές στο χωριό. Και όσοι βρίσκονται είναι πάντα οι ίδιοι που μετρούνται στα δάκτυλα μιας παλάμης, όπως ο **Γιάννης Λιάπης**, που ανοίγει το Μουσείο αν χρειασθεί όταν είναι στο χωριό. Επίσης, μαζί με τον **Τάσο Φλέγγα** ανέβηκε στη σκεπή της Πνευματικής Γωνιάς με τσιμέντο κλπ. και στερέωσαν 4-5 κεραμίδια που τα είχε βγάλει ο αέρας. Ο **Νίκος Λιάπης**, που επιδιόρθωσε την πόρτα και την κλειδαριά του Μουσείου. Ο **Νίκος Παπαδημητρίου** και ο **Θανάσης Παπαθανασίου**, που αλλάζουν τη λάμπα τακτικά στον προβολέα του Σχολείου. Τους ευχαριστούμε όλους πάρα πολύ.

Μόλις ολοκληρώθηκε ο προγραμματισμός της επόμενης διετίας, ο Πρόεδρος της Γ.Σ. κ. Παπανίκος ζήτησε την έγκριση από το σώμα των πεπραγμένων του απερχόμενου Δ.Σ. της έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής και του Προϋπολογισμού νέας χρήσεως της Αδελφότητας. Η έγκριση έγινε ομόφωνα δεκτή και ο κ. Πρόεδρος συνέχισε ζητώντας τη συμμετοχή της Γ.Σ. σε παρατηρήσεις, ερωτήσεις ή συμπληρώσεις.

Ο λόγος δόθηκε στον κ. Νίκο Βίγλα, ο οποίος έθιξε το θέμα Τράπεζας Αίματος για Μικροχωρίτες και είπε ότι μετά από απόφαση του Δ.Σ. ερεύνησε το θέμα για να λάβει τη θετική πληροφόρηση ότι μπορεί να ανοιχτεί Τράπεζα Αίματος στο όνομα της Αδελφότητας, στην οποία θα μπορούν να έχουν πρόσβαση όλοι οι Μικροχωρίτες σε όποιο μέρος της Ελλάδος και αν χρειασθεί, αρκεί να δηλώσουμε έναν αριθμό εθελοντών αιμοδοτών, που θα μπορούν να προσφέρουν αίμα.

Ο κ. Μένιος Κουτσούκης πρόσθεσε ότι, μαζί με την αιμοδοσία, όλοι θα πρέπει να σκεφτούμε και το θέμα της δωρεάς οργάνων γιατί και τα δυο σώζουν ζωές.

Ο κ. Νίκος Βίγλας επανήλθε για να ευχαριστήσει την κ. Χρυσούλα Κεράνη εκ μέρους του Δ.Σ. της Αδελφότητας για την απλόχερη φιλοξενία συνεδριάσεων του Δ.Σ. στο σπίτι της.

- Η κ. Κουτσούκη ζήτησε να αναφερθεί στα έργα που προγραμματίστηκαν για το Χωριό βάσει της Τεχνικής Έκθεσης του Δήμου Ποταμιάς για το 2005, τα οποία δημοσιεύονται σε άλλη στήλη του περιοδικού.

Η Γενική Συνέλευση συνέχισε τις εργασίες της με την εκλογή της Εφορευτικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών. Μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής εκλέχτηκαν οι κυρίες Χρυσούλα Κεράνη, Ελένη Μπόζνου και Ελευθερία Σωτηράκου.

Λίγο πριν την έναρξη της ψηφοφορίας η κ. Κουτσούκη θεώρησε αναγκαίο να προσθέσει λίγα λόγια γνωριμίας για τα υποψήφια μέλη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου και της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Στις αρχαιρεσίες που ακολούθησαν ψήφισαν συνολικά 65. Κατά τη διαλογή των ψήφων βρέθηκαν 2 άκυρα ψηφοδέλτια και 63 έγκυρα. Μετά την καταμέτρηση των ψήφων εκλέχτηκαν οι κάτωθι με σειρά εκλογής:

Τακτικά Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

Αιμιλία Κουτσούκη
Γιάννης Αρώνης
Σπύρος Κρίκος
Σοφία Κούμπου Κουτσούκη
Θανάσης Κεράνης

Μάρκος Οικονόμου

Θανάσης Παπαθανασίου

Αναπληρωματικά Μέλη Δ.Σ.

Χριστίνα Παναγιώτου

Ευαγγελία Πετροπούλου

Νίκος Βίγλας

Χρήστος Δημόπουλος

Φωτεινή Παπακωνσταντίνου

Παντελής Λιάπης

Κρεζία Μίνα

Τακτικά Μέλη Εξελεγκτικής Επιτροπής

Αθανασόπουλος Γιάννης

Δερματάς Σπύρος

Λιάπης Ιωάννης

Αναπληρωματικά Μέλη Ε.Ε.

Βίγλας Κώστας

Λιάπης Νίκος

Κομπορόζος Τηλέμαχος.

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο Αδελφότητας

Την 1 Ιουνίου 2005 συνεδρίασε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο των νεοεκλεγέντων μελών που αναδείχθηκαν από τις αρχαιρεσίες της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Αδελφότητας Μικροχωριτών της 22ας Μαΐου με θέμα την κατανομή των αξιωμάτων.

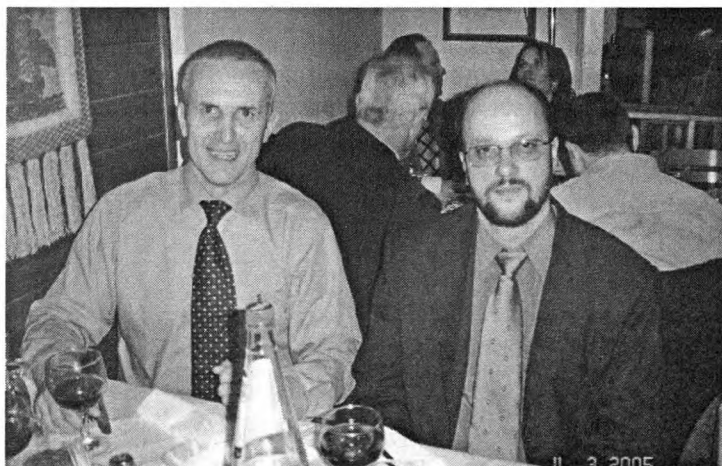
Μετά από σύντομη διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών αποφασίσθηκε η κάτωθι σύνθεση στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο:

Αιμιλία Κουτσούκη, Πρόεδρος
Αθανάσιος Κεράνης, Αντιπρόεδρος
Μάρκος Οικονόμου, Γενικός Γραμματέας
Γιάννης Αρώνης, Ταμίας
Αθανάσιος Παπαθανασίου, Ειδικός Γραμματέας
Σοφία Κούμπου – Κουτσούκη, Σύμβουλος Τύπου
Σπύρος Κρίκος, Σύμβουλος Τύπου

Αποκριατική εκδήλωση Αδελφότητας

Στις 4 Μαρτίου 2005, στην κοσμική ταβέρνα *Στέκι της Γέυσης*, έγινε το αποκριατικό αντάμωμα των Μικροχωριτών. Η φετινή εκδήλωση οργανώθηκε σε συνεργασία με το Σύλλογο Νο-

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Κώστας Κοντογεώργος, οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι Γιώργος Λάγαρης, Ελένη Μπανιά και ο συγχωριανός μας

Ο Δήμαρχος Ποταμιάς κ. Γιάννης Ίβρος
με τον ταμιά της Αδελφότητας κ. Γιάννη Αρώνη

στιμιωτών Ευρυτανίας. Αυτό βοήθησε στο να μπορέσαμε να εξασφαλίσουμε μια μεγαλύτερη αίθουσα και μάλιστα στην καρδιά της αποκριάς, την Παρασκευή μετά την Τσικνοπέμπτη. Τα δυο χωριά Μικρό Χωριό και Νόστιμο συνδέονται με παλιούς δεσμούς φιλίας αλλά και συγγένειας, δεδομένου ότι αρκετοί γάμοι έχουν γίνει ανάμεσα στα δυο χωριά.

καθ. Μένιος Κουτσούκης, ο Δήμαρχος Ποταμιάς κ. Γιάννης Ίβρος με τη σύζυγό του Κική, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Μεγάλου Χωριού και Δημοτικός Σύμβουλος κ. Θανάσης Μπακατσιάς και ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Νίκος Τραστελλής. Η κ. Ελένη Μπανιά μετέφερε τον χαιρετισμό του Μικροχωριτή Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Πάνου Παναγιωτόπουλου και τη λύπη του που δεν μπόρεσε να παρευρεθεί λόγω εργασιών του στη Σύνοδο Κο-

ρυφής στις Βρυξέλλες.

Η βραδιά κύλησε ευχάριστα για όλους. Φίλοι και συγχωριανοί χάρηκαν την ευκαιρία να ανταμώσουν, να αστερευτούν, να κουβεντιάσουν. Οι πιο μερακλήδες στο χορό έφεραν και μια-δυο γυροβολιές, ενώ όλοι απόλαυσαν το μοναδικό χορευτικό ταλέντο του Δημάρχου μας κ. Γιάννη Ίβρου.

Η Πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Αιμιλία Κουτσούκη και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Νοστιμιωτών κ. Γιώργος Γενίτσαρης καλωσορίζουν τους παρευρισκόμενους

Ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Κ. Κοντογεώργος και η Νομαρχιακή Σύμβουλος Ευρυτανίας κ. Ε. Μπιτανιά

Μικροχωρίτικη παρέα σέρνει το χορό

Διακρίνονται από αριστερά οι: κ. Τ. Κομπορόζος, κ. Ν. Κεράνης και κ. Ι. Ζορμπαλάς

• **Συνεστίαση Αδελφότητας.** Η πάνω από 40 χρόνια άτυπη συνέλευση της Αδελφότητας με τη συνεστίαση που ακολουθούσε, είχε θετική απήχηση στο Δήμο μας, ώστε πέρυσι το καλοκαίρι (17/8/2005), ο Δήμαρχος κ. Γιάννης Ίβρος πρότεινε να την εντάξει στις καλοκαιρινές πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου Ποταμιάς για το Μικρό Χωριό. Είναι μια **επαινετή πρωτοβουλία του Δήμου**, που περιμένουμε να τη χαρούμε και φέτος το καλοκαίρι.

• **Μονοπάτι Κλέαρχου.** Ανατέθηκε ο καθαρισμός του μονοπατιού που οδηγεί στο μνημείο του αντάρτη Κλέαρχου, που σκοτώθηκε από τους Ιταλούς στη Μάχη του Μικρού Χωριού (18/12/1942). Τη δαπάνη των εργασιών καλύπτει ο αδελφός του Παύλος

Μπίρτσας.

• **Ευχαριστούμε** τις νεαρές δεσποινίδες του Χωριού, Άρια Αρώνη και Δώρα Ντζούφρα που αφιέρωσαν πολλές ώρες εθελοντικής δουλειάς στην Πνευματική Γωνιά για να ξεναγήσουν τους επισκέπτες των Χριστουγέννων και του Πάσχα.

• Ευχαριστούμε πολύ τον **Κώστα Δ. Κρίκο**, που εθελοντικά και για χρόνια τώρα γράφει και τυπώνει τις αυτοκόλλητες διευθύνσεις των μελών της Αδελφότητας για την αποστολή του περιοδικού και της αλληλογραφίας. Μια δουλειά που απαιτεί χρόνο, τον οποίο ο Κώστας κλέβει από τις λίγες ώρες που του απομένουν από την καθημερινή του απασχόληση.

Νέα από το Δήμο Ποταμιάς

Συγχαρητήρια και καλή επιτυχία στο έργο του Νέου Προεδρείου του Δήμου μας.

Ο Νόμος ορίζει ότι την πρώτη Κυριακή του έτους συνεδριάζει το Δημοτικό Συμβούλιο αποκλειστικά για την εκλογή του νέου προεδρείου της. Έτσι από τις 2/1/2005 Πρόεδρος

του Δημοτικού Συμβουλίου είναι ο κ. Δημήτριος Τσελεπής (ως τότε αντιδήμαρχος), αντιπρόεδρος ο κ. Ιωάννης Ντζούφρας και γραμματέας η κ. Βασιλική Νασιπούλου. Παράλληλα ο Δήμαρχος Ποταμιάς κ. Γιάννης Ίβρος όρισε και δυο αντιδημάρχους. Είναι ο κ.

Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ποταμιάς

Κώστας Αναγνωστάκης και ο κ. Γιώργος Ντζούφρας. Παρακάτω παρατίθεται απόσπασμα από το Δελτίο Τύπου του Δήμου Ποταμιάς που αφορά τις αρμοδιότητες των δυο αντιδημάρχων:

Στους παραπάνω αναφερόμενους Αντιδημάρχους οι οποίοι πρέπει να έχουν στενή συνεργασία μεταξύ τους για την προώθηση και επίλυση όλων των ζητημάτων που ανακύπτουν στον Δήμο αναθέτουμε τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Α). Στον Αναγνωστάκη Κωνσταντίνο:
- Οργάνωση και προγραμματισμός των μηχανημάτων. Για τον προγραμματισμό και τα έργα. Ο Αντιδήμαρχος οφείλει να συνεργάζεται με όλους τους Δημοτικούς Συμβούλους και τους προέδρους των Τοπικών Συμβουλίων.
 - Θέματα τρίτης ηλικίας - παρακολούθηση εφαρμογής του προγράμματος "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ".
 - Θέματα περιβάλλοντος και πρασίνου καθώς και γεωργοκτηνοτροφικά θέματα.
 - Προστασία και αξιοποίηση της Δημοτικής περιουσίας.
 - Φροντίδα συντήρησης της εσωτερικής οδοποιίας όλου του Δήμου, χιονοπτώσεις, θεομηνίες, σεισμοί, πλημμύρες κλπ. καθώς και επίβλεψη εφαρμογής

του τεχνικού προγράμματος στα Δημοτικά Διαμερίσματα από κοινού με τον αντιδήμαρχο κ. Ντζούφρα Γεώργιο.

- Β). Στον Ντζούφρα Γεώργιο:
- Οργάνωση-λειτουργία της υπηρεσίας του προσωπικού του Δήμου γενικά και των αδειών τους.
 - Σχολεία: φροντίδα για την συντήρηση και επισκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων.
 - Πολιτιστικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις.
 - Θέματα αθλητισμού.

Γ). Αναπλήρωση Δημάρχου. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Δημάρχου τον αναπληρώνουν οι ανωτέρω αναφερόμενοι Αντιδήμαρχοι, ή ένας εξ αυτών.

Δ). Υπογραφή διαφόρων πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής, διαφόρων συμβολαίων και στους δύο αντιδημάρχους καθώς και την υπογραφή στα ζητήματα των υπηρεσιών που ανήκουν στις αρμοδιότητες εκάστου. Οι αντιδήμαρχοι πρέπει να έχουν σωστή και συχνή συνεργασία και σε περίπτωση απουσίας ή αδυναμίας του ενός αναπληρώνεται από τον άλλο.

Η απόφαση αυτή να κοινοποιηθεί στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (Τμήμα Τοπικής Αυτ/σης & Διοίκησης Νομού Ευρυτανίας), στα γραφεία του Δήμου και να δημοσιευτεί σε μία τοπική εφημερίδα του Καρπενησίου.

Ο Δήμαρχος
Ιωάννης Ίβρος

Πρόγραμμα «Θησέας»

Είναι γνωστό ότι η Ευρυτανία παρουσιάζει μια αυξανόμενη τουριστική κίνηση. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να εμφανίζεται και τη μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού στην Ελλάδα με συνέπεια να αυξηθεί η χρηματοδότησή της από το Κυβερνητικό αναπτυξιακό πρόγραμμα «Θησέας», που χρηματοδοτεί τους Δήμους της χώρας για διάφορα έργα. Για την πενταετία 2005-2009 οι έντεκα Δήμοι του Νομού Ευρυτανίας θα εισπράξουν 12.300.786 ευρώ. Τα κριτήρια βάσει των οποίων δίνονται τα ανάλογα κονδύλια στους Δήμους είναι το πληθυσμιακό που χρηματοδοτείται με 40%, η έκταση με 20%, ο αριθμός των Δημοτικών Διαμερισμάτων με 15%, ο παράγοντας ορεινή περιοχή με 10% και το ποσοστό σύγκλισης με 15%. Βάσει αυτών ο Δήμος μας φέρεται να πιστώνεται με 1.050.910 ευρώ για την επόμενη πενταετία αρχής γενομένης από το 2005 που μπορεί να εισπράξει 246.519 ευρώ, μόλις καταθέσει ώριμες και ολοκληρωμένες προτάσεις για έργα. Ο Δήμαρχός μας κ. Ίβρος δεν έχασε λεπτό. Μόλις ανακοινώθηκε η κατανομή των κονδυλίων συγκάλεσε το Δημοτικό Συμβούλιο (16/2/2005) με θέμα την κατάθεση προτάσεων για το πρόγραμμα «Θησέας» και την κατάρτιση του Τεχνικού Προγράμματος του 2005.

Τεχνικό Πρόγραμμα 2005 του Δήμου Ποταμιάς

Δημοτικό Διαμέρισμα Μικρού Χωριού

1. Αποπεράτωση Δημοτικού Καταστήματος	40.000	ευρώ.
Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι τα 40.000 ευρώ αφορούν στην νέα επικείμενη δημοπρασία για δεύτερο μέρος εργασιών. Το ποσό αυτό είναι πέραν των 66.221,60 ευρώ (40.000+16,221,60), που ήταν η πίστωση του έτους 2004 για το έργο αυτό.		
2. Κατασκευή Τμήματος Αποχέτευσης	5.000	«
3. Πάρκιγκ Καστανόβρυσης και Ξενοδοχείου	5.000	«
4. Δρόμος Αγίου Αθανασίου + δίκτυο ομβρίων υδάτων	25.000	«
Σύνολο	75.000	«

Καθαρισμός ρεμάτων

Ο καθαρισμός στα ρέματα ήταν μια πολύ σοβαρή δουλειά του Δήμου και των Τοπικών Συμβουλίων. Και τι δεν είχαν τα ρέματα. Από πλαστικά σκεύη και έπιπλα μέχρι ηλεκτρικές συσκευές και κάθε περιττό ή άχρηστο αντικείμενο νοικοκυριού. Ο καθαρισμός των ρεμάτων είναι μια δουλειά που κοστίζει στο Δήμο και κατ' επέκταση σε όλους μας. Τα μολυσμένα με σκουπίδια ρέματα, πέρα από την άσχημη εικόνα που δίνουν, αποτελούν επικίνδυνη εστία μόλυνσης της ατμόσφαιρας και του νερού που όλοι πίνουμε. Ο Δήμος πολύ σωστά έχει ορίσει ποινές για τους παραβάτες. Όμως, θέλουμε να πιστεύουμε ότι κανείς δεν θα χρειασθεί να πληρώσει πρόστιμο, γιατί κανείς μας δεν θέλει το χωριό μας μολυσμένο. Αγαπάμε την καθαρή φύση που μας περιβάλλει, τον καθαρό αέρα το γάργαρο ολοκάθαρο νερό της. Νιώθουμε περήφανοι που ζούμε σε ένα καθαρό, γεμάτο οξυγόνο περιβάλλον και κανένας δεν θέλει να γίνει η αιτία της καταστροφής του.

Ιστοσελίδες

Δύο ακόμη εντυπωσιακές ιστοσελίδες συγχωριανών ήλθαν να προστεθούν στη διαδικτυακή εμφάνιση του Μικρού Χωριού. Πρόκειται για την ιστοσελίδα του ξενώνα «Μέρσες» του Κ. Τσινιά, που είναι: www.merses.gr και την ιστοσελίδα του ξενώνα «Γωνιά» του Γ. Γιαννακόπουλου, που είναι: www.giannakoroulos-g.gr Αξίζει να τις περιηγηθούμε και να τις απολαύσουμε.

Εξάλλου στο διαδίκτυο εμφανίζεται και ο Δήμος μας με μια καλόγουστη σελίδα, που η διεύθυνσή της είναι: www.dimos-rotamias.gr Σ' αυτήν μπορούμε να βρούμε πληροφορίες για τις υπηρεσίες, τις εκδηλώσεις και γενικά τις δραστηριότητές του Δήμου. Περιλαμβάνει χάρτη με όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα ενώ παράλληλα ενημερώνει για τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου με τακτικό Δελτίο Τύπου. Η σελίδα δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη αλλά είναι μια αξιόπαινη και πολλά υποσχόμενη προσπάθεια του Δήμου Ποταμιάς.

Κολυμβητικός Όμιλος Καρπενησίου

Με περηφάνια διαβάζουμε στον Ευρυτανικό τύπο ότι οι ευρυτάνες αθλητές στην κολύμβηση θριαμβεύουν. Συγκεκριμένα τον Ιανουάριο 2005 έγιναν στο Ολυμπιακό κολυμβητήριο Αθηνών οι κολυμβητικοί αγώνες «Ευ Αγωνίζεσθαι 2005», με τη συμμετοχή 52 σωματείων από όλη την Ελλάδα και 950 κολυμβητές. Ο Κολυμβητικός Όμιλος Καρπενησίου συμμετείχε με 3 κολυμβητές και 8 κολυμβήτριες. Το αποτέλεσμα ήταν εκπληκτικό. Τα Ευρυτανόπουλα κατάφεραν να αποσπάσουν 5 χρυσά μετάλλια, 3 αργυρά και 2 χάλκινα. Ανάμεσά τους και η δική μας, η Μικροχωρίτισσα κολυμβήτρια Δώρα Ντζούφρα, κόρη του Προέδρου του Τοπικού Συμβουλίου Γιάννη Ντζούφρα. Η Δώρα έλαβε μέρος με επιτυχία σε πέντε διαφορετικά αγωνίσματα: στα 200 μ. Μ. Ατομική Γυναικών, στα 50 μ. και στα 100 μ. 1Υπτιο, στα 100 μ. και στα 200 μ. Ελεύθερο Γυναικών.

Μπράβο Δώρα! Νιώθουμε περήφανοι για σένα!

Κάτω: Δεύτερη από αριστερά η Δώρα Ντζούφρα

Νομαρχία Ευρυτανίας

Με την αρχή του 2005 η Νομαρχία Ευρυτανίας, βάσει του Νόμου, απέκτησε Νέο Προεδρείο. Πρόεδρος Νομαρχιακού Συμβουλίου εκλέχθηκε ο κ. Στυλιανός Δημητρώπουλος, Αντιπρόεδρος ο κ. Γιώργος Λάγαρης και Γραμματέας η κ. Όλγα Διώτη. Επίσης, ορίσθηκαν από τον Νομάρχη Ευρυτανίας κ. Κώστα Κοντογεώργο δυο νέοι Αντινομάρχες: η κ. Αλέκα Φακίτσα και ο κ. Κωνσταντίνος Παππάς. Γενικός Γραμματέας της Νομαρχίας ορίσθηκε ο κ. Θανάσης Παναγιωτόπουλος. Η θητεία του νέου προεδρείου είναι ενός έτους, ενώ η θητεία του Γ. Γραμματέα είναι ίση με αυτή του Νομάρχη Ευρυτανίας.

Συγχαίρουμε τον Γενικό Γραμματέα και το νέο Προεδρείο της Νομαρχίας Ευρυτανίας και ευχόμαστε ευδόωση των στόχων τους.

«Συν στον Άνθρωπο»

Μια ομάδα καταξιωμένων κοινωνικά και επαγγελματικά γυναικών του Καρπενησίου και της ευρύτερης περιοχής, ένωσαν τις δυνάμεις τους για να ιδρύσουν ένα Σύλλογο με σκοπό την έμπρακτη αγάπη προς τον συνάνθρωπο. Μοναδική φιλοδοξία του Συλλόγου «Συν στον Άνθρωπο» είναι να προσφέρουν απλόχερα την αγάπη, την ελπίδα, την αισιοδοξία σε όποιον έχει ανάγκη στήριξης, και ο οποίος μπορεί να είναι ο άνθρωπος της διπλανής πόρτας, φίλος, συγγενής, συντοπίτης ή περστικός.

Ευγενής και Θεάρεστος ο στόχος. Αξιεπίαινη και αξιοπρόσεκτη η πρωτοβουλία. Θερμά συγχαρητήρια και ευχές προς την πρόεδρο κ. Μαίρη Καλλιάνη και τα μέλη του Δ. Σ. του Συλλόγου «Συν στον Άνθρωπο».

Γηροκομείο Καρπενησίου

Το Γηροκομείο Καρπενησίου επιτελεί εδώ και χρόνια ένα Θεάρεστο έργο προσφέροντας θαλπωρή και φροντίδα σε ανήμπορα άτομα της τρίτης ηλικίας. Όπως μάς πληροφορεί ο πρόεδρος του Ιδρύματος κ. Άλκης Παπασπύρου η ζήτηση για μια θέση στο Γηροκομείο είναι πολύ μεγάλη με αποτέλεσμα να υπάρχει λίστα αναμονής. Στόχος της διοίκησης είναι η επέκταση του Γηροκομείου με την προσθήκη μιας ακόμα πτέρυγας. Ευχόμαστε γρήγορα να τελεσφορήσει η προσπάθεια αυτή, ώστε περισσότεροι ηλικιωμένοι συντοπίτες μας

να μπορούν να γεύονται τη ζεστή αγκαλιά του Γηροκομείου Καρπενησίου.

Με ενέργειες του κ. Ηρακλή Σαξώνη, Αντιπροέδρου του Γηροκομείου, παραχωρήθηκαν στο Ίδρυμα αρκετά είδη από τον Ολυμπιακό Εξοπλισμό. Συγκεκριμένα θα δοθούν στο Γηροκομείο: 23 κρεβάτια, 23 στρώματα, 150 σεντόνια, 100 μαξιλάρια, 40 φωτιστικά κομοδίνων, 15 μονόφυλλες ντουλάπες, 20 καθρέπτες, 10 καρέκλες, 4 γραφεία, 4 καρέκλες γραφείου, 4 φωτιστικά γραφείων, 8 τηλεοράσεις, 1 μεγάλο ψυγείο, 1 πλυντήριο, και 1 παγομηχανή. Είναι ένας σημαντικός αριθμός χρήσιμου εξοπλιστικού υλικού προς το Γηροκομείο Καρπενησίου, που σίγουρα θα πιάσει τόπο.

Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών

Με χαρά πληροφορηθήκαμε από τον Σύνδεσμο Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» ότι την Κυριακή 6 Μαρτίου 2005 είχαν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Η νέα σύνθεση που προέκυψε από τις εκλογές έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Τάσος Κοντομέροχ
Αντιπρόεδρος: Χρήστος Καραγιάννης
Γεν. Γραμματέας: Μαίρη Καλλιάνη
Ταμίας: Παναγιώτης Χ. Λώλος

Μέλη: Πόπη Αθ. Χασκοπούλου, Γεώργιος Κ. Σταυράκης και Αθανάσιος Στ. Καρίτης

Θερμά συγχαρητήρια σε όλα τα μέλη του Δ.Σ. του αδελφού Συνδέσμου και ευχές για ευδόωση όλων των ευγενών στόχων τους.

Παράκαμψη Καρπενησίου

Το πολυσυζητημένο αυτό έργο φαίνεται να παίρνει σάρκα και οστά. Οι εργασίες προγραμματίσθηκαν να αρχίσουν το Μάιο 2005 και θα διαρκέσουν δυο χρόνια. Πρόκειται για το δρόμο που θα περνάει έξω από το Κέντρο του Καρπενησίου και θα αποτελεί συνέχεια της Εθνικής οδού Λαμίας - Καρπενησίου. Θα ξεκινάει από τη διασταύρωση προς Άγιο Νικόλαο, αμέσως μετά το τούνελ, και θα καταλήγει στο εργοστάσιο Πειραικής Πατραϊκής. Το πλάτος του δρόμου θα είναι 7,50 μ. με δυο λωρίδες κυκλοφορίας και το μήκος, που περιλαμβάνει και δυο μικρές γέφυρες, θα είναι περίπου 3,5 χιλιόμετρα. Το έργο χρηματοδοτείται από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος και

θα στοιχίσει περίπου 5 εκ. ευρώ. Αναμφισβήτητα είναι ένα μεγάλο έργο, που όχι μόνο θα ανακουφίσει κυκλοφοριακά το κέντρο του Καρπενησίου και θα συμβάλει στην αναβάθμιση της περιοχής αλλά και θα συντομεύσει το δρόμο προς όλα τα χωριά της Ποταμιάς.

Αξία της γης στην Ευρυτανία

Η εφ. «Ευρυτανικά Νέα» μας πληροφορεί ότι στο μηνιαίο περιοδικό ΑΚΙΝΗΤΑ, που εκδίδεται από την Alpha Αστικά Ακίνητα, στο τελευταίο του τεύχος έχει εκτενή αναφορά στην αγορά γης στο Καρπενήσι και στην περιοχή της Ποταμιάς.

Οι τιμές για αγορά κατοικίας μέσα στο Καρπενήσι κυμαίνονται από 1.250-1.350 ευρώ το τ.μ. (κυρίως διαμερίσματα), τα οικοπέδα από 250-300 ευ-

ρώ το τ.μ. και είναι δυσεύρετα, ενώ τα αγροτεμάχια πάνε στις 30.000 ευρώ το στρέμμα.

Εκείνοι που συνήθως ενδιαφέρονται για αγορά κατοικίας (για εξοχικό) είναι συνήθως Αθηναίοι, που γοητεύονται από την περιοχή. Το στοιχείο της πέτρας που χαρακτηρίζει τις οικοδομές τις καθιστά ιδιαίτερα ελκυστικές. Η ζήτηση κατοικίας και γης αυξάνεται ραγδαία στην ευρύτερη Ευρυτανία και περισσότερο σε περιοχές με έντονο το παραδοσιακό στοιχείο, όπως Κορυσχάδες, Γοργιανάδες, όλα τα χωριά του Δήμου Ποταμιάς, και ειδικότερα Μικρό Χωριό, Μεγάλο Χωριό, Βουτύρο.

Στους παραδοσιακούς οικισμούς του Δήμου Ποταμιάς οι τιμές κυμαίνονται στα 1.450-1.600 ευρώ το τ.μ. ενώ στον οικισμό των Κορυσχάδων στα 1.600-2.000 €/τ.μ.

Νέοι τρόποι για να γνωρίσουμε την ευρυτανική φύση

Το καλοκαίρι οι περισσότεροι από τους Μικροχωρίτες επιστρέφουμε στο χωριό για μικρό ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Στο καθημερινό πρόγραμμα είναι οι βόλτες στην πλατεία και οι συναντήσεις με τους φίλους πολλούς από τους οποίους έχουμε να δούμε από το περασμένο καλοκαίρι. Πολλές φορές εκεί δίπλα στις βρύσες σχεδιάζουμε και καμιά εκδρομή στα αγαπημένα μας βουνά. Αυτά τα σχέδια μερικές φορές πραγματοποιούνται, άλλες φορές, ίσως τις περισσότερες, παραμένουν σχέδια καθώς τα μονοπάτια έχουν αλλάξει ή έχουν εξαφανιστεί εντελώς και τον τόπο δεν τον γνωρίζουμε πια όπως οι παλιότεροι, οπότε δεν αποφασίζουμε εύκολα να ξεκινήσουμε.

Υπάρχουν όμως κάποιοι που αναλαμβάνουν να μας γνωρίσουν και πάλι με τα βουνά μας και μάλιστα να μας φέρουν σε επαφή με καινούργιους τρόπους προσέγγισης της φύσης. Αυτό το οφείλουμε στην τουριστική ανάπτυξη που γνωρίζει τα τελευταία χρόνια η Ευρυτανία. Έτσι λοιπόν περιδιαβαίνοντας στην έκθεση «Τουριστικό Πανόραμα» που οργανώθηκε στον ΟΛΠ τον περασμένο Απρίλιο, γνωρίσαμε την Mountain Action. Πρόκειται για τουριστικό γραφείο με έδρα το Καρπενήσι, που ειδικεύεται στις υπαίθριες δραστηριότητες και στα ορεινά

οπόρ. Οι υπεύθυνοι, ο Βασίλης και η Αναστασία Μήτσιου εγκαταστάθηκαν το 2001 στο Καρπενήσι, ακολουθώντας την ιδέα της «επιστροφής στη φύση». Η ιδέα είναι ενδιαφέρουσα και ίσως θα μπορούσαμε να αφιερώσουμε μια ή δυο ημέρες για να γνωρίσουμε την Ευρυτανική φύση με λίγη περιπέτεια.

Τα προγράμματα των ορεινών δραστηριοτήτων περιλαμβάνουν Rafting, hot dog, canyoning, river trekking στο «Πανταβρέχει», διαδρομές με 4x4, πεζοπορία, ορειβασία, αναρρίκηση, σκι, ποδήλατο βουνού, ιππασία, τοξοβολία, προσανατολισμός και καταρρίκηση (rappel).

Οι δραστηριότητες απευθύνονται σε όλους, όπως μας είπαν οι δύο υπεύθυνοι των προγραμμάτων με μόνες προϋποθέσεις την ψυχική και σωματική υγεία τη διάθεση για συνεργασία με άλλους και την τήρηση των οδηγιών των συνοδών-εκπαιδευτών.

Γι' αυτό το καλοκαίρι τα Σαββατοκύριακα υπάρχουν δραστηριότητες στα ποτάμια της Ευρυτανίας, όπως η πεζοπορία στο φαράγγι του Πανταβρέχει, ή η περιήγηση με canoe στα στενά του Αελώου, η οποία περιλαμβάνει και ψάρεμα στη λίμνη.

Στην ιστοσελίδα www.mountainaction.gr που ανανεώνεται συχνά μπορείτε να βρείτε χρήσιμες πληροφορίες για τα προγράμματα.

Το «Κέντρο Τεχνών Πλάκα»

Λίγα κτίρια έχουν απομείνει στην Αθήνα μ' αυτή την υπέροχη νεοκλασική αρχιτεκτονική. Είναι σαν μια ανάσα μέσα στα πολλά πολυώροφα μέγαρα που άρχισαν να παίρνουν τη θέση τους από τα μέσα του περασμένου αιώνα. Τόσο το εξωτερικό, όσο και το εσωτερικό αυτών των υπέροχων κτιρίων είναι χάρισμα οφθαλμών. Τι να πρωτοθαυμάσει κανείς; Την επιβλητική έντεχνη εξωτερική τους όψη ή την εσωτερική τους εμφάνιση με τα όμορφα διακοσμημένα ψηλά ταβάνια, τις μεγάλες αίθουσες με τα ξύλινα πατώματα που δεν τα πτοεί ο χρόνος, τα αναλλοίωτα πλακάκια στους διαδρόμους, τις βαριές σκαλιστές ξύλινες πόρτες, τις στόφιες μαρμαρίνες σκάλες, τον παλιό ανεγκυστήρα με το περίτεχνο σιδερένιο περίφραγμα;

Ένα τέτοιο θαυμάσιο κτίριο ανήκει στον συμπατριώτη μας Γιώργο Πλάκα, στο κέντρο της Αθήνας, Πατησίων 65, που είχαμε την τύχη να απολαύσαμε όλοι οι Μικροχωρίτες, όσοι συμμετείχαμε στη Γενική Συνέλευση των Μικροχωριτών της 22ας Μαΐου 2005.

Το Κέντρο Τεχνών Πλάκα είναι αποκλειστικό δημιούργημα του Μικροχωρίτη Γιώργου Β. Πλάκα, που το ίδρυσε πριν από 35 χρόνια περίπου και το έφτασε να διαθέτει σήμερα παραρτήματα στη Γλυφάδα, Κηφισιά, Πειραιά και Ψυχικό.

Η φήμη του στον χώρο των τεχνών, που έχει ξεπεράσει τα ελλαδικά σύνορα, προσελκύει πάνω από 1500 σπουδαστές κάθε χρόνο, οι οποίοι παρακολουθούν διάφορα προγράμματα διδασκαλίας. Πλήθος κόσμου κατακλύζει τους τρεις ορόφους του Κέντρου για να θαυμάσει τις

ετήσιες εκθέσεις με έργα των σπουδαστών στο ελεύθερο σχέδιο, στο γραμμικό σχέδιο, στο σύγχρονο σχέδιο μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών, όπως επίσης στη μικρογλυπτική, στο κόσμημα κ.ά.

Διαθέτει πολλά τμήματα σπουδών που απευθύ-

Οδός Πατησίων

νονται σε υποψήφιους σπουδαστές Ανώτατης Εκπαίδευσης για σχολές που πέρα από τις εξετάσεις στα γενικά μαθήματα απαιτούν και την εξέταση σε ειδικά μαθήματα σχεδίου όπως είναι: Αρχιτεκτονικές Σχολές, Σχολές Διακοσμητικής, Γραφιστικής, Συντήρησης Έργων Τέχνης, Φωτογραφίας, Οπτικοακουστικών Τεχνών κ.ά. Επίσης έχει τμήματα για πτυχιούχους διαφόρων ειδικοτήτων τεχνών, όπως πτυχιούχους των εφαρμοσμένων τεχνών, του τομέα κατασκευών, της αργυροχρυσοχοΐας, κλπ.

Το Κέντρο στην προσπάθειά του να καλύψει το κενό που υπάρχει στην ενημέρωση των σπουδαστών πάνω σε θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, οργανώνει ετήσιες ημερίδες για τα επαγγέλματα και τις σπουδές που υπάρχουν στο χώρο της Αρχιτεκτονικής και τις Καλές και Εφαρμοσμένες Τέχνες, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

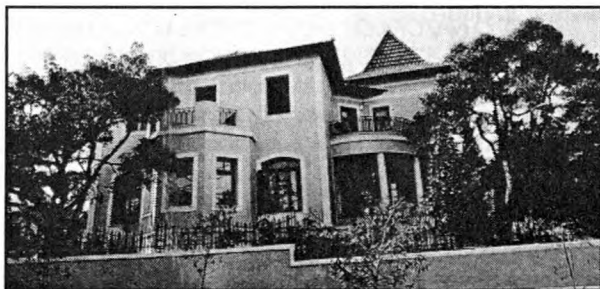
Το Κέντρο Τεχνών Πλάκα, παρακολουθώντας πάντα το ρεύμα των καιρών, προχώρησε στη δημιουργία Κολλεγιακών Τμημάτων διάρκειας δύο ετών, που εξασφαλίζει στους φοιτητές που αποφοιτούν με επιτυχία την συνέχιση των σπουδών τους σε Βρετανικά Πανεπιστήμια. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συνεργασία του Κέντρου και του Βρετανικού φορέα BTEC/EDEXCEL, που εξα-

σφαλίστηκε χάρη στη συστηματική και άριστη εκπαιδευτική δουλειά που το Κέντρο προσφέρει.

Καμαρώνουμε γιατί ένα άξιο τέκνο του Μικρού Χωριού κατέχει μια δεσπόζουσα θέση στην καρδιά της Αθήνας.

Το ότι αυτό το επι-

βλητικό κτίριο στεγάζει ένα αναγνωρισμένο Κέντρο, που προσφέρει εκπαίδευση στις σύγχρονες τέχνες, ανήκει στον συγχωριανό μας Γεώργιο Βαΐου Πλάκα γεμίζει εμάς τους Μικροχωρίτες με περηφάνια.

Σπίτι και Στούντιο στο Ψυχικό

Η Απόφαση της Καταδίκης του Ιησού Χριστού

Το ανοιξιάτικο τεύχος του περιοδικού μας αν και κυκλοφορεί γύρω στον Ιούνιο είναι αρκετά κοντά στο Πάσχα, γι' αυτό και παραθέτουμε την απόφαση του Ποντικού Πιλάτου για την καταδίκη του Χριστού, όπως δημοσιεύθηκε στην εφ. *Εθνική Ηχώ* με τίτλο: «Πανάγια Προσκυήματα», τ. 36, σελ. 9, Νοέμβριος 2004:

Η απόφασις βάσει της οποίας κατεδικάσθη ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός εις τον σταυρικόν θάνατον, παρέμεινε μέχρι το 1309 μ.Χ. τελείως άγνωστη. Το 1309, εις την Άκουλαν της Ιταλίας ανευρέθη μέσα σε σιδερένιο κιβώτιο γραμμένη στα εβραϊκά. Το 1381 μετεφέρθη εις την Κωνσταντινούπολη επί των ημερών του Πατριάρχου Ιερεμίου. Μετεφράσθη δε από τον Παναγιώτατον οικουμενικόν Πατριάρχην Διονύσιον, κατά το έτος 1643. Η απόφασις έχει ως εξής:

«*Τω εβδόμω και δεκάτῳ Τιβερίου Καίσαρος, Βασιλέως Ρωμαίων, μονάρχου Ανικήτου, Ολυμπιάδος διακοροιστής πρώτης, Ηλιάδος οδύγης από κίσεως κόσμου, κατά τον ημέτερον μερισμόν των Εβραίων τετρακισχίλια και εκατόν εβδομήκοντα τέσσαρα έτη και καταβολής των Ρωμαίων βασιλείας έτη εβδομήκοντα τρία και από της ελευθερίας της δουλωσύνης Βαβυλώνος έτη πεντακόσια εβδομήκοντα και καταστροφής του ιερού βασιλείου έτη ενενήκοντα και επιτά, επί υπάτου του λαού των Ρωμαίων Λουκίου Ζίζονίου και Μάρκου Συμνίου και ανθυπάτου του Ιλλυρικού Παλιστέρα, κοινού διοικητού της χώρας των Ιουδαίων Κουίντου Φλαβίου, επί της διοικήσεως Ιερουσαλήμ ηγεμόνος κρατίστου Ποντίου Πιλάτου, επιστάτου της κάτω Γαλιλαίας Ηρώδου του Αντιπάρου, της άκρας αρχιερωσύνης Άννα και Καϊάφα Αλλιόσου και Ματίλ μεγιστάνος εις τον Ναόν, της πόλεως Ιερουσαλήμ Συμμημασσαξίου Ποπιλίου Ρούφρου.*

Εγώ Πόντιος Πιλάτος, ηγεμών δια της Βασιλείας των Ρωμαίων, επί του Πραιτωρίου της αρχιηγεμονίας, κρίνω και κατακρίνω και ψηφίζω εις θάνατον σταυρικόν τον Ιησούν λεγόμενον υπό του πλήθους Χριστόν και από πατριδος Γαλιλαίας, άνθρωπον στασιώτη κατά τον Νόμον του Μωσαϊκού και εναντίον μεγαλοπρεπούς βασιλέως Ρωμαίων Τιβερίου Καίσαρος και ορίζω και αποφαίνομαι τον θάνατον αυτού σταυρικόν μετά των άλλων κατά το σύνθηες των καταδίκων επί συνιθήρσεν αυτός πλήθος ανθρωπών πλουσίων και φτωχών, ουκ έπαυσε θορύβους εγείρων ενοχλείν την Ιουδαίαν ποιών εαυτόν Υιόν Θεού και βασιλέα της Ιερουσαλήμ, απειλών φθοράν της Ιερουσαλήμ και του Ιερού Ναού, αρνούμενος τον φόρον του Καίσαρος και τολμήσας εισελθείν μετά βαιών θριαμβευτής και πλείστου όχλου ώσπερ της Ρηξ εντός πόλεως Ιερουσαλήμ ως τον Ιερών Ναόν και διορίζομεν τον ημέτερον πρώτον εκτόνταρχον Κουίντον Κορνήλιον περιάζει τούτον παρηψία εις την χώραν Ιερουσαλήμ δεδεμένον, μαστιγόμενον και ενδεδυμένον πορφύραν, εσπεφανωμένον ακανθίνω στεφάνω και βαστάζοντα τον ίδιον σταυρόν επί ώμου αυτού ίνα η παράδειγμα τοις άλλοις και πάσι τοις κακοποιοίς μεθ' ου βούλομαι συνάγεσθαι δύο ληστές φονείς και εξέρχεσθαι δια της πύλης Γαμπιρόλας, την νυν Αντωνιανής, αναχθήναι δε Αυτόν τον Χριστόν παρηψία επί το όρος των κακούργων ονόματι Κολβάριον, ούτινος σταυρωθέντος μείναι το σώμα εν τω σταυρώ εις κοινόν θεώρημα πάντων των κακούργων, και άνω του σταυρού τίτλου τεθήναι γεγραμμένον τρισί γλώσσας τον:

ΙΗΣΟΥΣ ΑΛΟΝ Ο ΙΛΗΣΙΟΔΑΜ (Εβραϊστί)
ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ (Ελληνιστί)
ΙΕΙΟΥΣ ΝΑΖΩΡΑΙΟΥΣ ΡΕΞ ΙΟΥΔΑΙΟΡΟΥΜ (Ρωμαϊστί)

Ορίζομενον μηδένα των ποτισσοών τάξεις και ποιότητες τολμήσαι απεριόκείτως την τοιαύτην εμπόδισαι δίκην, ως υπ' εμού ωριαμένην μετά πάσης σεμνότητος εις πομνήν της αυτομολίας τούτου, Εβραίου όντος, κατά τα ψηφίσματα και τους Νόμους της των Ρωμαίων Βασιλείας:

ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ:

- Από της φυλής Ισραήλ: Ρωϊέ, Δανιήλ, Ραμπιμίλ, Ιονακείν, Μπανικάν, Ροτάμ, Ιουταβέλ και Γερκουλάμ.
- Από της Βασιλείας και ηγεμονίας Ρωμαίων: Λούκιος, Σεξίλιος και Μαξιμίλιος.
- Από των Φαρισαίων: Μπαρμιπάς, Συμειών και Μπρονέλι.
- Από των υπάτων και δικαστών των Ρωμαίων: Λούκιος, Μπαντάνης και Μακαρόλας.
- Από της αρχιερωσύνης: Ρωάν, Ιουδούς και Μπουκασόλης.
- Νομικός δημόσιος επί των εγκλημάτων των Εβραίων: Μπουτάν».

Σημείωση εφημερίδας: Θεωρείται ακόητο να αναφερθεί ότι μετά την ανατική καταδίκη του Ιησού Χριστού, ο Αυτοκράτορας των Ρωμαίων Τιβέριος διέταξε τη σύλληψη του Πιλάτου, του Άννα και Καϊάφα και μεταφορά αυτών στη Ρώμη. Ο Καϊάφας απέθανε κατά την μεταφορά. Ο Άννας εκτελέστηκε από την αρμόδια υπηρεσία, ενώ ο Πιλάτος εκτελέστηκε χωρίς απολογία από τον Καίσαρα. Κατά μια άλλη εκδοχή ο Πιλάτος αυτοκτόνησε το έτος 38 μ.Χ. όταν αυτοκράτορας της Ρώμης ήταν ο Καλιγούλας, ο οποίος καθάραισε και εξόρισε τον Πιλάτο.

Μια γιορτή... μια 'πίσημην ημέρα

Οι Άγιοι του Χωριού μας

Συγχαρητήρια στο περιοδικό *Χωριάτικο Αντίλαλο* (τ. 106) για την πολύ ωραία ιδέα να δημοσιεύσει τα απολυτικά των Αγίων από τις εκκλησίες της περιοχής του. Όμορφο παράδειγμα προς μίμηση.

Στο χωριό μας οι περισσότεροι από τους αγίους μας γιορτάζουν το καλοκαίρι και έτσι οι εκκλησίες μας συγκεντρώνουν πολύ κόσμο τις μέρες αυτές. Πρώτη, η κεντρική εκκλησιά του χωριού μας, η Αγία Κυριακή, που τη μέρα της γιορτής της στις 7 Ιουλίου γίνεται και το πανηγύρι στο Νέο Χωριό. Ακολουθεί στις 6 Αυγούστου η γιορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος με το πανηγύρι στο Παλιό Χωριό. Η Παναγιά μας, το δεκαπενταύγουστο, χάρη στην αργία προς τιμήν της, συγκεντρώνει ίσως γύρω της τους περισσότερους Μικροχωρίτες. Ως δέηση στους Αγίους του Χωριού μας θυμίζουμε τα απολυτικά τους:

Αγία Κυριακή.

(Γιορτάζει στις 7 Ιουλίου)

Φερωνόμωσ τη κρήσει την σπουδήν σου κατάληηλον, ανεδείξω αληθώς. Χωριακή μεγαλιόνωμε. Χωρία σαρκός τε και παθών ατίμων εφάνης ανδρικώς, και παρέχεις τας ιάσεις τοις εοσεβώς τω ναύ σου προσπελάζουσι, δόξα τω σε δοξάσαντι Χριστώ, δόξα τω σε στεφανώσαντι, δόξα τω εν κινδόνιοις ημών προστάτιν δείξαντι.

Μεταμόρφωση του Σωτήρος.

(Γιορτάζει στις 6 Αυγούστου)

Μετεμορφώθης εν τω Όρει, Χριστέ ο Θεός, δείξας τοις Μαθηταίς σου την δόξαν σου, καθώς ηδόναντο. Λάμμον και ημίν τοις αμαρτωλείς, το φως σου το αιδιον, πρεσβείαις της Θεοτόκου. Φωτοδώρα, δόξα σοι.

Κοίμησις Υπεραγίας Θεοτόκου (Παναγιά).

(Γιορτάζει στις 15 Αυγούστου)

Εν τη Γενήσει την παρθενίαν εφόλαξας, εν τη Κοιμήσει τον κόσμον ου κατέληπες Θεοτόκε, μετέστης προς την ζωήν, Μήτηρ υπάρχουσα της ζωής, και ταις πρεσβείαις ταις σοις λητρουμένη, εκ θανάτου τας ψυχάς ημών.

Αγία Αικατερίνη.

(Γιορτάζει στις 25 Νοεμβρίου)

Την πανεόφνημον νόμφην Χριστού ομνήσωμεν, Αικατερίναν την θείαν και πολιούχον Σινά, την βοήθειαν ημών και αντίληπην, ότι εφίμωσε λαμπρώς της κομμοῦς των ασεβών, του Πνεύματος τη μαχαίρα, και τον ως Μάρτος στεφθεύσα, αιτείται πάσι το μέγα έλεος.

Άγιος Αθανάσιος.

(Γιορτάζει στις 18 Ιανουαρίου)

Έρχοις λάμμωντες ορθοδοξίας, πάσαν σβέσαντες κακοδοξίαν, νικηταί τροπαιοφόροι γεγόνατε, τη ευσεβεία τα πάντα ηλυοτήσαντες, την Έκκλησίαν μεγαλώς κοσμήσαντες, αξίως εόρατε Χριστόν τον Θεόν εοχαίς ημών, δωροῦμενον πάσι το μέγα έλεος.

Άγιοι Απόστολοι.

(Γιορτάζουν στις 30 Ιουνίου)

Ως δωδεκάπορσος ληχηία έλαμμων, οι Δωδεκάριθμοι, Χριστού Απόστολοι, Πέτρος και Παύλος σον Λουκά, Ανδρέας και Ιωάννης, Βαρθολομαίος, Φίλιππος σον Μαθαίω και Σίμωνι, Μάρκος και Ιάκωβος και Θωμάς ο μακάριος, και νόχασαν τοις πίστει βούντας χαιρέτε Λόγου οι αυτοίπται

Άγιος Γεώργιος. (Γιορτάζει στις 23 Απριλίου ή την Δευτέρα του Πάσχα, αν το Πάσχα είναι μετά στις 23 Απριλίου)

Ως των αιχημαλήτων έλεοθερωτής, και των πτωχών οπερασπιστής, ασθεοῦντων ιατρός, βασιλέων οπερμαχος, τροπαιοφόρε μεγαλομάρτος Γεώργιε, πρέσβευε Χριστώ τω Θεώ σωθίναί τας ψυχάς ημών.

Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος.

(Γιορτάζει στις 29 Αυγούστου)

Μήτην δικαιοῦ μετέγκωμιν, σοι δε αρκείη η μαρορία του Χωριού, Πρόδρομε, ανεδείχθης γαρ όντως και προφητών σεβασμιώτερος, ότι και εν ρείθροις βαπτίσει κατεξιώθης τον κηροτόμογον. Όθεν της Αληθείας οπεραθήςσας, χαιρων εοχηγελίσω και της εν άδη Θεόν φανερωθέντα εν σαρκί, τον αίροντα την αμαρτίαν του κόσμου και παρέχοντα ημίν το μέγα έλεος.

Αγία Μαρίνα. (Γιορτάζει στις 17 Ιουλίου στην εκκλησία του Αη-Γιώργη)

Μηπιστευθείσα τω Λόγω Μαρίνα ένδοξε, των επιζείων την σχέσιν πάσιν κατέλιπες, και ενήθλησας λαμπρώς ως καλῆσιπάρθενος, τον γαρ αόρατον εχθρόν, κατεπάτησας στερρώς οφθέντα σοι Αθληφόρε. Και τον πηγάζεις τω κόσμω των ιαμάτων τα δωρήματα.

Άγιος Νικόλαος.
(Γιορτάζει στις 6 Δεκεμβρίου)

Κανόνα πίστεως, και εικόνα πραότητας, εκκρατείας Διδάσκαλον ανέδειξέ σε τη ποιίμη σου, η των πραγμάτων αλήθεια, δια τούτο εκτίσω της ταπεινώσει, τα ομηλήα τη πτωχεία τα πλούσεια. Πάτερ Γεράρχα Νικόλαε, πρόσβευε Χριστώ τω Θεώ, σωθήναι τας ψυχάς ημών.

Άγιος Παντελεήμων. (Γιορτάζει στις 27 Ιουλίου στην εκκλησία του Αη-Νικόλα)

Άθλοφόρε άγιε και ιαματικέ Παντελεήμων, πρόσβευε τον ελεήμονι Θεώ, ίνα πταισμάτων άφεσιν, παράσχη ταις ψυχαίς ημών.

Άγιος Σώστης (Ζωοδόχος Πηγή).
Κινητή Γιορτή. (Γιορτάζει το Μάιο και στις 7 Σεπτεμβρίου) (Άγιος Σώζων).

Τον υπερούσιον όμβρον κούσασα, πηγή ζωόροτος Παρθένε πέφοκας, αναπηγάζουσα ημίν, το νέκταρ το αθάνατον, ύδωρ το αηλθόμενον, εις ζωήν την αιώνιον, νάματα γλοκόρροα, εκ της Κρήνης σου πάντοτε, εξ ων επεντροφώντες βούμεν, Χαίρε Πηγή η ζωοφόρος.

Τον αηλθή και θεοφόρον Μάρτορα, και αηλπητήν της εοσεβείας δόκιμον, σονεθθόντες ανομνήσωμεν, μεγαλοφώνως πάντες σήμερα. Ζώζοντα τον θείον μύστην της χάριτος, ίάσειν δοτήρα πηροσιούτατον, προσβεύει γαρ τω Θεώ υπέρ πάντων ημών.

Οσία Μαρία η Αιγυπτία.
(Γιορτάζει την 1^η Απριλίου)

Φωτισθείσα ενθέως Σταυρού τη χάριτι, της μετανοίας εδείχθης φωτοφανής λαμπιδών, των παθών τον σκοτασμόν, λιπουσα πάνοσημε, όθεν ως άχχελος Θεού, Ζωσιμά τω ιερώ ωράθης εν τη ερήμω, Μαρία Οσία Μήτερ, μεθ' ου δοσώπει υπέρ πάντων ημών

Η Αγία Σωτήρα της Μόσχας

Μια ελληνίδα, που γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Μόσχα, διηγόταν σε εκπομπή του ραδιοφώνου την ιστορία του Καθεδρικού Ναού της Μόσχας που έχει το όνομα «Μεταμόρφωση του Σωτήρος».

Έλεγε λοιπόν, ότι ο Καθεδρικός Ναός της Μόσχας ήταν μια μεγαλοπρεπής, περιλάμπρη εκκλησία, που ληλατήθηκε και καταστράφηκε κατά την Οκτωβριανή Επανάσταση. Όταν τέλειωσε η επανάσταση κατεδαφίστηκε τελειώς για να χτισθεί εκεί ένα μεγάλο πολιτιστικό κέντρο. Μάταια όμως. Οι εργασίες δεν μπορούσαν να προχωρήσουν γιατί στον τόπο αυτό ανάβλυζε νερό, πολύ νερό, τόσο που έκανε τους αρμόδιους να εγκαταλείψουν τις προσπάθειες άντλησής του και να αλλάξουν σχέδια. Έτσι, αντί για μέγαρο έγινε εκεί ένα κολυμβητήριο. Στην τεράστια πισίνα του, θυμάται η αφηγήτρια, ότι πήγαινε και έκανε μπάνιο όταν ήταν μικρή.

Όμως μέσα στην ψυχή των Μοσχοβιτών ζούσε η λαχτάρα να ξαναδούν στο χώρο αυτό και πάλι τον Καθεδρικό τους Ναό. Μετά την κατάρρευση του κομμουνιστικού καθεστώτος, πρωτοστατούντος του Πατριάρχη Μόσχας, αποφασίσθηκε να χαλάσει το κολυμβητήριο για να χτισθεί εκεί και πάλι ο Καθεδρικός Ναός της Μόσχας.

Πράγματι, οι εργασίες άρχισαν και «ω! του θαύματος» δεν βρήκαν καθόλου νερό. Έτσι το χτίσιμο προχώρησε χωρίς καμία δυσκολία και ο νέος Ναός ολοκληρώθηκε πολύ γρήγορα. Ο Ναός είναι ακριβώς ίδιος με τον παλιό, το ίδιο επιβλητικός και λαμπρός και φυσικά φέρει το ίδιο όνομα: Ορθόδοξος Καθεδρικός Ναός Μόσχας: Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος.

Φύση, η πηγή της ζωής

ΟΡΘΟΔΟΣΙΑ

ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αρχιμ. Δοσιθέου: *Εγκόλπιον Ημερολόγιον 2005*

*«Ορθοδοξία εστίν αφευδής
περί Θεού και κτίσεως υπόληψις,
η έννοια περί πάντων αληθής,
η δόξα των όντων καθάπερ εισίν»
(Αναστασίου Σιναΐτου Οδηγός)*

Αδελφοί και τέκνα ημών, Χρησιμοποιείτε την περιβάλλουσας ημάς φύσιν ως οικονομί και όχι ως εξουσιαστική της, αποκτήσατε ήθος ασκητικών και αναλογισθήτε ότι τα πάντα εις τον φυσικόν κόσμον, από τα μεγαλύτερα έως τα μικρότερα, έχουν την σπουδαιότητά των δια την ζωήν του κόσμου, και τίποτε δεν είναι

άχρηστον και περιφρονητέον. Θεωρείτε εαυτούς ως υπολόγους έναντι του Θεού δια κάθε δημιούργημα, και περιβάλλετε τα πάντα με την στοργήν και την προστασίαν σας. Μόνον διά τον τρόπον αυτού θα προλάβωμεν την επαπειλουμένην καταστροφήν του πλανήτη του μας και θα εξασφαλίσωμεν εν φυσικόν περιβάλλον υγιεινής και ευτυχούς διαβίσεως δια τας επερχομένας γενεάς των ανθρώπων. Μήνυμα Οικ. Πατριάρχου κυρού Δημητρίου (1990)

*Από το Εγκόλπιον Ημερολόγιον 2005 του Αρχιμ. Δοσιθέου,
Ηγουμένου Ι. Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Τατάρης
Ευρυτανίας*

Προϊόντα Βιολογικής καλλιέργειας

Στη χώρα μας περίπου 6000 αγρότες ασχολούνται με τη βιολογική καλλιέργεια. Παράγουν δηλαδή φυσικά προϊόντα εκμεταλλεύμενοι τις φυσικές διεργασίες και βιολογικές αλληλεπιδράσεις και έτσι ελαχιστοποιούν τη χρήση συνθετικών ουσιών. Παράλληλα προστατεύουν καλύτερα το έδαφος, τα νερά, και τους ζωντανούς οργανισμούς. Τα προϊόντα που παράγουν ονομάζονται βιολογικά ή οικολογικά ή σπανιότερα οργανικά.

Οι κανόνες παραγωγής βιολογικών προϊόντων είναι ίδιοι σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση: Δεν χρησιμοποιούν συνθετικά λιπάσματα, φυτοφάρμακα ή γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς. Στην κτηνοτροφία χρησιμοποιούνται κυρίως ζωτροφές που έχουν οι ίδιες

διες παραχθεί βιολογικά, απαγορεύονται οι ορμόνες και τα αντιβιοτικά, ενώ οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων ταιριάζουν με τις φυσικές τους ανάγκες.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, τα βιολογικά προϊόντα πρέπει να αναγράφουν στη συσκευασία τους: «Προϊόν Βιολογικής γεωργίας» και να αναφέρεται ο κωδικός του Οργανισμού Πιστοποίησής του, δηλ. ΒΙΟΕΛΛΑΣ, ΕΛ-03-ΒΙΟ ή ΔΗΩ, ΕΛ-01-ΒΙΟ ή ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΛ-02-ΒΙΟ) γιατί οι Οργανισμοί αυτοί έχουν εξουσιοδοτηθεί από το Υπουργείο Γεωργίας να ελέγχουν κάθε αγρότη ή έμπορο για την τήρηση των κανονισμών.

Οι Μέλισσες και το Κεντρί τους

Οι άνθρωποι δεν είχαν ποτέ καλές σχέσεις με τα έντομα. Πάντα προσπαθούσαν να τα κρατούν μακριά απ' τους δικούς τους χώρους. Εξαιρέση αποτελούσε η μέλισσα. Αυτή την πρόσεχαν ιδιαίτερα γιατί τους έδινε το θρεπτικότετο μέλι της. Όμως η μέλισσα έχει και το κεντρί, που δεν είναι παρά το δηλητηριώδες όπλο της όταν νιώθει ότι απειλείται. Το κεντρί είναι ένα μείγμα χημικών ουσιών, που η μέλισσα αφήνει με το τσίμπημά της, και προκαλεί ερεθισμό ή τοπικό πόνο. Αυτά τα ελαφρά συμπτώματα συνήθως ανακουφίζονται με διάφορες καταπραυντικές αλοιφές. Όμως δεν είναι λίγες οι φορές που το τσίμπημα μιας μέλισσας προκαλεί πολύ σοβαρότερα συμπτώματα, όπως πρήξιμο, αναφυλαξία, οίδημα ματιών, χειλιών, γλώσσας, δύσπνοια, μυϊκές κράμπες, μεγάλη υπόταση ή και λιποθυμία ακόμη. Στις περιπτώσεις αυτές χρειάζεται άμεση επέμβαση γιατρού.

Οι μέλισσες ανήκουν στην ίδια τάξη, των υμενοπτερωτών, με τις σφήκες. Τα τσίμπηματα όμως από σφήκες είναι πολύ σπανιότερα. Τα συμπτώματα από τέτοια τσίμπηματα συνήθως εμφανίζονται μέσα στα πρώτα 20

λεπτά, αλλά μπορεί και να καθυστερήσουν για ώρες ή και σπανιότερα για μέρες. Οι σφήκες αλλά κυρίως οι μέλισσεςτσιμπούν όταν προκαλούνται. Τι είναι όμως αυτό που προκαλεί τις μέλισσες; Οι ειδικοί μας λένε ότι η μέλισσα προκαλείται από:

* Έντονη οσμή από αρώματα, σαπούνια ή άλλα καλυντικά.

* Τα χρωματιστά ρούχα. Το χρώμα στο οποίο αδιαφορούν οι μέλισσες είναι το λευκό.

* Τις απότομες κινήσεις μας. Οι σπασμωδικές, υπό το κράτος πανικού, αντιδράσεις μας μπορεί να προσελκύσουν τη μέλισσα και όχι να την τρομάξουν ώστε να φύγει. Αν μας πλησιάσει μια μέλισσα καλό είναι να απομακρυνθούμε απ' αυτή με ήρεμο και αργό βήμα.

Πόσων χρονών είναι ένα δέντρο;

Στις εύκρατες χώρες, όπως μας λένε οι ειδικοί, τα δέντρα προσθέτουν κάθε χρόνο περίπου 2,5 εκατοστά πλάτος στον κορμό τους. Αν λοιπόν μετρήσουμε την περιφέρεια του κορμού σε ύψος ενάμιση (1,5) μέτρον πάνω από το έδαφος και ότι βρούμε το διαιρέσουμε με το 2,5 θα βρούμε την ηλικία του δέντρου, π.χ. αν η περιφέρεια είναι 75 εκατοστά, τότε $75:2,5 = 30$. ΈΑρα το δέντρο είναι 30 χρονών.

Μια εναλλακτική πρόταση τουριστικής ανάπτυξης

Τα τελευταία χρόνια η τουριστική ανάπτυξη στην Ευρυτανία παρουσιάζει μεγάλη άνθηση, οι επισκέπτες πολλαπλασιάζονται και όλο και περισσότεροι Ευρυτάνες ασχολούνται με παροχή υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού. Εδώ όμως μπαίνει το ερώτημα, τι εί-

δους τουρισμό θέλουμε; Μήπως η ανάπτυξη φέρει την αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, του πα-

νέμορφου τοπίου και των πετρόχτιστων χωριών για τα οποία άλλωστε έρχονται όσοι αγαπούν τα βουνά. και τους παραδοσιακούς οικισμούς; Και ακόμη ποιες άλλες υπηρεσίες, εκτός από την παροχή καταλύματος, θα μπορούσαν να προσφέρονται στους επισκέπτες, μήπως έχουμε μια καλή ευκαιρία για την αγροτική ανάπτυξη, παράλληλα με τον τουρισμό;

Με χαρά διαπιστώσαμε ότι υπό την αιγίδα του υπουργείου Ανάπτυξης προωθείται πρόγραμμα Αγροτουρισμού, από την Αγροτουριστική Α.Ε με αντικείμενο την εναλλακτική τουριστική ανάπτυξη. Στόχος της προσπάθειας αυτής είναι να οδηγηθεί η τουριστική ανάπτυξη από άλλα κανάλια, να προωθηθούν ήπιες μορφές απόλυτα συνδεδεμένες με την παράδοση του τόπου. Ανατρέχοντας στις πληροφορίες που δίνονται μέσω internet στη διεύθυνση www.agrotour.gr μαθαίνουμε ότι τα προγράμματα αφορούν αγροτουριστικά καταλύματα, πρατήρια – εκθετήρια αγροτικών προϊόντων, αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής, τουριστικά γραφεία που αναλαμβάνουν διοργάνωση ή υλοποίηση προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων, αγροκτήματα, επιχειρήσεις παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων και εργαστήρια λαϊκής τέχνης.

Στόχος της Αγροτουριστικής είναι να καταγράψει τις υπάρχουσες υποδομές, να προβάλλει το αγροτουριστικό προϊόν δίνοντας την ευκαιρία με τους παραγωγούς να έλθουν σε επαφή με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων, να ενημερώσει όσους ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ύπαιθρο, να προωθήσει την πιστοποίηση της ποιότητας, να υποστηρίξει τους δυνητικούς επενδυτές σε ότι αφορά τις ευκαιρίες ενίσχυσης που παρουσιάζονται καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις γίνονται βιώσιμες και αποδοτικές. Παράλληλα δημιουργεί μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική πρόταση για τους εμπλεκόμενους στον τουρισμό στην ύπαιθρο, κάθε ηλικίας και κάθε ειδικότητας, έτσι ώστε να δημιουργηθούν σχέσεις και δίκτυα ικανά να συνδέσουν την εκπαίδευση με την απασχόληση.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα το οποίο αν εφαρμοσθεί σωστά και με συνέπεια θα δώσει ώθηση στον τουρισμό και τις εναλλακτικές μορφές ανάπτυξης που δεν βασίζονται στην αλόγιστη εκμετάλλευση και κακοποίηση του περιβάλλοντος. Θα προωθήσει μια βιώσιμη ανάπτυξη και αναζωογόνηση των ορεινών και περιφερειακών περιοχών της χώρας. Να ευχηθούμε να πετύχει

Σ. Κουτσούκη.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟ 324 π.Χ.

Ο Μέγας Αλέξανδρος είναι και πάλι στο προσκήνιο. Αυτή τη φορά σαν ήρωας Χολιγουντιανής ταινίας. Πολύς θόρυβος, πολύ συζήτηση, πολλά ειπώθηκαν για τον μεγάλο Έλληνα ηγέτη. Γι' αυτό αξίζει να θυμηθούμε τον όρκο που εκφώνησε σε συμπόσιο ενώπιον 9.000 αξιωματούχων και προυχόντων κάθε φυλής, Ελλήνων, Περσών, Μήδων (όπως αναφέρει ο Αλεξανδρινός Φιλόσοφος Ερατοσθένης, που ήταν τρίτος διευθυντής της Βιβλιοθήκης Αλεξανδρείας το 257-194 π.Χ.):

*«Σας εύχομαι τώρα που τελειώνουν οι πόλεμοι να ευτυχίσετε με την Ειρήνη.
Όλοι οι θνητοί απ' εδώ και πέρα, να ζήσουν σαν ένας λαός, μονοιασμένοι,
για την κοινή προκοπή.*

*Να θεωρείτε την Οικουμένη Πατρίδα σας, με κοινούς νόμους,
όπου θα κυβερνούν οι άριστοι, ανεξαρτήτως φυλής.*

Δεν ξεχωρίζω τους ανθρώπους όπως κάνουν οι στενόμυαλοι, σε Έλληνες και Βαρβάρους.

Δεν μ' ενδιαφέρει η καταγωγή των πολιτών, ούτε η ράτσα που γεννήθηκαν.

Τους καταμερίζω με ένα μόνο κριτήριο, την Αρετή.

*Για μένα κάθε καλός Ξένος είναι Έλληνας και κάθε κακός Έλληνας
είναι χειρότερος από Βάρβαρο.*

*Αν ποτέ σας παρουσιασθούν διαφορές, δεν θα καταφύγετε στα όπλα,
παρά θα τις λύσετε ειρηνικά. Στην ανάγκη θα σταθώ εγώ διαιτητής σας.*

*Τον Θεό, δεν πρέπει να τον νομίζετε ως αυταρχικό κυβερνήτη,
αλλ' ως κοινό πατέρα όλων.*

Από μέρους μου, θεωρώ όλους ίσους, λευκούς και μελαμψούς.

*Και θα ήθελα να μην είσθε μόνο υπήκοοι της Κοινοπολιτείας μου,
αλλά μέτοχοι, όλοι συνεταίροι.*

Όσο περνάει από το χέρι μου θα προσπαθίσω να συντελεσθούν αυτά που υπόσχομαι.

*Τον Όρκο τούτο που δώσαμε με την σπονδή απόψε,
κρατήστε τον σαν Σύμβολο Αγάπης».*

Ένα κήρυγμα Οικουμενικής Αγάπης και Ειρήνης. Τόσο σοφό, όσο και διαχρονικό. Επαναστατικό, θα λέγαμε στην εποχή του. Κανένας πολιτικός ή στρατιωτικός ως τότε, δεν είχε σκεφθεί να πει αυτά που πρώτος ο Μ. Αλέξανδρος ορκίστηκε. Δίκαια θεωρήθηκε από πολλούς ως εμπνευστής του οικουμενισμού, που σήμερα, την εποχή της παγκοσμιοποίησης, αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Αξιολάτρευτα του Μικρού Χωριού σε

ΚΑΡΤ- ΠΟΣΤΑΛ

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών έχει τυπώσει δώδεκα καρτ-ποστάλ
με διάφορα τοπία από το νέο και παλιό χωριό.

Θα πωλούνται στο χώρο της Πνευματικής Γωνιάς ως μεμονωμένες κάρτες
ή σε πακέτα των δώδεκα καρτών και ασφαλώς σε όσα καταλύματα ή
καταστήματα του χωριού θελήσουν να τις διαθέτουν.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στις **25 Μαρτίου 1957**, 6 χώρες (Γερμανία, Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο) υπέγραψαν στη **Ρώμη** τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (συνθήκη ΕΟΚ). Η συνθήκη αυτή συμπληρώθηκε αργότερα από διάφορες άλλες ευρωπαϊκές συνθήκες (Μάαστριχτ, Αμστερνταμ, κλπ.) προστέθηκαν και νέες χώρες στην ΕΟΚ, όπως η Ελλάδα (1-1-1981 ως 10^ο μέλος), ενώ από το Δεκέμβριο του 1991 η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).

Όπως είναι γνωστό το **Σύμβολο** της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η σημαία, που εμφανίζει 12 χρυσά αστέρια σε κύκλο πάνω σε μπλε φόντο. Ο αριθμός των αστεριών δεν συνδέεται με τον αριθμό των κρατών μελών. Ο αριθμός 12 παραδοσιακά συμβολίζει την τελειότητα, την ενότητα. Γι' αυτό, η σημαία παραμένει η ίδια παρά τις προσθήκες νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ενωμένη Ευρώπη έχει και τον δικό της **ύμνο**. Ο ευρωπαϊκός ύμνος έχει παρθεί από το τελευταίο μέρος της «Ένατης Συμφωνίας» του Μπετόβεν. Για το κομμάτι αυτό της συμφωνίας ο Μπετόβεν μελοποίησε το ποίημα «Ωδή στη χαρά» του Φ. Σίλερ, που εκφράζει το όραμα για συναδέλφωση των ανθρώπων.

Σαράντα επτά (47) χρόνια μετά την πρώτη συνθήκη ενοποίησης της Ευρώπης και συγκεκριμένα στις **29/10/2004**, πάλι στη Ρώμη, υπογράφηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων το **Ευρωπαϊκό Σύνταγμα**, που στη συνέχεια πρέπει να επικυρωθεί από κάθε κράτος μέλος είτε με κοινοβουλευτική διαδικασία ή με δημοψήφισμα.

Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα αντικαθιστά με ένα ενιαίο κείμενο, για λόγους απλούστευσης και σαφήνειας, τις υπάρχουσες κύριες ευρωπαϊκές συνθήκες. Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα με εκατοντάδες άρθρα και πολλά παραρτήματα, διαιρείται σε 4 μέρη:

Το **πρώτο** με 60 άρθρα, ορίζει τις **θεμελιώδεις διατάξεις** του συντάγματος, όπως τον ορισμό της Ένωσης, τα σύμβολα, τις αξίες της (ελευθερία, ισότητα, πολυφωνία, δικαιοσύνη, κλπ.), τους στόχους της (προώθηση της ειρήνης, ασφάλειας, αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, κλπ.) τις αρμοδιότητές της, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τα θεσμικά όργανα της Ευρώπης (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο Υπουργών, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, κλπ.).

Το **δεύτερο** μέρος περιλαμβάνει τον **χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων**, δηλ. σε 54 άρθρα αναπτύσσει τα δικαιώματα των πολιτών, όπως: ανθρώπινη αξιοπρέπεια, δημοκρατική ζωή, ελευθερία έκφρασης και κινήσεων, ευρωπαϊκή ιθαγένεια, δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, διπλωματική προστασία, κλπ.

Το **τρίτο** μέρος του Συντάγματος, που είναι και το μεγαλύτερο (322 άρθρα), αναφέρεται στις **πολιτικές και τη λειτουργία** της Ένωσης ή με άλλα λόγια κατηγοριοποιεί τις αρμοδιότητες της Ένωσης (οικονομική, τελωνειακή, κοινωνική, γεωργική, εκπαιδευτική, περιβαλλοντική, κλπ.) και διασαφηνίζει τους αντίστοιχους ρόλους των οργάνων της επαναλαμβάνοντας πολλές διατάξεις από τις υπάρχουσες συνθήκες.

Το **τέταρτο** μέρος (12 άρθρα) περιέχει γενικές διατάξεις του συντάγματος, όπως ισχύ του συντάγματος, διαδικασίες έγκρισης, αναθεώρησης, κλπ.

Αέρας Ευρυτανικός στο «Αρσάκειο»

«Το επιβλητικό τοπίο με τη μοναδική του φυσική ομορφιά, τα γραφικά χωριά, τα παλιά εκκλησάκια και η ατμόσφαιρα της Ευρυτανίας αξίζουν να δοκιμάσετε αυτό το ταξίδι. Άλλωστε, η διαμονή σας εξασφαλίζεται από πολυτελή ξενοδοχεία. Είναι σίγουρο ότι θα απολαύσετε αυτή τη μικρή περιπέτεια.» Με τα λίγα αυτά απλά, άδολα και λιτά λόγια η Σταυρούλα Θεοδωροπούλου, μαθήτρια της Α' Λυκείου του Αρσακείου Ψυχικού Αθηνών, ανέλαβε, σε σχετική καμπάνια της τάξης της, να διαφημίσει την Ευρυτανία, ώστε να την επισκεφθούν όσοι θα ήθελαν να απολαύσουν μια «μικρή περιπέτεια», όπως την αποκαλεί.

Το κομμάτι που της αναλογεί στον τοίχο της τάξης της περιλαμβάνει 3-4 κόλλες με φωτογραφίες από φυσικές ομορφιές της Ευρυτανίας, όπως έλατα, λουλουδιασμένα δένδρα, εκκλησάκια, ποτάμια κ.ά., που ελκύουν την περιέργεια και το ενδιαφέρον για μια πρώτη γνωριμία. Δίπλα στην Ευρυτανία, μια συμμαθήτριά της προβάλλει την Εύβοια κ.ο.κ.

Η Σταυρούλα όμως δεν μένει μόνο στα όμορφα ευρυτανικά τοπία. Κατατοπίζει τον πιθανό ταξιδευτή και με άλλες χρήσιμες πληροφορίες όπως ποιες είναι οι «σημαντικότερες κωμοπόλεις και χωριά». Και δίνει την ακόλουθη στήλη: **Μικρό Χωριό**, Μεγάλο Χωριό, Προυσός, Κορυσκάδες, Κερασχώρι, Άγραφα, Κρίκελο, Δομνίστα, Φουρνά, Αγ. Τριάδα, Βραγγιανά, Βίνιανη.

Εύγε στη Σταυρούλα Θεοδωροπούλου, που από το δικό της μαθητικό μετερίζι στο λουλουδιασμένο Αρσάκειο κάνει τη δική της προσπάθεια για να διαφημίσει την Ευρυτανία, με ωραία καλλιγραφικά γράμματα, φωτογραφίες και νοικοκυρεμένη τοποθέτηση στον τοίχο της τάξης της.

Πως μπορέσαμε να μπούμε στην τάξη της και να ανακαλύψουμε τα παραπάνω; Τυχαία, με την ευκαιρία των εξετάσεων του Ι.Κ.Υ., που έγιναν στις αίθουσες του Αρσακείου (14-16 Απριλίου 2005) και στην τάξη της (αρ. 312), όπου γινόταν η βαθμολόγηση των γραπτών. Πίσω από το τραπέζι που καθόμουν είδα γνώριμες φωτογραφίες και με μεγάλα γράμματα τον τίτλο «**Ευρυτανία**». Έτσι «γνώρισα» τη Σταυρούλα Θεοδωροπούλου, που εξακολουθώ να μην τη γνωρίζω αλλά τη συχαίρω για τη χαρά και περηφάνια που έδωσε σε έναν ευρυτάνα, που διάβασε το γραπτό της κείμενο που προσκαλούσε επισκέπτες να γνωρίσουν τις ομορφιές της Ευρυτανίας μας.

καθ. Κλ. Κουτσούκης

Δημήτριος Σταμέλος

Δημοσιογράφος, συγγραφέας (1931-2005)

Απώλεια για την Ευρυτανία και τον ελληνικό δημοσιογραφικό και πνευματικό κόσμο ήταν ο ξαφνικός θάνατος του πολυβραβεβυμένου Ευρυτάνα συγγραφέα, ερευνητή και λογοτέχνη Δημήτρη Σταμέλου. Ο Δ. Σταμέλος, που καταγόταν από το Μαραθιά, πέθανε ξαφνικά τη Μεγάλη Εβδομάδα στην Αθήνα και κατά την επιθυμία του ετάφη στο χωριό του, όπου αναπαύονταν και οι γονείς του. Κατά καιρούς το περιοδικό μας είχε τη χαρά να παρουσιάζει από τις στήλες του τα βιβλία του Δ. Σταμέλου. Το τελευταίο απ' αυτά «Ανδρέας Μιαούλης» θα παρουσιασθεί στο επόμενο φύλλο.

Ο γλυκύτατος άνθρωπος και αγαπητός απ' όλους Δημήτρης Σταμέλος με το συγγραφικό του έργο και ιδιαίτερα τις ιστορικές του μονογραφίες για αγωνιστές του '21 αφήνει πίσω του μια πνευματική κληρονομιά που μας κάνει περήφανους ως Ευρυτάνες. Αιώνια η μνήμη του.

Βράβευση Ευρυτάνα

Το Υπουργείο Πολιτισμού και το περιοδικό «Πνευματική Ζωή» βράβευσαν τον Ευρυτάνα συγγραφέα **Ιωάννη Ζούμπο**, από τους Δομινούς Ευρυτανίας, σε ειδική εκδήλωση, που έγινε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων στις 14 Ιανουαρίου ε.έ. Συχαίρου-

με θερμά τον εκλεκτό φίλο και συμπατριώτη μας για την τιμή αυτή που έγινε στο πρόσωπό του για το πλούσιο συγγραφικό του έργο, μέσα από το οποίο προβάλλει διαχρονικά η Ευρυτανία με την ιστορία και τα προβλήματα της.

Θυμάται και σχολιάζει ο Νοκοβός

Ένας Αθλημόντος Φίλος του Μικρού Χωριού

Εγώ, ως Νοκοβός, είμαι σε θέση να γνωρίζω καλύτερα τον αείμνηστο δάσκαλο Γιάννη Γκιώνη, το μειλίχιο, αθόρυβο αθλά και πιο συνεπή και φανατικό, σχεδόν Μικροχωρίτη, φίλο του Χωριού μας, γιατί τον έβλεπα εδώ και μια 30ετία να κάνει βόλτες σε ενδιαφέρουσες, ειδηθιακές τοποθεσίες του χωριού. Τα πρωινά και τ' απογεύματα ανέβαινε εδώ στο λόφο του Νοκοβού, άηλοτε μόνος και άηλοτε με παρέα. Δεν σταματούσε όμως εδώ. Συνέχιζε ως τον Άη-Σώστη, συναντούσε κι' άηλους εκεί. Συζητούσε και ξετύλιγε το νήμα των αναμνήσεών του από τη Μέση Ανατολή, όπου βρέθηκε στην κατοχή, αθλά και αργότερα ως δάσκαλος της ελληνικής παροικίας στο Κάιρο, στην Αμπέτιο Σχοή.

Από τότε που το γνώρισε, σε τυχαία επίσκεψή του, το Μικρό Χωριό παρέμεινε παντοτινός φίλος του. Λίγους μήνες πριν φύγει απ' τη ζωή πάηι σ' αυτό πέρασε τις θερινές του διακοπές. Για πρώτη και τελευταία φορά σε σχετική συνέντευξή του εξομολογήθηκε, σε συντάκτη του περιοδικού μας, τα της ζωής του, τις φιλίες του με Μικροχωρίτες, όπως τους αείμνητους Αρ. Γιουρνά, Στ. Γεωργούλη, Νικήτα Κουτσούκη κ.ά., που τους αντάμωνε στις βόλτες του, κουβέντιαζαν και σχολίαζαν διάφορα θέματα. Ευγενικός άνθρωπος που άφησε γηυκές αναμνήσεις.

Όχι σύνταξη αθλά μια θέση στο Λεωφορείο!

«Όχι δε θέλομε και δεν ζητάμε συντάξεις κι' αμοιβές. Το μόνο που θέλω είναι όταν μπαίνω στο λεωφορείο, που περνάει απ' το χωριό μου κι' απομένω όρθιος γιατί είναι συμπληρωμένο, ένα γυμνασιόπαιδο, από κείνα που κάθονται και κάνουν αδιάφορα πως ςύνουν σταυρόλεξο, να σηκωθεί και να μου δώσει τη θέση του. Τίποτε άλλο απ' την πατρίδα, δεν ζητάμε πληρωμές! Με αυτά τα λόγια ο παλιός αντιστασιακός Τσισκοφύτης, που μαρτύρησε σε Γερμανικά στρατόπεδα όπως το Μαουτκάουζεν, απάντησε σε παρατήρηση μαθητή Σχοθείου.

Τον κ. Τσισκοφύτη είχε καλέσει ο Διευθυντής του Σχοθείου, δάσκαλος Σταμάτης Α. Αποστολάκης, για να αφηγηθεί τις περιπέτειές του απ' την Κατοχή (1941-44). Ένας μαθητής, μετά από όσα άκουσε από τον παλιό αντιστασιακό, του είπε: «*Νομίζω πως έπρεπε το κράτος να σας είχε δώσει μόλις γυρίσατε μια αρκετά καλή σύνταξη, κάποια προνόμια και ανταμοιβές*». Ο σεμνός αντιστασιακός έδωσε στο μαθητή την παραπάνω απάντηση και αμέσως τον πήραν τα δάκρυα.

Δεν ζητάμε συντάξεις κι' αμοιβές... δεν ζητάμε πληρωμές... μόνο μια θέση στο λεωφορείο!

Είναι μια αγχώδης έκκληση προς τα νεαρά παιδιά μας. Ας μην την ξεχνού!

Τα Λεπιανίτικα Νέα γράφουν για το περιοδικό μας

(αρ. φύλλου 87, Δεκέμβριος 2004)

«**Μικροχωρίτικα Γράμματα**, Περιοδική έκδοση της Αδελφότητας Μικροχωριτών.

Είναι ένα θαυμάσιο περιοδικό. Καλαισθητικότατο και πλουσιότατο σε ύλη, παρμένη μέσα από τη ζωή και τα δρώμενα της ωραίας κοινωνίας του Μικρού Χωριού, που ξέρει να ζει τις καλές μέρες αλλά και τις δύσκολες. Μην ξεχνάμε την συμφορά (την κατολίσθηση που έθαψε σπίτια και αθώες ψυχές) στις 13-1-1963.

Οι Μικροχωρίτες ορθώνουν γενναία το ανάστημά τους και συμβάλλουν στη σωστή διαμόρφωση της ζωής των κατοίκων. Κινούνται με ανιδιοτέλεια, αποφασιστικότητα, ευαισθησία και χαρά για προοδευτική δημιουργία.

Θερμά συγχαρητήρια για την υπομονή και τα θεάρεστα έργα τους».

Πανέμορφο Μικρό Χωριό

Η κ. **Κυπαρισσούλα Δ. Κ. Βασιλάκου** μας έστειλε ένα ποίημά της γραμμένο για το Χωριό μας. Τίτλος του: *Πανέμορφο Μικρό Χωριό*. Το ποίημα αυτό έχει μελοποιηθεί σε ωραϊότατο Δημοτικό Τραγούδι, που το ερμηνεύει ο Κώστας Τζίμας. Η κ. Βασιλάκου το αφιερώνει «*στους όπου γης Μικροχωρίτες της Ευρυτανίας*»:

*Πανέμορφο Μικρό Χωριό
έφυγα από κοντά σου
και ήρθα εδώ στην ξενιτιά
μου 'λειψε η ομορφιά σου.*

*'Ηταν ωραία η ζωή
στον καθαρό αέρα
χόρτα, λουλουδία στην αυλή
και δένδρα πέρα ως πέρα.*

*Τρέχανε γάργαρο νερά
της βρύσες, τα ρυάκια
και παπαρούνες κόκκινες
φουτρώνανε στ' αυλάκια.*

*Πανέμορφο Μικρό Χωριό
έφυγα από κοντά σου
και ήρθα εδώ στην ξενιτιά
μου 'λειψε η ομορφιά σου.*

Η κ. Βασιλάκου, από τη Βρύση Ευβοίας, έχει μουσικές ρίζες αφού ο παππούς της έπαιζε βιολί και ο πατέρας της έπαιζε λαούτο. Η ίδια σπούδασε μουσική και χειρίζεται άριστα την κιθάρα, το ακορντεόν και το αρμόνιο. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της ως στιχουργός και στη δισκογραφία εμφανίζεται με τα τραγούδια:

«*Περνούσα για να πω νερό*», «*Σαν ταξιδιάρικα πουλιά*», «*Έγχειρα ν' αποκοιμηθώ*», σε μουσική Βασίλη Σούκα. Έχει γράψει και εκδώσει τέσσερις ποιητικές συλλογές:

Μουσικές Αλήθειες, 1997 - - *Ενοράσεις*, 1998 - - *Λαλιές Πουλιών - «Φωνές Θεών»*, 1999 - - *Είναι κάτι στιγμές ...που πολλά σου θυμίζουν*, 2000.

Ευχαριστούμε θερμά την κ. Βασιλάκου που έγραψε ένα ποίημα - τραγούδι αφιερωμένο στο Χωριό μας.

Το Δημοτικό αυτό τραγούδι κυκλοφορεί σε δίσκο με τίτλο: *Πανέμορφο Μικρό Χωριό*, που σίγουρα κάθε Μικροχωρίτης θα θέλει να το έχει στη δισκοθήκη του.

Χορατά του τόπου μας

Φτωχός πατέρας γράφει στο γιο του, που είναι φοιτητής στην Αθήνα, να ξεδεύει λιγότερα λεφτά. Και ο γιος του απαντά:

- Αγαπητέ Πατέρα, τρώω λίγο, καμιά φορά και καθόλου, προσπαθώ όμως να το κόψω!

Πτυχιούχος της λογοτεχνίας φέρνει στο χωριό του μια φωτογραφία του Διονύσιου Σολωμού και την κρεμάει στον τοίχο. Μετά από μερικές μέρες βρίσκει τη φωτογραφία πεταμένη στα σκουπίδια. Ρωτάει τη χήρα μάνα του να μάθει ποιος την πέταξε.

- Εγώ, απαντάει εκείνη, βαρέθηκα να με ρωτάει ο κόσμος τι τον έχω αυτόν το μορφονιό που κρέμασα τη φωτογραφία του στον τοίχο.

Συνέχεια από το προηγούμενο

Του Δημητρίου Σπ. Δερματά

Το στρατιωτικό νοσοκομείο ήταν τότε στην πολυτελή βίλα του Αβδούλ Χαμίτ. Ένα πραγματικό ανάκτορο που ήταν στο δρόμο που πήγαινε για τη Χαλκιδική στο Ντεπώ. Πήγα στο νοσοκομείο το οποίο αν και ήταν πολύ μεγάλο, ήταν γεμάτο από ασθενείς στρατιώτες. Εκτός από τον πόνο που αισθανόμουν ήταν η πρώτη φορά που έμπαινα σε στρατιωτικό νοσοκομείο. Στο θάλαμο που με βάλανε ήταν ακόμα καμιά τριανταριά στρατιώτες από διάφορες αρρώστιες. Οι μέρες περνούσαν χωρίς να με παίρνουν για το χειρουργείο ούτε καν να με ετοιμάζουν γι' αυτό. Η τροφοδοσία μας ήταν η τακτική. Δηλαδή κάθε μέρα κρέας και αυτό πρώι και βράδυ.

Δίπλα στο κρεβάτι μου είχαν ένα στρατιώτη που ψηνόταν από τον πυρετό. Καθώς έμαθα αυτού του αρρώστια ήταν αιματορικός πυρετός δηλαδή κατουρούσε αίμα. Εκείνη τη μέρα αρχίσανε και τις δικές μου εξετάσεις. Μου πήρανε ούρα και αίμα. Το ίδιο βράδυ του διπλανού μου αρρώστου η κατάσταση επιδεινώθηκε τον πήραν από κει για την εντατική και την άλλη μέρα μάθαμε ότι πέθανε από αυτό που έπασχε.

Εν τω μεταξύ μαζί με τις γνωματεύσεις για τις δικές μου εξετάσεις ήρθανε επιτελείο ολόκληρο από γιατρούς και νοσοκόμους σε μένα και άρχισαν να με θερμομετρούν και να με εξετάζουν ανήσυχτοι. Εγώ δεν είχα πυρετό. Αλλά στα ούρα μου βρέθηκε πολύ αίμα. Αρχίσανε ακτινοσκοπήσεις για τα νεφρά, ακτινογραφίες. Με στείλανε έξω σε μία μεγάλη κλινική για πνευμογραφία. Με υποβάλλανε σε βασιανιστική κυστιοσκόπηση. Ώσπου κατάφεραν να με κάνουν να χάσω τελείως το ηθικό μου και να πιστέψω ότι ήρθε το τέλος μου. Οι μέρες περνούσαν ο πόνος αν και λιγότερος δεν με άφηνε τελείως.

Σε όλο αυτό το διάστημα και όταν επέτρεπαν επίσκεψη η Άννα έρχονταν τότε με την αδελφή της, τότε με καμιά φιλενάδα της και ήταν η μόνη παρηγοριά μου με την αισιοδοξία της ότι όλα θα πάνε καλά, μου άλλαζε κάπως την διάθεση. Οι γιατροί μια και δεν είχα πυρετό και δεν έδειχνα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΠ. ΔΕΡΜΑΤΑ

Ιστορικές Μνήμες & Προσωπικές Αναμνήσεις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1998

σημεία ότι πάσχω από την αρρώστια που πέθανε ο φαντάρος και μάλλον θα πρόκειται για πέτρα στο νεφρό, αποφασίσανε να μου κάνουν την εγχείρηση για τη σκωληκοειδίτιδα. Εν τω μεταξύ από τότε που μπήκα είχαν περάσει 30 ημέρες. Αφού με ετοίμασαν με πήγανε στο χειρουργείο και μου κάνανε την εγχείρηση χωρίς να με υπνωτίσουν με τοπικές ενέσεις. Αφού παρέμεινα το κανονικό θήμερο μετά την εγχείρηση με βγάλανε από το νοσοκομείο και πήγα στο λόχο μου. Με καθυστέρηση 10 ημερών από την ημέρα που έπρεπε ν' απολυθώ.

Εν τω μεταξύ στο λόχο είχε έρθει Λοχίας οπιστής. Πήρα λοιπόν το απολυτήριο. Χαιρέτισα το λοχαγό και όσους συναδέλφους γνώριζα και έφυγα για να αρχίσω πάλι τον πολιτικό μου βίο, ο οποίος από δω και πέρα δεν ήταν καθόλου ρόδινος.

Η δικτατορία εκδηλώθηκε με όλη την αγριότητα και επεβλήθηκε σε όλη την επικράτεια απόλυτα. Εκτός από κάποια αντίδραση που εκδηλώθηκε στην Κρήτη αν θυμάμαι καλά, η οποία και κατεστάλη, όλος ο κόσμος υποτάχθηκε στις διαθέσεις του κοντοστούπη Μεταξά και του κιτρινιάρη Γεωργίου Γλύξμπουργκ και στους πατρώνες τους Εγγλέζους. Οι διώξεις εξακολουθούσαν να συνεχίζονται. Η παραμικρή υπόνοια όχι μόνο ν' ανήκει, αλλά και να σκέπτεσαι και να μιλάς ακόμα δημοκρατικά αριστερά, προκαλούσε τους διωγμούς που αναφέραμε και παραπάνω. Εξορίες βασανιστήρια φυλακίσεις. Στις κρατικές υπηρεσίες αντικαταστάθηκαν όλοι οι υπάλληλοι οι δημοκρατικοί. Τοποθετήθηκαν σε κάθε υπηρεσία χαφιέδες. Το στράτευμα και η αστυνομία ήτανε που ήτανε μαύροι και αντιλαϊκοί οι ηγέτες. Τώρα τα επανδρώσανε με ότι πιο αντιδραστικό υπήρχε. Υπουργός δημόσιας τάξεως ανέλαβε ο παμπόνηρος Μανιδάκης. Ακόμα και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις τοποθετήθηκαν χαφιέδες. Έτσι έγινε και στο δικό μας πρατήριο της εταιρίας τοποθετήθηκε ένας καινούργιος υπάλληλος. Έχοντας το επώνυμο του διοικητή μου στο στρατό και αυτόν τον έλεγαν Στεργιόπουλο.

Μετά την απόλυσή μου από το στρατό πήγα πάλι στη δουλειά μου και δούλεψα 20 μέρες περίπου, οπότε μου ανακοινώθηκε ότι ο μισθός μου θα είναι 1.900 δραχ. το μήνα από 2.600 που έπαιρνα όταν έφυγα για το στρατό. Και τούτο γιατί σύμφωνα με την καινούργια εργατική νομοθεσία χαρακτηρίστηκα ως γκαρσόν ντι υπηρό, αν το λέω καλά. Δηλαδή παιδί υπηρεσίας και όχι υπάλληλος.

Φυσικό ήταν ν' αγανακτήσω και μαθαίνοντας ότι στο Διοικητήριο υπάρχει επόπτης που λύνει τις διαφορές εργασίας, πήγα σε αυτόν να διαμαρτυρηθώ. Πήγε αυτός στο μαγαζί σε ώρα που έλειπα και του είπε ο αδίστακτος χαφιές Στεργιόπουλος χωρίς να με ξέρει καν ότι είμαι κομμουνιστής και τα κάνω αυτά. Αυτό που έγινε μου το είπε ο λογιστής.

Εγώ σκεπτόμενος ότι είχα στοιχεία και αποτυπώματα στο τιμήμα από τη συγκέντρωση Σοφούλη που φωνάζαμε τα αριστερά συνθήματα πανικοβλήθηκα σκεπτόμενος ότι θα με συλλάβουν και θα υποστώ όλα τα σχετικά. Τα παράτησα όλα, πήρα μόνο τη βαλίτσα μου. Μπήκα στο τρένο και έφυγα για το χωριό. Ακόμα και τη δουλειά μου το εικοσαήμερο δεν πληρώθηκα. Τα παράτησα όλα, ότι είχα στο δωμάτιο που είχα νοικιάσει στο Τσιάνι, όσους γνώριζα και προ παντός την Άννα και τα όνειρά μας για το μέλλον, τη ζωή που σχεδιάζαμε. Ήμουν σε μεγάλη σύγχυση. Ίσως υπερβολικό φόβο. Αλλά είχα ακούσει για ανθρώπους που είχανε λιγότερα στοιχεία που συλληφθήκανε και υποφέρανε. Ίσως δειλίασα, αλλά και να έμενα τι μέλλον θα είχα με μισθό που δεν θάφθανε και να φάω ακόμα.

Τι, από ότι σχεδιάζαμε με την Άννα θα πραγματοποιούταν; Έτσι προτίμησα να χαθώ από τη ζωή της και να μείνουμε ο καθένας στην τύχη του. Αυτό ήταν το τέλος της ζωής μου στη Θεσσαλονίκη. Της μποέμικης και ξέγνοιαστης, που τα λίγα αυτά χρόνια ασφαλώς ήτανε τα καλλίτερα της προηγούμενης και μετέπειτα ζωής μου, όπως θα δούμε και παρακάτω. Ήρθα λοιπόν πάλι στο χωριό. Ο πατέρας μου και η μητέρα μου δεν χάρηκαν βέβαια που με βλέπαν άνεργο να επαναπατριζομαι.

Η στενοχώρια μου ήτανε μεγάλη. Πέρασα κάμποσες μέρες στην αβεβαιότητα και την σύγχυση. Στην απελπισία μου σκέφθηκα τρόπο και χρήματα να κάνω τη δουλειά που σχεδιάζαμε με την Άννα. Ένα μαγαζί με αυτά που γνώριζα κάπου σε μία πόλη, Λαμία ή Χαλκίδα. Βολιδοσκοπήσα τον πατέρα μου, ο οποίος με απογοήτευσε λέγοντάς μου ότι "τα λίγα χρήματα που έχει είναι δεσμευμένα

στην τράπεζα".

Αλλά και να μην ήτανε έτσι δεν θα τον άφηνε ποτέ η μητέρα μου να μου δώσει. Γιατί δεν ήτανε βέβαια μάνα μου. Και με το δίκιο της αφού δεν ήτανε τέτοια. Αυτό που δεν έκαναν αυτοί το έκανε ο μπάρμπα Κώστας Παναγιωτόπουλος, που ήταν παντρεμένος με την αδελφή του πατέρα μου Λύμπω, μάνα των παιδιών Γιώργου και Πάνου της κόρης της Φωτεινής και του Ανδρέα. Αυτός φρόντισε για τα παιδιά του.

Τον μεν Γιώργο τον βοήθησε και συνεταιρίστηκε με κάποιον χημικό Κωνσταντέλο στη Λαμία και φτιάχνανε λεμονάδες. Τον Πάνο τον σπούδασε και βγήκε δικηγόρος. Την κόρη του Φωτεινή την προίκισε καλά παντρεύοντάς την με ένα νοικοκυρόπαιδο και ο μικρός Ανδρέας ήτανε στο γυμνάσιο.

Όταν του ανέλυσα τι ήθελα να κάνω μου υποσχέθηκε να βοηθήσει να συνεταιρισθώ με το γιο του Γιώργο, αφού θα μπορούσα και εγώ να βάλω κάτι στα κεφάλαια ή εμπορεύματα.

Τότε σκέφτηκα να αποτανθώ πάλι στην εταιρία. Έγραψα ένα γράμμα στον γενικό διευθυντή, τον γνωστό μας κ. Μεγακλή Οικονομίδα και αφού του εξέθετα ότι ήμουν υπάλληλος στο πρατήριο Θεσσαλονίκης και την πραγματική αλήθεια ότι κατηγορήθηκα άδικα και αναγκάστηκα να φύγω από τη δουλειά χωρίς να πάρω καμία αποζημίωση για τα 7 χρόνια που δούλεψα στην εταιρία και του υπενθύμισα ότι αυτός προσωπικά κατ' εξαίρεση μου έκανε αύξηση του μισθού για την απόδοσή μου, τον οποίο μισθό τώρα όχι μόνο δεν προσαρμοζότανε μετά τη θητεία μου ως στρατιώτης αλλά τον υποβίβασαν στα 2/3. Και εκείνο που ήθελα τώρα ήτανε να μου χορηγηθεί λίγη πίστωση να πάρω χρήματα και ν' ανοίξω μαγαζί στη Λαμία και ακόμα αν είναι δυνατόν να 'ρθω στον Πειραιά να παρακολουθήσω στο χημείο τους συνδυασμούς των χρωμάτων.

Δεν ήλπιζα και πολύ να πάρω απάντηση, γιατί ο Στεργιόπουλος φανατζόμουν θα έκανε κακή αναφορά για μένα και ο κ. Τσίρος θα φοβότανε και ο ίδιος να πει κανένα καλό λόγο. Αλλά όλα αυτά διαψεύστηκαν. Πήρα την απάντηση που έλεγε να πάω οπότε θέλω στην εταιρία και μπορώ να πάρω 20.000 δραχμές πίστωση από την εταιρία σε ελεύθερο λογαριασμό. Δηλαδή χωρίς γραμμάτια. Να μπορώ να τα εξοφλήσω όποτε μπορούσα.

Μόλις πήρα αυτό το γράμμα αναπτερώθηκε το ηθικό μου. Έφυγα αμέσως πήγα στον Πειραιά. Πήρα σημείωμα από το γραφείο του κ. Μέγα για το χημείο. Αλλά και να σπίζομαι, να τρώω το μεσημέρι με το προσωπικό του εργοστασίου δωρε-

άν στην καντίνα εστιατόριο που ήτανε μέσα στο εργοστάσιο. Το αποκούμπι μου για ύπνο ήτανε που αλλού στον ξάδελφό μου Πάνο Χαμπερή. Το Χαμπερή το γιο της θείας Κωνσταντώς, που είχε την καλοσύνη της τόσο αυτός όσο και η γυναίκα του Καλλιόπη. Το σπίτι τους ήτανε σαν δικό μας. Όχι μόνο για μένα που ήμουνα προσωρινός εκεί μουσαφίρης αλλά και για τον ξάδελφό μου Πάνο το δικηγόρο που ήτανε μόνιμος κει για φαΐ και ύπνο και όταν είχε πλήρως αν ήθελε κάτι.

Αλλά δεν ήμασταν μόνο εμείς. Το σπίτι αυτό ήτανε σαν μοναστήρι κάθε μέρα. Θα είχε και 2-3 ξένους Κλασιώτες, Μικροχωρίτες κ.λπ. Δεδομένου ότι αυτή την εποχή ήτανε περιορισμένοι γιατί φιλοξενούσαν και άλλους στο σπίτι, στο οποίο δωμάτιο ίσα ίσα χωράγανε τα δυο μονά κρεβάτια αφήνοντας ένα διάδρομο δύο πιθαμές να περνάμε. Για το εργοστάσιο έπαιρνα το τρένο από την Ομόνοια.

Η απασχόλησή μου στο χημείο ήτανε να φτιάχνουμε δειγματολόγιο συνδυάζοντας δηλαδή ανακατεύοντας διάφορα χρώματα και βάφαμε νήματα, μάλλινα, βαμβακερά και μεταξωτά σε διάφορες αποχρώσεις. Εγώ είχα το ελεύθερο να βάρω ότι θέλω να κάνω συνδυασμούς κ.λπ. και ν' αποκτώ πείρα για τις αποχρώσεις του κάθε χρώματος.

Γυρίζοντας, όταν σχολάγε το εργοστάσιο, για το σπίτι που ήταν στα Σεπόλια κοντά στην Κολοκυνθού, ερχόμουνα πάλι με το ηλεκτρικό τρένο ως την Ομόνοια. Και από κει για να γλυτώνω το δίδραγκο που ήθελα για το τραμ, βάδιζα με τα πόδια για το σπίτι. Φυσικό ήτανε να τρυπήσουνε τα παπούτσια. Καμιά φορά συναντούσα τους φίλους μου που ήταν στην Αθήνα, το Μάνθο Κομπορόζο, το φοιτητή Σταύρο Ζορμπαλά και με άλλους γνωστούς αγόρια και κορίτσια κάνανε πάρτι και το ρίχναμε στο χορό. Σ' έναν από αυτούς τους χορούς που είχα ντάμα την πολύ αρωματισμένη Νικολίτσα, που ήτανε και πολύ διαχυτική μαζί μου και με τις επαφές που είχαμε χορεύοντας τα παθητικά ταγκό, πήρα αρκετό από το άρωμά της που ήτανε πασπαλισμένη. Όταν γύρισα στο σπίτι ξάπλωσα στο κρεβάτι κατακουρασμένος από το χορό και την πεζοπορία που έκανα από την Ομόνοια. Βλέποντας τα χάλια μου ο Πάνος τις τρύπιες σόλες, αλλά και το άρωμα που πλημμύριζε το μικρό δωμάτιο μου είπε για να χαρακτηρίσει την κατάστασή μου, "βαριά αρώματα και τρύπιες σόλες".

Τελείωσε η εκπαίδευσή μου στο εργοστάσιο και πήγα στη Λαμία. Νοικιάσαμε μαγαζί στην οδό Κολοκοτρώνη στο κτίριο Τσιριγγούλη. Αφού δια-

μορφώσαμε κατάλληλα το χώρο με ράφια, πάγκους, βιτρίνες κ.λπ. κατέβηκα πάλι στην Αθήνα. Πήρα από τη ΧΡΩΠΕΙ τα αρκετά χρώματα που αναλογούσαν στις 20.000 δρχ. πίστωση. Ακόμα ανοίξαμε λογαριασμούς για μαλλιά πλεξίματος με τον Πανάγο, Μολοκοτό και για άλλα κλωστικά και ψιλικά από ένα μεγάλο κατάστημα χοντρικής πώλησης. Τάφερα στη Λαμία τα τακτοποιήσα στα ράφια, έφτιαξα τη βιτρίνα κάναμε διαφήμιση με φέιγ βολάν. Ακόμα με ανακοίνωση από τον κινηματογράφο που είχε ο μεγαλοχωρίτης φίλος του πατέρα μου Παπαγιάννης Άλκης. Το μαγαζί ήτανε πρωτότυπο για τη Λαμία.

Η αρχή ήτανε κάπως δύσκολη ώσπου να βάψουν οι πελάτισσες μας τα πρώτα φορέματα. Όταν έγινε αυτό η επιτυχία μου ήτανε απόλυτη. Με τις οδηγίες που έδινα προφορικά και γραπτά. Μία γυναίκα που ήθελε να βάψει ένα φόρεμα 100-150 δραχμές. Παίρνοντας το χρώμα από μένα που μου στοίχιζε 2 δρχ. και στην πελάτισσα 10. Έβαφε το φόρεμα μόνι της και δεν γλύτωνα μόνο τα χρήματα αλλά είχε και την ικανοποίηση ότι το έκανε μόνη της.

Η Λαμία δεν ήταν τότε καμιά μεγαλούπολη και από στόμα σε στόμα έγινε η ζωντανή διαφήμιση και η πελατεία αυγάτισε και όλα πήγαιναν μία χαρά. Στον ενάμιση χρόνο ξεχρέωσα τις μπογιές αυγάτσια σημαντικά το εμπόρευμα και θ' άρχιζα να πληρώνω και το χρέος στο μπάρισμα Κώστα.

Η ζωή μου στον ενάμισι αυτό χρόνο δεν ήταν και δυσάρεστη παρ' όλη τη φροντίδα συναναστρεφόμενος τους χωριανούς μου Σοφοκλή και Πάνο Κανούτο. Καθώς και τον Καρδάρω Θωμά που είχανε τις οικογένειές τους και τη δουλειά τους στη Λαμία. Στα σπίτια τους πολλές φορές το ρίχναμε στο χορό και το τραγούδι όταν ανταμώναμε.

Επίσης ήμουνα ευπρόσδεκτος στο σπίτι του μεγαλοχωρίτη Άλκη Παπαγιάννη, στο οποίο σύχναζα τακτικά και στο οποίο γνώρισα όλο τον κόσμο της καλής αστικής κοινωνίας της Λαμίας ως πούμε.

Σ' αυτό το σπίτι κάνανε συγκεντρώσεις και πάρτι. Φυσικό ήτανε μπαίνοντας στον κύκλο του εμπορικού κόσμου προσδοκώντας ν' αναπτύξω τη δουλειά μου και αφού η πελατεία ο γυναικόκοσμος στο μαγαζί μου αυγάτιζε με την επιτυχία που είχα στα χρώματα, θα μπορούσα επεκτείνοντας το μαγαζί και με άλλα εμπορεύματα ν' αναπτύξω περισσότερο τη δουλειά. Υπήρχε δυνατότητα να κάμω ένα καλό γάμο αφού βέβαια θα μεσολαβούσε και κάποιος αίσθημα. Αλλά και να έχω και κάποια οικο-

νομική βοήθεια να επιτύχω όλα αυτά που επιδιώκω.

Όλ' αυτά μπορούσαν να γίνουν και γρήγορα αλλά μεσολάβησε πάλι η κατάσταση. Η δικτατορία εδραιώθηκε στη χώρα μας. Ο λαός υπέκυψε στον κοντοστούπη Μεταξά και την παρέα του, στο εσωτερικό δεν υπήρχε καμιά αντίδραση σ' αυτούς.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η εξωτερική πολιτική και στρατιωτική κατάσταση ήταν πολύ άσχημη. Ο πόλεμος μαινεται. Οι Γερμανοί αφού κατέλαβαν την Πολωνία, στράφηκαν και πολεμούσαν στο δυτικό μέτωπο προελαύνοντας, καταλαμβάνοντας όλα τα κράτη, Ολλανδία, Βέλγιο, Δανία και προχωρούσαν για την Γαλλία, παρακάμπτοντας την γραμμή Μαζινό.

Ο Μουσολίνι αφού βομβάρδισε το καλοκαίρι το πλοίο μας Έλλη στην Τήνο, φαινόταν φανερά ότι θέλοντας και αυτός να δείξει τις πολεμικές του αρετές στο συνταίρο του Χίτλερ, είχε τις βλέψεις να καταλάβει την Ελλάδα την οποία θεωρούσε εύκολο στόχο.

Οι δικοί μας προβλέποντας αυτά και θέλοντας να προβάλλουν κάποια αντίσταση, κάνανε τον Αύγουστο μια μυστική επιστράτευση. Τα απολυτήριά μας του στρατού, ήταν με διάφορα στοιχεία, ψηφία. Δεν καλούσαν λοιπόν ηλικίες ολόκληρες, αλλά ζητάγαν να παρουσιασθούν στα κέντρα επιστρατεύσεως, όσοι είχαν τα ανάλογα ψηφία. Το δικό μου απολυτήριο είχε το 12Π, το οποίο κλήθηκε στις 29 Αυγούστου. Έπεσα από τα σύννεφα. Ήταν η δεύτερη φορά που χάλαγε η ζωή μου. Η απόφασή μου ήταν να κλείσω το μαγαζί μια και ήταν δουλειά ειδικότητας, αλλά ο ξάδερφός μου και συνταίρος Γιώργος ήθελε να το κρατήσει ανοικτό. Αφού δεν ήξερε τίποτα από τη δουλειά ο άνθρωπος τάκανε θάλασσα. Ζητούσαν οι γυναίκες μπλε, έδινε μαύρο. Αλλά δεν άργησε και αυτός να επιστρατευτεί και έτσι έκλεισε και το μαγαζί.

Στις 29 Αυγούστου παρουσιάσθηκα στο κέντρο Λαμίας στο 42 Σύνταγμα Ευζώνων. Πήραμε τον ιματισμό, ντυθήκαμε τσολιάδες. Με το χαρακτηριστικό Ντουλαμά για χιτώνιο. Αλλά από τη μέση και κάτω τη στολή του φαντάρου, δηλαδή κυλότα, γκέτες, άρβυλα. Μείναμε μια βραδιά στο στρατώνα της Λαμίας και την άλλη μέρα πρωί-πρωί μας φόρτωσαν με πλήρη εξάρτηση: όπλα μάλινχερ, μπαλάσκες, γυλιό, κουβέρτες, κράνος, αντίσκηνο. Η

κατάληξή μας ήταν η Τσαμουριά Ηπείρου, στο χωριό Μενίνα. Στα χωριά αυτά τότε μαζί με τους Έλληνες, κατοικούσαν και πολλοί Άλβανοί οι λεγόμενοι Τσιάμηδες, οι οποίοι δεν μας έβλεπαν με καλό μάτι. Μας φέρονταν κάπως εχθρικά. Το χωριό που στρατοनिσηθήκαμε ήταν ένα ξεροχώρι βρώμικο. Είχε μία μοναδική βρύση στην άκρη της οποίας ήταν δεμένο ένα κομμάτι από άσπρη βαμβακέλα, σαν σακούλα. Η σακούλα αυτή κάθε λίγο και λιγάκι, γέμιζε από κάτι άσπρα σκουλίκια, τα οποία έπρεπε να πεταχθούν, να ξαναμπει η σακούλα για να πει ή να πάρει κανείς νερό. Το μέρος που στρατοनिσηθήκαμε, το 1ο τάγμα μας, ήταν ένας χέρσος ξερότοπος γεμάτος φίδια. Δεν έχω δει περισσότερα φίδια στη ζωή μου. Παρ' όλο ότι είμασταν έφεδροι, μας τρέλαναν στα γυμνάσια και το καψόνι, στις μακρινές πορείες και στις ασκήσεις μάχης. Μείναμε όλο το Σεπτέμβριο εκεί και στις αρχές του Οκτώβρη το τάγμα μας μεταφέρθηκε στο μοναστήρι Παλιουρή, το οποίο είχε κάποια πρασινάδα και πανύψηλα δένδρα. Στρατοπεδεύσαμε σε κάτι λιβάδια, όπου και εκεί είχε και πολλά δένδρα και ήταν ασυγκρίτως καλύτερα από τη Μενίνα. Τα γυμνάσια δεν σταμάτησαν αλλά ήταν πολύ λιγότερα εδώ. Το Μοναστήρι είχε μια εκκλησιά και ένα κτίσμα αν θυμάμαι καλά. Έρχονταν και προσκύναν πολλοί πιστοί. Μου έκανε εντύπωση μια πανέμορφη κοπέλα, ντυμένη με τη τοπική στολή σεγκούνι, κεντητή φούστα με ποδιά και τσαρούχια τηλατίνια στα ποδάρια.

Ίσως να μ' επηρέασε και το πολύ διάστημα που δεν βλέπαμε γυναίκα. Η στρατιωτική μας σύνθεση ήταν ως εξής: 1ον η ομάδα που αποτελείται από ένα λοχία, από το στοιχείο των οπλοβολητών, σ' αυτό με κατατάξανε κι εμένα ως δεκανέα. Ήτανε λοιπόν από το δεκανέα, τον σκοπευτή, τον γεμιστή, τον 1ο προμηθευτή και το 2ο προμηθευτή.

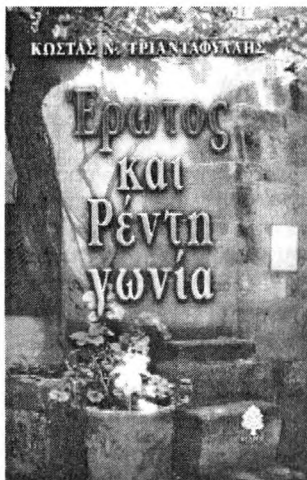
Η ομάδα είχε και άλλον δεκανέα με άλλους 5 στρατιώτες, ακροβολιστές. Οι τρεις ομάδες αποτελούσαν τη διμοιρία. Διμοιρίτης μας εδώ ήτανε ο ανθυπολοχαγός Κούκιος. Οι τέσσερις διμοιρίες κάνανε το λόχο και οι τρεις λόχοι και ένας λόχος πολυβόλων το τάγμα. Λοχαγός μας ήτανε ο Γκούμας Αθανάσιος και ταγματάρχης ο Καραμέρης. Τον διοικητή του συντάγματος αν θυμάμαι καλά τον λέγανε Βασιλόπουλο ή Βασιλειάδη. Μέραρχος στην 8η Μεραρχία ήτανε ο στρατηγός Κατσιμήτρος.

Συνεχίζεται

Έρωτος και Ρέντη γωνία

του Κώστα Τριανταφύλλη

Συνέχεια από το προηγούμενο

- Δεν έχω χρόνο να κουβεντιάσουμε τώρα. Σε παρακαλώ, έλα μαζί μου στο κατάστημα λιανικής που έχω στην κρεαταγορά της οδού Αθηνάς.

- Μάλιστα, του λέω, αλλά θα έρθω με το δικό μου αυτοκίνητο.

Σε λίγο, πήγα να πάρω το αυτοκίνητο από την οδό Ι. Τώρα είναι μέρα, ο κόσμος είναι ελάχιστος μέσα στην αγορά. Στη διαδρομή είδα ανθρώπους να μαζεύουν ανάμεσα από τα σκουπίδια και τα σπασμένα τελάρα μισοσάπια φρούτα και πεταμένα άχρηστα λαχανικά. Στην αρχή νόμιζα πως τα ήθελαν για τα ζωντανά τους, όταν τους είδα όμως να τα καθαρίζουν, και να βάζουν στις τσάντες τους μόνο τα γερά μέρη από αυτά, κατάλαβα πως μάλλον τα προόριζαν για να κορέσουν τη δική τους πείνα.

Πλησίασα μια κυρία και τη ρώτησα:

- Τι τα κάνετε αυτά;

Εκείνη έσκυψε το κεφάλι και μου είπε:

- Είμαι μόνη μου. Δεν έχω από πουθενά απολαβές, μεγαλώνω τέσσερα ορφανά. Τι να κάνω, να βγω στη ζητιανιά; Έρχομαι εδώ μόλις φεύγει ο κόσμος και ψαχουλεύω, όλο και κάτι βρίσκω. Απ' τα ψηλά στα χαμηλά, αγόρι μου. Δόξα σοι ο Θεός. Τον παρακαλώ μέρα και νύχτα να 'ναι καλά αυτά τα παιδιά. Τι φταίνε οι ψυχούλες;

Δεν πρόλαβα να τη ρωτήσω περισσότερα, κι απομακρύνθηκε βιαστική. Ήθελε να αποφύγει περισσότερες ερωτήσεις, φαίνεται. Τα λόγια της μου θύμισαν τη δική μου μάνα, που κάποτε στο Αγρίνιο έλεγε σ' εμένα και στην

αδερφή μου:

- Να μη χαλεύετε ψωμί' ακόμα και όταν πεινάτε, και να σας το δίνουν, να μην το παίρνετε. "Έχουμε!" να λέτε.

Η πρώτη επίσκεψή μου στην αγορά του Ρέντη άρχισε στις τέσσερις τη νύχτα, τελείωσε στις δέκα το πρωί, αφήνοντας σ' εμένα πρωτόγνωρες εικόνες και σπάνιες εμπειρίες. Το επαγγελματικό καθήκον, και το κυνήγι του μεροκάματου, μ' έκαναν σε μισή ώρα να βρίσκομαι στο άλλο κατάστημα του εμπόρου, του κυρ Δημήτρη. Στη γνωστή αγορά.

Εκεί επικρατούσε άλλη ατμόσφαιρα, πολύς ο κόσμος, πολλοί οι πωλητές και πολλές οι φωνές τους. Απογοητεύτηκα. Δε γνώριζα πολύ καλά τις διαθέσεις του υποψήφιου πελάτη μου για την ασφάλιση ή μη των περιουσιακών του στοιχείων, μέσω εμού, στην Εθνική, αλλά ο φόβος μου ήταν πολύ μεγάλος. Ήμουν σχεδόν σίγουρος πως αν άρχιζα να του αναπτύσσω κάποιο πρόγραμμα, δε θα μπορούσε να με προσέξει, οπότε αν έκανα κάποια δουλειά μαζί του, θα την έκανε για να με ξεφορτωθεί, ή για να κάνει το χατίρι στο φίλο του το Λάζαρο.

Μπήκα στο μαγαζί του, αλλά δεν τον είδα. Τον ζήτησα. Ένας υπάλληλος κάτι του είπε, με κάποιο κρυφό μέσο ενδοεπικοινωνίας. Αμέσως, μια κρεμαστή σκάλα ξεκόλλησε από το ταβάνι, και το ένα άκρο της ακούμπησε στο δάπεδο.

- Ανεβείτε, μου λέει ο υπάλληλος, είναι επάνω το αφεντικό.

Ανέβηκα και η σκάλα ξαναμαζεύτηκε. Ο χώρος όπου βρέθηκα ήταν περίπου έξι τετραγωνικά. Αεριζόταν και εξαεριζόταν ελάχιστα, ήταν σκέτος θάλαμος αερίων. Ας ήταν χειμώνας, εκεί έκανε ζέστη. Οι φωνές ακούγονταν πιο δυνατές και οι μυρωδιές ήταν πιο έντονες. Ένα μεγάλο γραφείο γεμάτο με ντάνες από χρήματα έκρυβαν σχεδόν το σώμα του κυρ Δημήτρη, ο οποίος καθόταν σε μια ξύλινη καρέκλα. Ό,τι και να ακουμπούσε ήταν όλα ποτισμένα με λίπος. Μου ήρθε λιποθυμία, αλλά προσπάθησα να κρατηθώ όρθιος. Με είδε ο άνθρωπος και μου προσέφερε την καρέκλα

του να καθίσω.

- Δεν είναι τίποτα, μου λέει, σε δυο τρία λεπτά θα συνηθίσεις την ατμόσφαιρα.

Πήρα μια βαθιά ανάσα, μαζί με ανάλογο θάρρος, και του λέω:

- Κύριε Δημήτρη, ο χρόνος που πρέπει να μου αφιερώσετε είναι αρκετός.

- Πόσος δηλαδή;

- Τουλάχιστον δύο ώρες και πρέπει να υπάρχουν διαφοροτικά.

- Ααα! τόσο χρόνο δεν έχω εγώ, παιδί μου.

- Καλά το πρωί, το βλέπω, το καταλαβαίνω, κάποιο απόγευμα όμως δεν έχετε κάποιο κενό;

- Όχι, όχι, ούτε το απόγευμα τόσο χρόνο. Εκτός εάν είναι Σάββατο αργά, ή Κυριακή πρωί.

- Προτιμώ την Κυριακή το πρωί, του λέω.

Έτσι συμφωνήσαμε να συναντηθούμε την ερχόμενη Κυριακή το πρωί στο σπίτι του σπουδαστή μου Παπάγου. Μου έδωσε τη διεύθυνσή του και το τηλέφωνό του λέγοντας:

- Έλα ό,τι ώρα θες, εγώ ξυπνάω πολύ πρωί.

Οι εντυπώσεις μου γι' αυτόν τον άνθρωπο βρίσκονταν σε νεκρό σημείο. Μου φάνηκε εσωστρεφής, αφυλολόγητος, φιλοχρήματος. Και τις δύο φορές που τον είδα ήταν κρυμμένος πίσω από όγκους χαρτονομισμάτων, άντε να περισσέψει δραχμή τουτονού να φάει κι άλλος. Η πείρα όμως πάνω στη δουλειά δε μου επέτρεπε να μεμφισοιρώ. Έπρεπε να εξαντλήσω όλα τα περιθώρια. Από κει που δεν περιμένεις, μπορεί να βγάλεις μεροκάματο. Τόσο κόπο έκανα τώρα, που τον ξεμονάχιασα στο σπίτι του, θα τον παρατήσω; Όχι, όχι, ποτέ!

Την Κυριακή κατά τις οχτώ το πρωί του χτύπησα το κουδούνι.

- Στον τέταρτο ανεβείτε, μου λέει.

Με περίμενε στο κατώφλι της πόρτας του. Ήταν ντυμένος, περιποιημένος. "Οχ", λέω, "τώρα θα μου πει πως έχει δουλειά και θα φύγει".

- Σηκώνεστε πρωί πρωί, κύριε Δημήτρη, του λέω.

- Ναι, ναι. Είναι συνήθεια, μια ζωή απ' τις δυο τρεις τη νύχτα είμαι στην αγορά. Την Κυριακή τι να κάνω;;, στριφογυρίζω στο κρεβάτι, σηκώνομαι κατά τις έξι και κάνω καμιά βόλτα

με τ' αμάξι. Σήμερα, που σε περίμενα, δεν έφυγα μακριά. Πήγα εδώ πιο κάτω κατά τις επτά, κι άναψα ένα κερί.

- Πέρασε, κάθισε όπου θέλεις, να σου κάνω καφέ;

Ήρθα σε δύσκολη θέση. Τι να κάνω; Να βάλω έναν ηλικιωμένο άνθρωπο να μου κάνει καφέ;

- Όχι, δεν πειράζει, αργότερα βλέπουμε, του λέω.

- Μα εγώ περίμενα να πιούμε μαζί, μου απαντάει.

Με ρώτησε πώς πίνω τον καφέ μου και προχώρησε προς την κουζίνα. Ήθελα να καπνίσω, αλλά δεν το έκανα.

Περιεργαζόμενος αμήχανα το χώρο όπου βρισκόμουν. Έβρισκα τα πάντα γύρω μου χοντροκομμένα και κακόγουστα. Από τα χρήματα που είδα πως διαχειριζόταν ο κυρ Δημήτρης, είχα βγάλει το συμπέρασμα πως το σπίτι του θα ήταν παλάτι. Οι κιτρινίλες στα ντουβάρια, η χαρακτηριστική μυρωδιά της κλεισούρας έδειχναν πως το σπίτι δε φροντίζεται. Σε κάποια σημεία υπήρχαν κρεμασμένες φωτογραφίες κάποιων ηλικιωμένων ανθρώπων, άγνωστων οπωσδήποτε σ' εμένα. Ποτέ μα ποτέ δεν επιτρέπεται σ' έναν ασφαλιστή να δείξει ή να πει, να σχολιάσει πράγματα που του κάνουν κακή εντύπωση. Απειναντίας, πρέπει να είναι ευχάριστος και ευδιάθετος, αλλά πού τέτοιο κέφι, πρωί πρωί κυριακάτικα. Δε χρειαζόταν να καταβάλω προσπάθεια για να καταλάβω τα πολιτικά πιστεύω του κυρ Δημήτρη, αυτά τα πρόδιε η φωτογραφία του βασιλιά πάνω στο σερβάν και μια άλλη απέναντί της που απεικόνιζε ένα μέλος της στρατιωτικής χούντας με τον κυρ Δημήτρη.

Όλη την ώρα που βρισκόμουν στο σαλόνι μου έρχονταν στ' αυτιά από διάφορες διευθύνσεις κελαηδίσματα πολλών πουλιών που μου 'διναν την εντύπωση ότι βρισκόμουν πολύ κοντά σε δάσος. Από τη μεριά της κουζίνας φάνηκε ο υποψήφιος πελάτης μου, ο κυρ Δημήτρης. Ερχόταν σιγά σιγά κρατώντας το φλιτζάνι με τον καφέ μου. Παρά τη μεγάλη του προσοχή, δεν τα κατάφερε, κάποιο μικρό μέρος του 'χε χυθεί. Πετάχτηκα και τον βοήθησα, έφερα και το δικό του. Καθίσαμε δίπλα δίπλα.

Παρά το γεγονός ότι έκανα δέκα χρόνια αυ-

τή τη δουλειά, πρέπει να ομολογήσω πως δεν είχα εκείνη τη μέρα θάρρος, αέρα, που λέμε. Ήμουν μαζεμένος κι αμήχανος. Δεν ήταν τυχαίο. Είχα απέναντί μου έναν άνθρωπο που 'χε τα διπλάσια χρόνια από τα δικά μου και δεν μπορούσα να καταλάβω αν θα μπορέσω να του βγάλω στην επιφάνεια τις τυχόν ασφαλιστικές του ανάγκες, να τον κάνω πελάτη μου. Από την άλλη μεριά, φοβόμουν τα πολλά λεφτά που είδα πως έχει. Η μέχρι τότε πείρα μου με είχε διδάξει ότι από αυτούς που 'χουν τα πολλά σπάνια βγάξεις μεροκάματο, γιατί ψειρίζουν τα πάντα.

- Κυρ Δημήτρη, είχε δικίο ο φίλος σας ο Λάζαρος, είστε υπέροχος άνθρωπος.

Δε μ' απάντησε. Έδειξε ότι τ' άρεσε. Κάπως έτσι έπρεπε ν' αρχίσω.

- Αλλά και μεγάλος επιχειρηματίας, συνέχισα.

Εδώ φάνηκε ότι κολακεύτηκε πολύ.

- Εγώ είμαι από την "Εθνική Ασφαλιστική", όπως σας έχω πει.

- Ναι, ναι, το ξέρω, μου απαντάει, κι εγώ τα περισσότερα λεφτά στην Εθνική τα καταθέτω, είμαι πελάτης εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Χτύπησε το τηλέφωνο, και μας διέκοψε τη συζήτηση, προτού την αρχίσουμε. Μίλησε κάποια λεπτά της ώρας στο τηλέφωνο και ξανάρχισε:

- Η Εθνική είναι η πιο μεγάλη τράπεζα.

- Ναι, του λέω, αλλά η Εθνική...

Ξαναχτυπάει το τηλέφωνο. Αυτή η ιστορία συνεχίστηκε για πολύ.

Πέρασε μια ώρα και δεν μπορέσαμε να πούμε σχεδόν τίποτα. Είχα εκνευριστεί. Το τηλέφωνο είναι ένας από τους εχθρούς του ασφαλιστή. Κάποια στιγμή τον φώτισε ο Θεός και κατέβασε το ακουστικό. Ανακουφιστήκαμε και οι δύο.

- Έλεγα, κυρ Δημήτρη, ότι εγώ είμαι από την "Εθνική Ασφαλιστική" που είναι συγγενής εταιρεία της Εθνικής Τράπεζας και ασχολείται με ασφάλειες.

- Τα ξέρω, παιδί μου, τα ξέρω. Πες μου όμως, εγώ πώς μπορώ να σε βοηθήσω.

- Απλούστατα, να μου δώσετε προς ασφάλιση τα περιουσιακά σας στοιχεία, να κάνουμε προσωπικές ασφάλειες στα μέλη της οικογένειάς σας, να με συστήσετε στους συγγενείς και στους φίλους σας.

Δεν έκανα κουβέντα για να ασφαλίσω τη ζωή του ίδιου, γιατί φαινόταν μεγάλος άνθρωπος και δεν ήθελα να του θυμίσω ότι δεν ασφαλιζεται. Κάτι δεν πήγε καλά, το πρόσωπό του άλλαξε όψη, μελαγχόλησε.

- Πώς σε είπαμε;

- Κώστα.

- Άκου, Κώστα, εγώ είμαι μόνος, ένα κουφάρι, δεν έχω οικογένεια. Έχουν πεθάνει όλοι.

Τον λυπήθηκα, μου κόπηκε προς στιγμήν η λαλιά. "Τι τα θέλει τα λεφτά και τις ασφάλειες αυτός ο άνθρωπος, αυτοunuού μια συντροφιά κι ένα πιάτο φαγητό του λείπουν", σκεφτόμουν.

Σηκώθηκε όρθιος, τράβηξε ένα συρτάρι και έβγαλε τσιγάρα. Άναψε και μου προσέφερε κι εμένα. Το πήρα και το άναψα, είχα δυο ώρες να καπνίσω κι είχα λυσσάξει. Ο κυρ Δημήτρης είχε μαντέψει πως στενοχωρήθηκα με την κατάστασή του. Έκανε βήματα προς το μπαλκόνι και ξαναγύριζε. Ρούφαγε αχόρταγα κι αυτός τον καπνό του τσιγάρου του και μου 'ριχνε συνέχεια ερευνητικές ματιές.

- Δεν έχω οικογένεια, πέθαναν όλοι, επανελάμβανε με ζωηρή φωνή. Έχω όμως φίλο, και όταν λέω φίλο, εννοώ φίλο! Φίλο που δε ζυγίζεται με το χρυσάφι όλου του κόσμου. Δε με νοιάζει που δεν έχω τίποτ' άλλο στον κόσμο. Και που τους είχα, τι έγινε; Ξέρεις για ποιον σου μιλάω, ε; Το Λάζαρο, τον πελάτη σου. Ξέρω τι λες από μέσα σου εσύ: "Τι θέλει αυτός τώρα με το εμπόριο και κουραφέξαλα, με τα λεφτά θα τον χλώσουνε;"

Δεν του μίλησα.

- Το ξέρω, αυτά λες, και αν δεν το λες εσύ, το λένε άλλοι, μου το λένε παντού. Ίσως να μην έχει άδικο ο κόσμος, αφού εμένα όμως μ' αρέσει; Κάνω το κέφι μου, σε ενοχλώ, κύριε; Εγώ, φιλε, δεν περιμένω το χάρο παθητικά. Κάνω αυτό που γουστάρω. Κάποτε τον ζητούσα επίμονα κι εκείνος δεν ερχότανε, μου τη χάρισε τότε, τώρα δεν τον φοβάμαι. Με τη δουλειά και το κέφι τον φοβίζω και φεύγει.

Σταμάτησε να μιλάει. Φαινόταν ευχαριστημένος. Έδειχνε δυνατός. Συνέχεια έβαζε την παλάμη του στα μάτια κρατώντας παράλληλα και το πιγούνι του.

Την ησυχία τάραξε η κραυγή ενός παπαγάλου που ερχόταν από το διπλανό δωμάτιο. Σπεύδει και ανοίγει την πόρτα. Το θέαμα που αντίκρισα δεν περιγράφεται. Πάνω από εκα-

τό πενήντα διαφορετικά ωδικά πουλιά μπηγαν στο σαλόνι. Τα πιο πολλά κάθισαν στα χέρια, στους ώμους και στο κεφάλι του ηλικιωμένου κυρίου με τον οποίο συνομιλούσα. Η ευτυχία φαινόταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του, γελούσαν ακόμα και τ' αυτιά του. Κάποια από αυτά κελαιδούσαν, ένα κάθισε πάνω στη κορνίζα της φωτογραφίας του βασιλιά και του κουτσούλισε το κεφάλι. Το ίδιο έκαναν κι άλλα στο κεφάλι και στους ώμους του κυρ Δημήτρη. Αυτός δεν έδειξε να ενοχλείται.

Κάθισε στην πολυθρόνα με τα πουλάκια γαντζωμένα στο σώμα του. Σ' εμένα δεν ήρθε ούτε ένα. Για να είμαι ειλικρινής, δεν ήθελα να 'ρθει, φοβόμουν μη με λερώσουν.

- Αυτά, αυτά κι ο Λάζαρος είναι φίλοι μου. Δε με νοιάζει που λερώνουν, θα 'ρθει η γυναίκα και θα τα φτιάξει, κι εγώ τα φροντίζω, μ' αρέσει. Τι πιο όμορφο να ζεις με στα πουλιά, αυτά τ' αγνά κι όμορφα πλάσματα του θεού!

Μην μπορώντας να συνεχίσω την κουβέντα για τις ασφάλειες, σηκώθηκα όρθιος. Έκανα μερικά νευρικά βήματα και προσπάθησα να μαντέψω περισσότερα πράγματα για το άτομο που είχα απέναντί μου. Ήταν πολύ καλό αυτό για τη δουλειά μας. Όποιος κατόρθωνε να μπει στον ψυχικό κόσμο του πελάτη είχε κερδίσει το παν.

"Ασ' τόνε να εκδηλωθεί", είπα από μέσα μου, κι έριξα μια ματιά στον εσωτερικό χώρο του δωματίου απ' όπου βγήκαν τα πουλιά. Ήταν ένας τεράστιος χώρος, πάνω από τριάντα τετραγωνικά, που έβλεπε σε μια μεγάλη βεράντα που ήταν φραγμένη από παντού με δικτυωτό σύρμα για να μη φύγουν τα πουλιά. Έμπαινε μέσα άπλετο το φως της ημέρας και καθαρός αέρας.

Ο κυρ Δημήτρης, με τα πουλιά σκαρφαλωμένα πάνω του, μου ζήτησε να τον ακολουθήσω.

- Έλα, έλα να δεις τι τους έχω κάνει. Μην το έχεις απλό πράγμα, είναι ολοκληρωτή ιστορία να κουμαντάρεις όλα αυτά τα πουλιά. Έχω και γιατρό. Απαραίτητα δυο φορές το μήνα θα 'ρθει ο γιατρός, κι αν χρειαστεί και πιο συχνά. Όλα γίνονται με τις οδηγίες του. Η μπαλκονόπορτα δεν κλείνει ποτέ, ούτε χειμώνα ούτε καλοκαίρι, ούτε μέρα ούτε νύχτα.

- Α, έτσι εξηγείται ότι δεν έχει μυρωδιά, του λέω.

- Τι λες, παιδί μου, μόνο αυτό; Εδώ έρχεται η

γυναίκα δυο φορές τη μέρα και κάνει σχολαστική καθαριότητα. Απολυμαίνεται ο χώρος συνήχεια, μπαίνουν τα απαραίτητα φάρμακα στο νερό και στις τροφές. Έλα όμως να δεις και από δω.

Με βγάζει έξω στη βεράντα και από κει με περνάει σε άλλο δωμάτιο που ήταν γεμάτο με μικρά και μεγάλα κλουβιά που είχαν μέσα σπάνια εξωτικά πουλιά. Δεν τα πάω και τόσο καλά με τα χρώματα, γι' αυτό δεν μπορώ να περιγράψω την εικόνα που 'χα μπροστά μου. Φαντάζομαι όμως πως και ο πλέον ειδικός, αν προσπαθούσε να περιγράψει το κάλλος, τα χρώματα, τη θεία ομορφιά έστω κι ενός πουλιού, σίγουρα θα τ' αδικούσε. Είμαι σίγουρος πως, εάν έβλεπαν την εικόνα που εγώ είχα μπροστά μου άνθρωποι άθεοι, μηδενιστές, δεν μπορεί να μην ταρακουνιόταν ο άρρωστος ψυχικός τους κόσμος. Δε θα μπορούσαν να μην πιστέψουν στο θαύμα που θα έβλεπαν. Δε θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν στον εαυτό τους. Σίγουρα, και χωρίς καν να σκεφτούν, θα ψέλλιζαν: "Μέγας είσαι Κύριε και θαυμαστά τα έργα σου!"

Ο κυρ Δημήτρης με είδε πως ζούσα όνειρο και δε μιλούσε. Έμεινα για λίγο σιωπηλός, συνεπαρμένος.

- Δεν έχω ξαναδεί τέτοια πουλιά, του λέω, ούτε σε κατάστημα ούτε στην τηλεόραση.

- Πού να τα δεις, παιδί μου, αυτά είναι πανάκριβα, δεν τα πουλάνε εδώ. Έχω δικτυωθεί και μου τα στέλνουν απ' έξω.

Αυτά εδώ, είναι τα πιο σπάνια και τα πιο ακριβά.

Μου έδειξε ένα μεγάλο κλουβί με δυο πανέμορφα πουλιά, μου 'πε και τ' όνομά τους. Δεν το 'χα ξανακούσει, δεν το θυμάμαι.

- Γι' αυτά εδώ πλήρωσα για μεταφορικά στην αεροπορική εταιρεία όσο κάνουν δύο εισιτήρια ανθρώπων να πάνε στην Αφρική. Αμ εδώ, στο τελωνείο; Για να τα βγάλω, άλλο χαράτσι! Καταλαβαίνεις τώρα τι γίνεται εδώ μέσα. Δεν πειράζει όμως, είναι το χόμπι μου. Ξεδίνω με το να τα αγοράζω, τα ταϊζω για ν' ακούω το κελαιδημά τους. Τα βλέπεις πόσο ευτυχισμένα είναι τούτα δω τα μικρούλια; Τα βλέπεις που δεν ξεκολλάνε από πάνω μου; Πού να βρεις τέτοια αγάπη; Άντε να 'χεις τα παιδιά σου να τα ταϊζεις, να τα σπουδάσεις, να τ' αποκαταστήσεις κι αυτά να θέλουνε να σε θάψουνε μια ώρα αρχύτερα για να σου πάρουν ό,τι απέμεινε.

Συνεχίζεται

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΠΡΟΥΣΟ

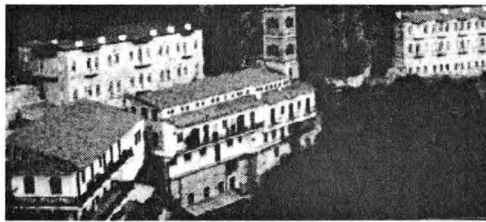
Το οδοιπορικό για την Παναγιά την Προσιώτισσα έχει γραφτεί στο περιοδικό “Στερεοελλαδική Εστία” πριν από σαράντα περίπου χρόνια, ήταν ένα από τα τελευταία ταξίδια που οι προσκυνητές έκαναν με τα πόδια ή καβάλα, περνώντας από στενά μονοπάτια στο χείλος των γκρεμών καθώς ήδη ανοιγόταν ο δρόμος που θα έφτανε μέχρι το μοναστήρι. Ο συγγραφέας, Σεραφείμ Τσίτσας, περιγράφει το δέος που ένοιωθαν οι προσκυνητές περνώντας μέσα από τα άγρια φαράγγια και την κατάνυξη που ένοιωθαν φτάνοντας στον Προσό.

Ο νοτιώτατος ορεινός Δήμος της Ευρυτανίας, που συνορεύει με την Αιτωλία, οφείλει τόνομά του στο ομώνυμο βουνό, τον Αράκυνθο. Έχει πρωτεύουσά του τον Προσό και οφείλει την μεγάλη φήμη του στο ομώνυμο και δοξασμένο μοναστήρι, την Παναγιά την Προσιώτισσα. Γιορτάζει στα “εννιάμερα” της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στις 23 δηλαδή Αυγούστου, τότε που γιορτάζεται η “Απόδοσις” της κυρίας γιορτής της 15ης Αυγούστου.

Τους φοβερότερους γκρεμούς και τους πιο άγριους ελληνικούς βουνότοπους εγνώρισα στα διάφορα ορεινά μου ταξίδια, στα Τζουμέρκα της Ηπείρου, στο θεσσαλικό Άγραφα και ειδικότερα στο δήμο Κωθωνίων (που χωρίζεται με τον Ασοπροπόταμο απ’ τα Τζουμέρκα) και τα Ευρυτανικά Άγραφα. Όταν όμως ταξίδεψα στη χώρα των Αρακυνθίων για πρώτη φορά όλα τ’ άλλα ελληνικά βουνά που γνώρισα, μου φάνηκαν σαν... αθηναϊκή άσφαλτος. Ένα σύμπλεγμα από κάθετα πετρωβούνια και κατακόρυφα βάραιθρα είναι όλη η περιοχή των Αρακυνθίων, που περιλάμβανε -το 1834 που δημιουργήθηκαν οι πρώτοι δήμοι- εκτός από τον Προσό, την πρωτεύουσα, καμμία δεκαριά απρόσιτα χωριά, κολλημένα σαν στρείδια στους απόκρημνους βράχους. Τέτοια χωριά αναφέρει εκείνος ο παλιός κατάλογος: Κάτω Εσωχώρια, Καστανιά, Αντράνοβα, Βελωπά, Σαρκίνη, Κορύκισια, Αλέστια, Τόρονος, Σταυροχώρι, Πρόδρομος.

Αλλά η γκρεμούλα και η άγρια κακοτοπιά αρχίζει πριν ακόμα φτάσει κανείς στα σύνορα των Αρακυνθίων. Πιάνεται από τα χωριά του δήμου Καρπενησίων (παλιότερα λέγονταν δήμος Οικαλίδος), απ’ τα οποία περνά η γιδόστρατα που οδηγεί στον πρωτόγονο αυτόν ευρυτανικό χώρο. Ένα ταξίδι μου για το μοναστήρι του Προσού έγινε αφορμή να γνωρίσω αυτόν τον τόπο πριν οχτώ χρόνια.

Από το Καρπενήσι ταξιδέψαμε το δειλινό της παραμονής του πανηγυριού -με το λεωφορείο ως τη ρεματιά του “Γαύρου” κάπου 15 χιλιόμετρα. Στην πλατανοσκέπαστη και ολόδροση αυτή ποταμιά, που χωρίζει αντικιαστά δυο απ’ τα γραφικότερα χωριά της Ευρυτανίας, το Μεγάλο

και το Μικρό χωριό, είδα την ημέρα εκείνη το θέαμα της αθηναϊκής πλατείας Κάνιγγος στις ώρες της μεγάλης φούριας της. Δεκάδες λεωφορεία άδειαζαν βιαστικά τους επιβάτες και γύριζαν στο

Καρπενήσι να κουβαλήσουν άλλους, φερμένους απ’ όλα τα μέρη της Στερεάς Ελλάδος και της Θεσσαλίας. Μονάχα απ’ τη Λαμία είχαν έρθει δέκα απ’ αυτά, με τρεις εκατοντάδες προσκυνητών. Δεκαπλάσιοι ήρθαν από τη λουπή Φθιώτιδα (Υπάτη, Σπερχειάδα, Μακρακώμη, Κάψια, Γαρδίκι κ.λπ.).

Μια γρηούλα απ’ τα Φάρσαλα, πάνω από 70 χρονών, που βάδιζε καμπουριαστή, ξυπόλυτη, ακουμπισμένη στο ραβδί της με ρώτησε:

- Ισί, από που είσι, πιδί μ’;
- Κι’ εγώ, γιατί, απ’ τη Θεσσαλία. Από τα ορεινά χωριά της Καρδίτσας.
- Κι’ ισί από μακριά έρχισι. Βοηθία μας...

Οι αγωγιάτες στο “Γαύρο” έκαναν το ντελάλι:
- Εδώ ζώα για τον Προσό. Άλλος για το μοναστήρι...

Κοιμηθήκαμε λίγες ώρες το βράδυ στο Μεγάλο Χωριό και στις 3 το πρωί ξεκινήσαμε καβάλα σε τρία στοιχειωμένα μουλάρια, παρέα με το Δασάρχη του Καρπενησίου και το Δασονόμο του Προσού που ήρθε να μας παραλάβει για το 4ωρο ημιονικό ταξίδι μας.

Καβαλικέψαμε “γυναικεία”, έχοντας δηλαδή

τα πόδια μας κατά τη δεξιά μεριά του μουλαριού, έτσι που να πέφτουν πίσω μας τα βάραιθρα και τα φαράγγια. Είναι η λεγόμενη “ρωμική” ή “γυναικεία” καβάλα.

Το πρώτο της όνομα είναι ιστορικό. Έτσι καβαλίκευαν, πρόχειρα, στους χρόνους της τουρκικής σκλαβιάς, για να πηδούν εύκολα χάμω, αν τύχαινε να βρεθί άξαφνα μπροστά τους τούρκος. Ήταν η καβάλα του ταπεινού. Η άλλη καβάλα με τους αναβολείς και τα χαλινάρια δεν επιτρέπονταν στους ραγιαδες. Λέγεται στα χωριά μας και γυναικεία καβάλα, γιατί έτσι καβαλικεύουν πάντοτε οι γυναίκες των χωρικών μας. Η άλλη, η αντρίκια καβάλα, τους σήκωνε το φουστάνι ως το γόνατο κι’ αυτό ήταν ντροπή. Μονάχα στους γάμους και στις χαρές οι συμπεθέρες καβαλίκευαν αντρίκια ρίχνοντας μπροστά τους σεντόνι κεντητό, ή κουβέρτα φανταχτερή, που τους σκέπαζε τα πόδια ως τον αστράγαλο...

Στο πλευρό, λοιπόν, κατά το βουνό καβαλικέψαμε όχι από το φόβο του Τούρκου, αλλά απ’ το δέος και τη λαχτάρα και τον ίλιγγο που προκαλούσε το αντίκρουσμα των στοιχειωμένων βράχων και των γκρεμών.

Είχε βγει το αυγουσιτιάτικο φεγγάρι την ώρα που ξεκινούσαμε και με τα χρυσά μαγνάδια του εξαύλωσε όλη εκείνη την άγρια ορεινή πλάση με τα κράκουρα, τα στεφάνια, τις πυραμιδομορφες βουνοκορφές και τις χαράδρες. Όλες οι αλλόκοτες και υπερφυσικές μορφές της μυθολογίας, Κύκλωπες, Τιτάνες και Εκατόγχειρες, φάνταζαν σαν σε αέρινη και απόκοσμη μυστηριακή σύναξη σ’ εκείνη τη φεγγαρόλυπη οπτασία.

Τίποτε δεν τάραιζε τη σιωπή της νύχτας εκτός από τις τριλιές των νερών που κυλάνε στην ποταμιά. Οι σκιές των προσκνητών αποτελούσαν μια παράξενη λιτανεία από μυστικά πνεύματα, που πορεύονταν στ’ αχνάρια πανάρχαιας πομπής αρχέγονης διονυσιακής λατρείας.

Μισή ώρα πέρα από το Γαύρο, δίπλα στην ποταμιά βρίσκεται το “Κλειδί”. Η πρώτη έκπληξη στα “περάσματα” της ακροβατικής πορείας μας. Κυκλώπιοι κατακόρυφοι τιτανόλιθοι κατηφορίζουν από τη ράχη του βουνού ως την άβυσσο της ποταμιάς, έτσι που φράζουν το δρόμο απότομα. Αναγκάστηκαν τότε να πελεκήσουν στο βράχο ένα γρανιτένιο τούνελ. Μια παράξενη γαλαρία, βράχος επάνω, κάτω και αριστερά, ανοιχτή προς το μέρος της ρεματιάς.

Το ύψος της μαρμάρινης οροφής είναι ίσα-ίσα που χωράει να περάσει ο καρβαλάρης δίχως να σκύβει και δίχως ο βράχος να παίζει το δήμιο ρόλο των συμπληγιάδων.

Τα πέταλα των μουλαριών κι’ οι πρόκες των πεζών -όσοι δεν είναι ταμένοι να πορεύονται ξυπόλητοι- βαζοκοπούν επάνω στο πελεκημένο δάπεδο των βράχων με μια υποβλητική απήχηση.

Αλλά και στον αντικρυνό όχτο της ρεματιάς υψώνονται κατακόρυφοι βράχοι σε ύψος εκατό μέτρων, έτσι που να κλείνουν πυργώνοντας την ποταμιά και δεν αφήνουν παρά μια στενή λωριδίτσα ουρανού, όση περίπου η κοίτη του ποταμιού.

Λευθερωμένος ο δρόμος από τη στενωπό του “Κλειδιού” αρχίζει ν’ ανηφορίζει στις γυμνές πλαγιές του βουνού, που κρέμονται απάνω από την άβυσσο.

Τα μάγια της φεγγαράδας διαλύονται σιγά-σιγά από τα γλυκά χαμόγελα της αυγής ποθ θαμπορόδιζαν στις γυμνές κορφές των βουνών.

Τα συντρίμια των βράχων που δαμάζουν οι βροχές, οι θύελλες, τ’ αστροπελέκια, τα χαλάζια με τους ορμητικούς μιδραλιοβολισμούς τους, τα χιόνια, κατακυλάνε τόννους χαλιάδων και λιθοσωρών που σβύνουν το δρόμο. Ο αγωγιάτης μας, ο νεαρός Γιάννος, διαπιστώνει την πρόνοια του ηγουμένου του μοναστηριού, που έβαλε πριν του παγγυριού συνεργεία με ντόπιους εργάτες και καθάρισαν το δρόμο σ’ όλο το μήκος του. Ο ίδιος, κάθε τόσο που με βλέπει να μ’ ελκύει η πλαγιά του βουνού και να γέρνω καμπουριαστός, μου επαναλαμβάνει τη σύστασι: “Μη σκύβ’ έτσι του κουρμί σ’. Θα γύρει του σαμάρι!”. Μια κουβέντα όμως είναι να στηλωθείς ίσα στο σαμάρι, όταν σκέπτεσαι πως πίσω σου χάσκει ένας αβυσσαλέος καιιάδας σε βάθος εκατοντάδων μέτρων.

Στις λίγες πλατωσιές του δρόμου, στα περάσματα των κοιλιάδων έχουν στηθεί πρόχειρα υπαίθρια αναψυκτήρια, “τσαρδάκια”, που προσφέρουν νερό, λουκούμι, καφέ και την σπεσιαλιτέ το μούρο. Ένα τσίπουρο που βγαίνει από την άγρια αγκαθωτή βλάστηση των βατόμυρων. Το πίνεις και λαμπαδιάζει το στόμα σου. Σκέτο οινόπνευμα. Αλλά το συνηθίζουν, σαν το ούισκι, σ’ αυτά τα μέρη. Άλλοι παγγυριώτες έχουν στήσει το δικό τους στέκι. Μια εικονούλα της Παναγίας -σαν προπομπό της θαυματουργού Προσιωτίτισσας- με την αναμμένη

καντήλα της και μαζεύουν πενήντάλεπτα και δραχμούλες.

Δίνω πρόθυμα τον όβολό μου στα σεβάσματα αυτά στέκια, σαν ικεσία και δέηση προς τη Μεγαλόχαρη για την ευδωση της υπόλοιπης πορείας μας.

Ποτέ μου δεν ένιωσα τόσο βαθειά τις συνθημισμένες ευχές, όσο την ευχή του υπαίθριου προσκυνητάρη, που ευχαριστούσε για τον όβολό του δίσκου του:

- Βοήθειά σας και ώρα καλή σας...

Είναι μια αισθητή τόνωση του θάρρους του ταξιδιώτη που σκαρφαλώνει σε τούτα εδώ τα επικίνδυνα αγριόβουνα.

Ύστερα από τρεις ώρες φτάσαμε στην ένωση των δυο ποταμιών, του Καρπενησιώτη (που μας ακολουθεί από την αρχή της ημιονικής μας πορείας) και του Κρικελιώτη που κατεβαίνει από τα Ξακουτά Βαρδούσια της Δωρίδας. Αγναντεύοντας κάποτε προς τις ψηλές και ψιλές κορφές της Χελιδόνας, αντικρύζω το περλίφημο χωριό, το Δερμάτι.

Φαντάζει σαν όαση σε ορεινή έρημο, που την κυκλώνουν σάρες και βάραθρα. Ανάμεσα στα θεόγυμνα λεπίδια και τα μαχαίρια της Χελιδόνας έχει κολλήσει σαν λειχήνας στους βράχους το χωριαδάκι αυτό έτοιμο να γλυστρήσει προς τη φάραγγα του Κρικελιώτη. Και πληρώνει τακτικά το φόρο του αίματος, παρ' όλη την ακροβατική εξάσκηση των κατοίκων του, από την κοιλιά της μάνας τους. Οι μικρομάνες, όταν δουλεύουν στα λιγοστά χωράφια τους, που στεριώνουν με σειρές πεζουλιών, δένουν με τριχιά από το σώμα τους τα κουτσούβελα, όταν δεν υπάρχει κορμός δέντρου ή στέρεος πάσσαλος, για την εξουδετέρωση της βαρύτητας που οδηγεί στον πάτο της ποταμιάς...

Ύστερα από λίγο ανηφορίσαμε στη διάσελα, "Μπαλτεϊκά". Είναι το χάνι του Μπαλτά, που μεταβιβάζεται από πατέρα σε γιουούς κι' εγγόνα. Από δω ο Προυσός απέχει μια ώρα γεμάτη.

Το μοναστήρι είναι κτισμένο στη σπηλιά ενός τεράστιου Βράχου, διπλάσιου σε ύψος των Μετεώρων της Καλαμπάκας. Είναι προσπελάσιμος από τη μια μονάχα πλευρά του. Γύρω του χάσκουν κάθετα βάραθρα. Σ' αυτή τη σπηλιά βρίσκεται η Εικόνα της Παναγίας, η Προυσιώτισσα, που θεωρείται, σύμφωνα με την παράδοση, έργο του ζωγράφου και Ευαγγελιστή Λουκά. Σ' αυτή την εικόνα απευθύνεται ο γνωστός ύμνος του παρακλητικού κανόνα: "Άλαλα τα χείλη των ασεβών, των μη προσκυνούντων την Εικόνα σου την σεπτήν, την ιστορηθείσαν υπό του

αποστόλου, Λουκά ιερωτάτου, την Οδηγήτριαν" και τον οποίο -όπως διηγείται ο Παπαδιαμάντης- ο απλοϊκός παλιός ψάλτης εύρισκε πολύ επιεική για τα χείλη των ασεβών (μονάχα άλλαλα;) και γι' αυτό, όταν τον κελαηδούσε αυτός, μετά τη φράση: "των μη προσκυνούντων", πρόσθετε τη λέξη: "οι... κιαρατάδες" και συνέχιζε: "την εικόνα σου την σεπτήν...".

Η ιστορία της Εικόνας αυτής ανατρέχει σε πολύ παλιά εποχή, γύρω στα 730 μ.Χ. στην εποχή των εικονομάχων, όταν βασιλευσε στο Βυζάντιο ο αυτοκράτωρ Λέων ο Γ' ο Ίσαυρος. Τότε η Εικόνα αυτή βρισκόταν στην Προύσα της Μικράς Ασίας. Κάποιος ευσεβής για να τη σώσει από την καταστροφική μανία των εικονομάχων την πήρε μαζί του κι' έφυγε κρυφά από την Προύσα. Έφτασε στην Ύπατη της Φθιώτιδας, όπου σκόπευε ν' αφήσει την Εικόνα ένα πρωί είχε χαθεί μ' ένα τρόπο παράξενο. Την έλεψαν; Την κατέστρεψαν; Ύστερα από καιρό μαθεύτηκε πως βρέθηκε σε μια ερμηκή σπηλιά της Ευρυτανίας. Κάποιος τσοπάνος έβλεπε τη νύχτα μια στήλη από φως που κατέβαινε από τον ουρανό στη σπηλιά. Εκεί βρέθηκε η Εικόνα της Παναγίας. Στη θέση αυτή ιδρύθηκε ο ιερός ναός και το Ξακουστό μοναστήρι της, που πήρε τόνομα Προυσός από το φωτεινό Πυρσό, που φανέρωσε με τέτοιο εξάισιο θαύμα τη θέση της Εικόνας. Άλλοι αποδίδουν τόνομα στον τόπο της πρώτης πατρίδας της την Προύσα.

Κοντά στο χάνι της Καρίτσας, απάνω από μια ώρα από το Γαύρο, μας έδειξαν τ' αχνάρια της πορείας της Παναγίας, όταν έφευγε από την Ύπατη για τον Προυσό. Δίπλα στο δρόμο, απάνω σε γκριζούς ασβεστολιθικούς βράχους φαίνονται οι πατησιές της Παναγίας. Πολλοί προσκυνηταί ξύνουν το βράχο στις άσπρες πατημασιές και παίρνουν τη σκόνη για φυλαχτό. Δεν πρόκειται όμως να σβύσουν τ' αχνάρια, γιατί, όπως πρὸς εξά, είναι φλέβες κρυσταλλικού χαλαζία, που έχει διαποτίσει βαθειά τους βράχους σε σχήματα πατησιών.

Θάχε να γράψει κανένας πολλές σελίδες ιστορώντας τα θαύματα της Προυσιώτισσας, όπως τα διηγείται η παράδοση.

Τα караβάνια των προσκυνητών κουβαλιώνται, όπως και προπολεμικά, εκ "περάτων" της Ρούμελης για να προσκυνήσουν τη σεπτή Εικόνα της. Είναι το μεγαλύτερο ελληνικό προσκύνημα απ' όλα τα ελληνικά μοναστήρια, ύστερα από την Τήνο. Ο Προυσός είναι η Τήνος της ξηράς.

Η Παναγία είναι η οικειότερη, απ' όλες τις

ουράνιες μορφές στην ψυχή του λαού μας. Γιατί δοκίμασε η ίδια τις μεγάλες μπόρες και τα βάσανα της ζωής. Είναι η μάνα που αντίκρουσε στο Σταυρό το μονάκριβο σπλάχνο της, το “γλυκύ της έαρ...”.

Γι’ αυτό νιώθει βαθιά τον πόνο όλων των μανάδων του κόσμου. Συμπονεί και αγρυπνεί στη δοκιμασία των πονεμένων μανάδων, όλων των πικραμένων ανθρώπων, των απόκληρων, των δύστυχων και καταφρονημένων, των ναυαγών της ζωής.

Μπορεί να σαστίζουν μπροστά της οι Αρχάγγελοι:

- Απορώ και εξίσταμαι...

Μπορεί να ιλιγγιά ο ιερός υμνωδός:

- Χαίρε ύψος δυσανάβατον ανθρωπίνους λογισμοίς...

Ο λαός μας, ιδιαίτερα ο κόσμος των χωρικών μας, έχει την Παναγιά του ίνδαλμα της ψυχής του. Σ’ αυτήν έχει εναποθέσει την “πάσαν ελπίδα του” στις χαρούμενες και πικρές ώρες του. Πάμπολλα είναι τα ονόματα που της χάρισε απάνω στη θερμή της λατρείας του. Μερικά αναφέρει ο εθνικός μας ποιητής:

Κανοναρχάτε μελιωτές και σεις εικονογράφοι,

να η εκκλησιά, πλουμίστε της τα πλάγια με αγνογελούσες Παναγιές, με Παναγιές φουρτούννα...

Παντάνασσα, Ελεούσα, Πονολύτρα, Παρραμυθιά,

Περίβλεπτη, Πανάχραντη, Οδηγήτρα, Αντιφωνήτρα,

Τριχερούσα, Βαγγελίστρα, Λαύρα, Γοργοεπήκοη,

Αθωνάα, Ρωμαία, Φανερωμένη, Πύργε χρυσοπλακώτατε,

λιοσταλαγμένη θρόνε...

Η δέηση και η κραυγή του φτωχού κόσμου των Ευρυτώνων προς τη μεγάλη Θεότητα του πόνου, την Προυσιώτισσα Παναγιά, γίνεται με μια μυστηριακή “ηχώ”, που θροίζει μέσα στ’ άγρια φαράγγια και τα στοιχειωμένα βράχια του Πίνδου, όπου η φλογερή πίστη του έχει στήσει αιώνιους βωμούς λατρείας προς τη Μεγάλη μάνα του κόσμου.

Μολαταύτα, οι προσκυνητές της Προυσιώτισσας από τώρα και πέρα δεν θάχουν ν’ αντιμετωπίσουν τόσο σκληρή πορεία ανάμεσα στα τρομακτικά φαράγγια και τις γραφικές λαγκαδιές. Η ρόδα άρχισε να κατακτά κι’ αυτές τις απρόσιτες πλαγιές και βουνοκορφές. Και από μεν το Αγρίνιο φτάνει τώρα το αυτοκίνητο σχεδόν μέσα στον Προυσό, από δε το Καρπενήσι, η ΜΟΜΑ -οι μονάδες συγχρονισμένου Μηχανικού του Στρατού- φτιάχνουν αμαξιτό δρόμο στο φαράγγι και τη λίθινη γαλαρία που περάσαμε -το περίφημο “Κλειδί”- που, αν δεν φτάσει στη φωλιά της Παναγίας εφέτος, θα φτάσει οπωσδήποτε τον ερχόμενο χρόνο, καταπατώντας το ιερό άσυλο, που δεν θα μπορεί πια να λέγεται “μοναστήρι”. Και το κλάξον των τετρατρόχων θα διώξει τη γαλήνη και την ηρεμία, που μετουσίωνε την κατάνυξη των προσκυνητών σε απ’ ευθείας επικοινωνία με το Δημιουργό... Ποιος θα μας πει, αν δεν κάνομε ιεροσουλιά;

Από τη “Στερεοελλαδική Εστία”, τ. 7, 1961

Η Μάνα

Κάποιος είπε ότι η μάνα κρατάει το παιδί στα σπλάχνα της για εννιά μήνες.

... Φαίνεται πως δεν ήξερε ότι η μάνα κρατάει το παιδί στην καρδιά της για πάντα!

Κάποιος είπε ότι η καλή μάνα ποτέ δεν φωνάζει.

... Φαίνεται πως δεν είδε το παιδί του να σπάει το τζάμι της γειτόνισσας με τη μπάλα του!

Κάποιος είπε ότι δεν χρειάζεται εκπαίδευση για να γίνεις μάνα.

... Φαίνεται πως δεν χρειάστηκε να βοηθήσει ένα μαθητή της Δ’ Δημοτικού να λύσει τις ασκήσεις της αριθμητικής του!

Κάποιος είπε ότι η μάνα σταματάει να ανησυχεί όταν το παιδί παντρευτεί.

... Φαίνεται πως ξεχνάει ότι με το γάμο προστίθεται ακόμα ένα παιδί!(νύφη ή γαμπρό)

Κάποιος είπε ότι η δουλειά της μάνας παύει όταν το παιδί κάνει το δικό του σπίτι.

... Φαίνεται πως δεν χρειάστηκε να μεγαλώσει εγγόνια!

Κάποιος είπε ότι η μάνα ξέρει ότι την αγαπάς και δεν χρειάζεται να της το λες.

... Φαίνεται πως δεν υπήρξε μάνα!

Γιαννούλης Χαλεπάς

Ο Άγιος της Ελληνικής Τέχνης

Γράφει η Φωτεινή Σκανδαλή, Εκπαιδευτικός

Όταν πρωτοεπισκέφθηκα τον Πύργο της Τήνου, το διάσημο αυτό χωριό του νησιού, εντυπωσιάσθηκα από την υπέροχη αρχιτεκτονική, από το μάρμαρο που στολίζει τα πανέμορφα σπίτια, από τα ολόλευκα δρομάκια, από το φως που κατακλύζει τον τόπο. Κι όμως εκεί στην άκρη του Πύργου, υπάρχει ένα απλοϊκό σπίτι, που πρέπει να το προσέξει κανείς πολύ καλά για να νοιώσει το μεγαλείο του. Είναι το σπίτι που γεννήθηκε και έζησε ο μεγάλος «άγιος της ελληνικής τέχνης», ο Γιαννούλης Χαλεπάς.

Το ημιδιώροφο σπίτι της οικογένειας Χαλεπά, σήμερα διατηρείται σχεδόν ανέπαφο από τον χρόνο. Μπαίνοντας ο επισκέπτης βλέπει τα απλά, λιτά έπιπλα του μεγάλου καλλιτέχνη, ακόμη και τα εργαλεία που χρησιμοποιούσε για να σμιλέψει το μάρμαρο.

Ο Χαλεπάς γεννήθηκε στις 24 Αυγούστου του 1851 σε μια Ελλάδα που δεν είχε ακόμη αφομοιώσει την γεύση της λευτεριάς, ύστερα από τόσους αιώνες τουρκοκρατούμενη. Μία Ελλάδα πρωτόγονη και ορφανεμένη από κάθε πνευματικότητα. Γεννήθηκε σε οικογένεια μαρμαράδων, το παραδοσιακό επάγγελμα των κατοίκων του Πύργου. Ο πατέρας του είχε όνειρα για τον τρίτο του γιο. Ήθελε να τον κάνει έμπορο. Ο Γιαννούλης όμως αφού τελείωσε το δημοτικό στο χωριό του και μία γυμνασιακή τάξη στη Σύρο, επιστρέφει στην Τήνο και δηλώνει στον πατέρα του ότι θα γίνει γλύπτης. Η μητέρα του δεν την γνωρίζει την

«δουλειά» αυτή. Γι αυτό και θα γίνει πάντα πολέμιός της, νομίζοντας πως τα μάρμαρα ήταν η δυστυχία του γιου της.

Στα 1869 όλη η οικογένεια Χαλεπά εγκαθίσταται στην Αθήνα, όπου ο Γιαννούλης γράφεται στο Πολυτεχνείο και σπουδάζει γλυπτική. Λίγο αργότερα στα 1873 και με υποτροφία από το Ίδρυμα της Ευαγγελίστριας της Τήνου, ο νεαρός γλύπτης φεύγει με υποτροφία για το Μόναχο. Αλλά το 1876 η υποτροφία θα κοπεί πριν ο Γιαννούλης Χαλεπάς προλάβει να γνωρίσει την κοσμογονική αναγέννηση της γλυπτικής που απλώνεται σε όλη την Ευρώπη, με κύριους εκπροσώπους τους Ροντέν, Μπουρντέλ, Μαγιόλ.

Επιστρέφει στην Αθήνα και κλείνεται στο ατελιέ του όπου δουλεύει σαν μανιακός 20 ώρες το 24ωρο. Θα καταπιστεί με ένα θέμα που θα τον

βασανίσει σε όλη του τη ζωή: την «Μήδεια φονεύουσα τα τέκνα της». Τι θέλει άραγε να εκφράσει μ' αυτό το έργο; Την γέννηση και τον θάνατο που πηγάζουν από την ίδια αόρατη δύναμη; Τον ίδιο το Θεό που χωρίς να μας ρωτήσει μας δίνει τη ζωή και τον θάνατο; Ή μήπως το μητριαρχικό καθυστώσι που ζει και που αρχίζει να τον συμπιέζει;

Η μάνα του βάζει αυτί πάνω στην κλειστή πόρτα του ατελιέ. Άλλοτε κυλούν ατέλειωτες ώρες σιωπής και άλλοτε πάλι τον ακούει να μιλάει. Δεν έχει καταλάβει η μάνα την μεγαλειώδη ψυχή του γιου της. Το τεράστιο ταλέντο που έδινε ψυχή στο άψυχο μάρμαρο. «Θεέ και Κύριε», μουρμουράει η μάνα

του έξω από την πόρτα του καλλιτέχνη και θυμιατίζει.

Τι είναι αυτό που σκοτεινιάσε σιγά σιγά το μυαλό του Γιαννούλη Χαλεπά; Στα 28 του χρόνια ο νεαρός γλύπτης αισθάνεται άδειος και μελαγχολικός, όπως εξομολογείται στον αδελφό του. Στα 1879 οι γιατροί έκαναν την διάγνωσή τους. Ο Χαλεπάς τρελάθηκε. Φαίνεται πως δεν αγωνίστηκε και πολύ και πως υποτάχτηκε στην διάγνωση. Ίσως πάλι ο χαρακτηρισμός του σαν τρελού να τον ελευθέρωσε από τα πράγματα που οι άλλοι του έχουν επιβάλει. Αφήνει τους άλλους να πιστεύουν ότι θέλουν και ελεύθερος τώρα πια βυθίζεται ανενόχλητος στα μύχια της ψυχής του. Οι γιατροί που τον εξέτασαν θέλουν να τον κλείσουν στο ψυχιατρείο, ενώ η μάνα του προσπαθεί να ξορκίσει το κακό. Πετάει, κρύβει, σπάει κάθε κομμάτι πηλό ή μάρμαρου που έχει δουλέψει ο Γιαννούλης. Όταν ο καλλιτέχνης βλέπει την λεηλασία παθαίνει νευρικές κρίσεις, που θα τον οδηγήσουν πραγματικά στο ψυχιατρείο. Δεκατέσσερα χρόνια έμεινε κλεισμένος στο κολαστήριο της Κέρκυρας ο Χαλεπάς.

Όταν στα 1902 πεθαίνει ο πατέρας του, η μητέρα του τον φέρνει πίσω στην Τήνο. Και για άλλα 12 χρόνια ο μεγάλος καλλιτέχνης θα ζήσει στον Πύργο, βόσκοι πρόβατα, χαμένος στους συλλογισμούς του και μαζεύοντας αποτοίγαρα από τους δρόμους.

Στα 1916 πεθαίνει η μητέρα του. Σαν να 'φυγε από πάνω του μια σκιά που τον πλάκωνε, ο Χαλεπάς ζητάει και πάλι πηλό για να δουλέψει. Εμφανίζεται στη ζωή του η ανηψιά του Ει-

ρήνη Χαλεπά. Τον φέρνει στην Αθήνα και του διαθέτει ένα δικό του δωμάτιο σαν ατελιέ. Το πρώτο έργο που καταπιάνεται είναι «Οιδίπους και Αντιγόνη».

- Μα γιατί, τον ρωτάει η ανηψιά του, κάνετε όλο αρχαία θείε μου;

- Ο Οιδίπους, της απαντάει, είμαι εγώ και εσύ είσαι η Αντιγόνη, παιδί μου, που με έφερες πίσω στο φως.

Από τα περίφημα έργα του Γιαννούλη Χαλεπά, αξίζει να αναφέρουμε την «Κοιμωμένη» που βρίσκεται στο πρώτο Νεκροταφείο της Αθήνας. Η «Κοιμωμένη» είναι πραγματικό πρόσωπο. Είναι η Σοφή Αφεντάκη, κόρη του μεγαλεμπόρου Κωνσταντίνου Αφεντάκη. Η νεαρή κοπέλα έφυγε από τη ζωή στα 18 της χρόνια χτυπημένη από την φυματίωση. Λέγεται ότι ο γλύπτης είχε γνωρίσει τη Σοφή Αφεντάκη και την είχε ερωτευθεί. Κανείς δεν ξέρει σίγουρα. Ο γλύπτης πήρε το εκμαγείο της νεκρής κόρης, έφτιαξε το άγαλμά της και της χάρισε την αιωνιότητα.

Αυτό που κάνει μεγαλύτερη εντύπωση στην πλαστική του Χαλεπά είναι η τόλμη των αναζητήσεών του, ο χαρακτήρας των μορφών του, η εσωτερική τους αλήθεια. Ο

Χαλεπάς κατορθώνει να προχωρήσει από κάθε γνωστή τάση στην γλυπτική της εποχής του.

Πάνω απ' όλα όμως ο «μάρμαρα Γιαννούλης» όπως τον ήξεραν οι συγχωριανοί του, παραμένει ένας βασανισμένος καλλιτέχνης που γεννήθηκε σε μία δύσκολη εποχή. Μια

Η περίφημη «Κοιμωμένη» (1878), έργο του Γιαννούλη Χαλεπά. Πρόκειται για επιτύμβιο στον τάφο της Σοφίας Αφεντάκη, που βρίσκεται στο Α΄ Νεκροταφείο της Αθήνας

βαθιά και τυραννισμένη ψυχή που έδινε πνοή στο μάρμαρο δημιουργώντας έργα απaráμιλλης ομορφιάς.

ΕΥΡΥΤΑΝΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821

(Αγωνιστές από το Μικρό Χωριό)

Συγκρολληώτικα Νέα, αρ. φύλλου 18, Δεκέμβριος 2004

Ο Ομότιμος καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών **Γεώργιος Παπαδόπουλος**, αφιερώνει τη στήλη της παραπάνω εφημερίδας με τίτλο: *Ευρυτάνες Αγωνιστές του 1821* στους Μικροχωρίτες Αγωνιστές. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα έρευνα στα Αρχεία του Κράτους και της Εθνικής Βιβλιοθήκης. Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καθηγητή, που τίμησε τη Μικροχωρίτικη προσφορά στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας:

Η συμμετοχή των νεαρών ελλήνων στον τιτάνιο επάχρονο αγώνα του '21 ήταν καθολική. Οι έντονα διαποτισμένοι με το πνεύμα της ελευθερίας και αξιοπρέπειας νέοι του βουνού και του κάμπου της πατρίδας μας έδιναν την ορμή στην επανάσταση. Το πνεύμα αυτό των νέων το βρίσκουμε στους απλούς στα λόγια, αλλά υψηλούς σε φρόνημα στίχους του κλέφτικου δημοτικού τραγουδιού.

Στη ρεαλιστική παρότρυνση της μάνας: *«Βασίλη κάτσε φρόνημα, να γίνεις νοικοκύρης, για ν' αποχτήσεις πρόβατα, ζευγάρια κι' αγελάδες, χωριά κι' αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν»*, έρχεται η απόκριση του παλικάριού: *«Μάνα σου λέω δεν μπορώ τους Τούρκους να δουλεύω, δεν μπορώ, δεν δύναμαι, εμάλιασε η καρδιά μου, θα πάρω το τουφέκι μου να πάω να γίνω κλέφτης»*.

Οι νέοι του Μικρού Χωριού, που ήταν 12-15 χρόνων όταν κηρύχθηκε ο αγώνας της απελευθέρωσης, έτρεξαν και πήραν μέρος σε μάχες, που έγιναν σε όλη τη Ρούμελη, υπό τους οπλαρχηγούς Γιαννάκη και Ζαχαρία Γιολδάση, Κώστα Βέλη, Λάμπρο Βέικο και στρατάρχη Γεώργιο Καραϊσκάκη. Όλοι οι αγωνιστές από το Μικρό Χωριό, που βρέθηκαν στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και το ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Βιβλιοθήκης είναι, κατά αλφαβητική σειρά, οι κάτωθι:

- **Βιανιάνης ή Μοχρίσας Γεώργιος.** Πολέμησε στην Επανάσταση του 1821. Υπό τον Κ. Βέλη έλαβε μέρος στις μάχες που έγιναν στη Ρεντίνα και στο Κεφαλόβρυσσο Καρπενησίου. Υπό τον Γ. Καραϊσκάκη στις μάχες έξω του Μεσολογγίου, στο Δραγαμέτσο, το Ρίβιο και στην Αράχωβα. Υπό τον Ι. Ράγκο στη Θήβα και στον Ανηφορίτη.
- **Βιανιάνης ή Ζωγράφος Δημήτριος.** Έλαβε μέρος στον Αγώνα του 1821. Πολέμησε υπό τον Κ. Βέλη στη Ρεντίνα, υπό τον Παν. Γιολδάση στο Καρπενήσι, υπό τον Γ. Καραϊσκάκη έξω του Μεσολογγίου, στο Δραγαμέτσο, το Ρίβιο, την Αράχωβα και υπό τον Ι. Ράγκο στη Θήβα και τον Ανηφορίτη.
- **Γκέκας Δημήτριος Ιωάννου.** Πολέμησε στην Επανάσταση από το 1821-26. Υπό τον οπλαρχηγό Γιάν. Γιολδάση έλαβε μέρος στις μάχες που έγιναν στο Καρπενήσι, το Κεφαλόβρυσσο, την Καλλιακούδα, την Αθήνα, το Νεόκαστρο Πελοποννήσου. Υπό τον Κ. Γιολδάση στη Λειβαδιά, το Στεβενίκο και την Αράχωβα.
- **Ζαχαρόπουλος Νικόλαος.** Γεννήθηκε το έτος 1805 και πήρε μέρος στην Επανάσταση πολεμώντας υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Νέϊκο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμπλιανη και την Αθήνα.
- **Ζορμπαλής Δημήτριος.** Πολέμησε στην Επανάσταση του Έθνους υπό τον οπλαρχηγό Γ. Καραϊσκάκη και άλλους και έλαβε μέρος στις μάχες που έγιναν στο Νεόκαστρο, τα Σάλωνα, την Δομβραίνα, την Α-

ράχωβα, το Δίστομο, το Μεσολόγγι, το Ρίβιο, το Κεφαλόβρυσσο, το Χαϊδάρι και την Αθήνα.

ση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα και την Αθήνα.

- **Ζωγράφος Δημήτριος.** Κατά την Επανάσταση των Ελλήνων πολέμησε υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο και πήρε μέρος στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα, την Αθήνα. Υπό τον Ι. Ράγκο πολέμησε στον Ανηφορίτη και στη Θήβα.
 - **Κολιτσόπουλος ή Κομπορόζος Γεώργιος.** Έλαβε μέρος στην Ελληνική Επανάσταση και πολέμησε υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Άμφισσα, την Αράχωβα, την Αθήνα.
 - **Κυριτζόπουλος Ιωάννης.** Γεννήθηκε το έτος 1805 και πολέμησε στην Επανάσταση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα και την Αθήνα.
 - **Κυριτζόπουλος ή Κυρίτσας Νικόλαος.** Πολέμησε στην Επανάσταση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Γιάν. Γιολλάση και πήρε μέρος στις μάχες που έγιναν στο Καρπενήσι, το Κεφαλόβρυσσο, την Καλλιακούδα, το Μικρό Χωριό. Υπό τον Κ. Γιολλάση στο Νεόκαστρο Πελοποννήσου και στην Αράχωβα.
 - **Μητσόπουλος Νικόλαος Ιωάννου.** Στην Επανάσταση του 1821 στην οποία έλαβε μέρος πολέμησε υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Κεφαλόβρυσσο, την Καλλιακούδα, την Άμφισσα, την Πάτρα, το Μεσολόγγι, την Αράχωβα και το Δίστομο.
 - **Μουχρίτσας Γεώργιος.** Πήρε μέρος και πολέμησε στην Επανάσταση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Άμφισσα, την Αράχωβα, την Αθήνα. Υπό τον Ι. Ράγκο στον Ανηφορίτη και στη Θήβα.
 - **Παναγιωτόπουλος Ιωάννης.** Γεννήθηκε το έτος 1796 και πολέμησε στην Επανάστα-
- ση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα και την Αθήνα.
 - **Παπαγεωργόπουλος Νικόλαος.** Γεννήθηκε το έτος 1803 και πήρε μέρος στον Ελληνικό Αγώνα πολεμώντας υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα και την Αθήνα.
 - **Παπαδημητρίου Ιωάννης.** Γεννήθηκε το έτος 1806 και πολέμησε στην Επανάσταση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Κ. Βλαχόπουλο στις μάχες που έγιναν στο Αγρίνιο, το Ζαπάντι. Υπό τον Γ. Καραϊσκάκη στον Αγ. Βλάση. Υπό τους Διαμαντί και Νικόλαο Δέρβα στο Καρπενήσι, το Κεφαλόβρυσσο, την Καλλιακούδα, στο Μεσολόγγι, το Νεόκαστρο, το Κρεμμύδι, την Αράχωβα, την Αθήνα και σ' άλλα μέρη.
 - **Παπαδοκωστόπουλος Δημήτριος.** Γεννήθηκε το έτος 1808 και έλαβε μέρος στον Εθνικό Αγώνα. Πολέμησε υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα και την Αθήνα.
 - **Πασπάλης Παναγιώτης.** Γεννήθηκε το έτος 1809 και πολέμησε κατά την Επανάσταση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Άμφισσα, την Αράχωβα και την Αθήνα.
 - **Σιδεροκωστόπουλος Νικόλαος.** Γεννήθηκε το έτος 1806 και πήρε μέρος στην Ελληνική Επανάσταση. Πολέμησε υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Αράχωβα, την Άμφισσα και την Αθήνα.
 - **Χανακούκας Δημήτριος.** Γεννήθηκε το έτος 1809 και πολέμησε στην Επανάσταση του 1821 υπό τον οπλαρχηγό Λάμπρο Βέικο στις μάχες που έγιναν στο Μεσολόγγι, την Άμφισσα, την Αράχωβα και την Αθήνα.

Πήρα το στρατί, πήρα το μονοπάτι...

«Δεν μπορεί να λείπει κανείς πως είναι ταξιδευτής αν δεν έχει επισκεφθεί και δεν έχει γνωρίσει το Περού». Αυτά τα λόγια ακούγονται πολύ σε ταξιδιωτικές συζητήσεις και το μακρινό Περού φαντάζει μια χώρα απόκοσμη, εξωτική, μυθική.

Γίνεται ένας ξεχωριστός ταξιδιωτικός προορισμός, ένα όνειρο ζωής για πολύ κόσμο.

Βρεθήκαμε σ' αυτή τη μαγική χώρα στα Β.Δ. της Λατινικής Αμερικής μετά από 18 συνολικά ώρες πτήσης. Πολύωρο το ταξίδι και μεγάλο σ' έναν κόσμο άλλο, σε μια χώρα τυλιγμένη στο μυστήριο του πολιτισμού των ιθαγενών ινδιάνων και κυρίως των Ίνκας. Οι Ίνκας ήταν Ινδιάνοι που, από το 13ο αι. μ.Χ. που εμφανίστηκαν, κυριάρχησαν και δημιούργησαν μια μεγάλη αυτοκρατορία στο Περού και τη Βολιβία, που ήταν σε ακμή για δύο περίπου αιώνες, ως το 1532. Τότε ήρθαν οι Ισπανοί κατακτητές με αρχηγό τον Φραγκίσκο Πιζάρο. Πιο δυνατοί, κατέλαβαν το Cusco, την πρωτεύουσα των Ίνκας, σκότωσαν το βασιλιά τους και έβαλαν τη χώρα σε όρδους και ρυθμούς Ισπανικούς. Από τον Ισπανικό ζυγό το Περού απελευθερώθηκε, μετά από αγώνες, το 1824.

Σήμερα το Περού ακολουθεί τη δική του πορεία. Είναι μια χώρα ελεύθερη, 10 φορές μεγαλύτερη από την Ελλάδα σε έκταση, αραιοκατοικημένη, με 24 εκατομμύρια ανθρώπους και με ποικιλία στο τοπίο, αφού η οροσειρά των Άνδεων τη χωρίζει σε 3 διαφορετικές ζώνες. Για να τη γνωρίσουμε, ταξιδέψαμε στην **παραλιακή ερημική ζώνη** με τις βραχώδεις ακτές του Ειρηνικού που φθάνουν σε μήκος τα 3.000 χλμ., στην **ορεινή υψίπεδη ζώνη** των Άνδεων και στην **καταπράσινη ζώνη του Αμαζονίου**.

Η πρώτη μας επαφή με τη χώρα ήταν η πρωτεύουσα Lima, μια καθαρά Ισπανική πόλη στην παραλιακή ζώνη του Περού. Η μεγάλη κεντρική της πλατεία, η πλατεία των όπλων (έτσι λέγεται όλες οι κεντρικές πλατείες των πόλεων της

Περού

στα μονοπάτια των Ίνκας

Γράφει η Χριστίνα

Παναγιώτου-Δακτυλίδη

Καθηγήτρια Λυκείου Ραφήνας Αττικής

Λατινικής Αμερικής, γιατί συνδέονται με τον αγώνα της ανεξαρτησίας) περιβάλλεται από στοές και καμάρες και κτίρια Ισπανικής αρχιτεκτονικής, επιβλητικά, μεγαλοπρεπή σε

χρώμα ώχρας και με σαχνοσιά σκούρα ξύλινα. Εκεί είναι ο καθεδρικός ναός, εκεί ο τάφος του κατακτητή Πιζάρο, εκεί και το Δημαρχείο. Μεγάλη πόλη η Lima, τεράστια, με πολλές πλατείες, πάρκα, μεγάλες και πλατιές λεωφόρους, περιποιημένη και καθαρή. Το πιο σύγχρονο κομμάτι της είναι η περιοχή Mira Flores πάνω στη θάλασσα, όπου και τα όμορφα προάστια της πόλης. Τα μεγάλα εμπορικά κέντρα με ακριβά μαγαζιά, οι ουρανοξύστες, τα πάμπολλα ξενοδοχεία, οι πεζόδρομοι πάνω από τις απότομες ακτές. Τα πολυτελή κτίρια έρχονται σε αντίθεση με τα παραδοσιακά του κέντρου της πόλης, αλλά και τα φτωχά, απλά, των περισσότερων συνοικιών της. Ένας άλλος κόσμος εδώ στο Mira Flores που μοιάζει Αμερικάνικος κι όχι Περουβιανός. Δεν είδαμε άλλο τέτοιο μέρος στη φτωχή και κάπως πρωτόγονη τούτη χώρα.

Η δεύτερη εμπειρία μας ήταν μοναδική. Από τη Lima ξεκινήσαμε, διασχίσαμε νότια, στην ερημική παραλιακή ζώνη, την παναμερικανική οδό, για να φθάσουμε στην περιοχή των Nasca, αυτών των ινδιάνων που το 600 π.Χ. σχημάτισαν πάνω στην πετρωμένη άμμο του οροπεδίου τα περίφημα **γεωγλυφα**. Τα πελώρια αυτά σχήματα, το κολλιμπρί, τον αστροναύτη, τα χέρια, το σκύλο, τον πελεκάνο και άλλα ο Ντένικεν τα θεώρησε ίχνη από σχήματα εξωγήινων, αλλά η μαθηματικός Maria Reichen που αφιέρωσε τη ζωή της μελετώντας τα, θεωρεί πως είναι σημάδια τελετουργικών χορών των ινδιάνων Nasca. Με μονοκινητήριο αεροπλάνο τα βλέπει κανείς από 1 χλμ. ψηλά. Η θέα είναι μαγευτική, οι εικόνες εντυπωσιακές.

Συνεχίζουμε να ταξιδεύουμε στην ερημική ζώνη του Περού διαρκώς μέσα στην άμμο. Δί-

πλα μας πάντα ο αφρισμένος μόνιμα στις ακτές Ειρηνικός Ωκεανός. Φθάνουμε στην περιοχή των ινδιάνων Paracas, σ' ένα ψαροχώρι, όπου ένα καϊκι θα μας μεταφέρει σ' έναν από τους ωραιότερους βιότοπους του κόσμου, τα νησιά Ballestas. Απίστευτο το θέαμα! Δεκάδες βραχονησίδες με εκατομμύρια πουλιά που χορεύουν με συντονισμένες κινήσεις και δημιουργούν εντυπωσιακά σχήματα. Οι βράχοι μαυρίζουν, ασπρίζουν από τα σμήνη των πουλιών που κουρνιάζουν πάνω τους. Μέσα στις δεκάδες σπηλιές θαλάσσιοι ελέφαντες κολυμπούν, κουβεντιάζουν, λιάζονται. Σε κάποια ακτή γενούν, σε άλλη πεθαίνουν. Χιλιάδες πουύμπις, πιγκουΐνοι, γύπες που τρώνε τα νεκρά πουλιά, πουλιά ανιχνευτές των Ίνκας, αστερίες, πολύχρωμα τεράστια καβούρια, εκατομμύρια γαρίδες μεσ' το νερό. Κι εμείς βλέπουμε, μυρίζουμε, ακούμε τους ήχους των πουλιών που μπερδέυονται με τον ελαφρύ παφλασμό των κυμάτων μέσα κι έξω στις σπηλιές. Κι είμαστε κουκουλωμένοι στη βάρκα, για να γλιτώσουμε από τις κουτσουλιές των πουλιών, το γνωστό Huano, που έχει γίνει παχύ στρώμα

ως και 12 μέτρα πάνω στα βράχια και που οι ντόπιοι το εκμεταλλεύονται. Το εξάγουν για λίπασμα, αλλά και το απλώνουν στην άμμο. Κι έτσι έχουν μετατρέψει από πολύ παλιά τις ερημικές εκτάσεις σε εύφορες, καλλιεργήσιμες.

Η άλλη μοναδική εμπειρία του ταξιδιού μας ήταν η ολιγοήμερη διαβίωση στον **Αμαζόνιο** σε μια ειδυλλιακή τοποθεσία στην όχθη του ποταμού. Μείναμε σε lodge, σε ξύλινες καλύβες με χορτάρινη σκεπή, ανοικτές χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα, με συνθήκες πρωτόγονες. Την ημέρα διάσχιζαμε με πιρόγες το ποτάμι, για να ψαρεύουμε πιράνκας και το βράδυ με φαναράκια για φωτισμό, με αφόρητη ζέστη, πολλή υγρασία και χιλιάδες κουνούπια παρακολουθούσαμε τ' αστέρια στον καθαρό ουρανό και το Σταυρό του Νότου. Την ημέρα περπατούσαμε στα μονοπάτια

της ζούγκλας του Αμαζονίου ανάμεσα σε γιγαντιαία πανύψηλα δέντρα, πελώρια μανιτάρια, πυκνή βλάστηση, ανάμεσα σε πιθήκους, τερμίτες, ελαφάκια κι άλλα ζώα του δάσους και με συντροφιά πολύχρωμες πεταλούδες, πουλιά, παπαγάλους. Κι όταν βράδαιζε απολαμβάναμε τα ξεχωριστά ηλιοβασιλέματα στο ποτάμι. Το φαγητό μας ήταν πάντα τυλιγμένο σε μπανανόφυλλο, ψημένο σε πετρόχτιστο φούρνο και το πρωινό μας δυνατός καφές και τηγανιτές μπανάνες.

Κι από το μηδενικό υψόμετρο του Αμαζονίου πετάξαμε για το Cusco, πόλη κτισμένη στα 3.600 μ. στο οροπέδιο των Άνδεων. Το Cusco είναι η πιο όμορφη πόλη του Περού και μια από τις ωραιότερες πόλεις στον κόσμο. Ήταν η

πρωτεύουσα των Ίνκας και από το 1532 πόλη Ισπανική, γι' αυτό και το ισπανικό στοιχείο κυριαρχεί στην αρχιτεκτονική των ναών, των σπιτιών, των δρόμων. Μέσα στην πόλη όμως και γύρω στους λόφους της υπάρχουν επιβλητικά, εντυπωσιακά, τα ερείπια των ναών των Ίνκας, κτισμένα με πελώριους ογκόλιθους από σκούρο γκρίζο ανδρείτη λίθο. Πανέμορφη η

πόλη με δρομάκια πλακόστρωτα, με τη μεγάλη της πλατεία των όπλων και τη μεγάλη λεωφόρο του ήλιου. Δύσκολο όμως να την περπατήσει κάποιος που δεν είναι συνηθισμένος στο υψόμετρο. Χρειάζεται χρόνο ο οργανισμός ενός επισκέπτη να συνηθίσει σε ατμόσφαιρα τόσο αραιή και με τόσο λίγο οξυγόνο. Στο ξενοδοχείο Libertador προσφέρεται αφέψημα από φύλλα κόκας για καλύτερη φυσική κατάσταση. Πάντως το Cusco είναι μια πόλη κόσμημα με χρώμα, παράδοση και ιστορία. Κι εμείς χαίρομαστε που η πόλη έχει αδελφοποιηθεί με την Αθήνα από τον αξέχαστο Αντώνη Τρίτη και καταλαβαίνουμε γιατί έχει κηρυχθεί απ' την UNESCO μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς.

Βρισκόμαστε πλέον στη ζώνη της οροσειράς των Άνδεων, στο **μονοπάτι των Ίνκας**. Από το

Cusco ξεκινάμε για το **Μάκτσου-Πίκτσου**. Με τρένο διασχίζουμε ένα μοναδικό σε ομορφιά φαράγγι ανάμεσα σε ψηλά καταπράσινα βουνά και μεγάλο ποτάμι. Στο σιδηροδρομικό σταθμό του Μάκτσου-Πίκτσου μικρό λεωφορείο μας περιμένει να μας ανεβάσει στην ιερή πόλη των Ίνκας. Η θέα της μας κόβει την ανάσα. Αυτό είναι σίγουρα ένα από τα ωραιότερα μέρη στον κόσμο! Ανάμεσα στις κορυφογραμμές των βουνών που αγγίζουν τα σύννεφα και τον ουρανό, κρυμμένη η πόλη, σχεδόν όπως την άφησαν οι 600 της κάτοικοι, 400 γυναίκες ιέρειες και 200 άνδρες φρουροί που πέθαναν όλοι με αυτοκρατορική εντολή, όταν οι Ισπανοί μπήκαν στη χώρα. Έτσι δεν έμαθε κανείς τα ιερά μυστικά τους, τις τελετές, τις θυσίες, τις αστρονομικές τους μετρήσεις. Στην πόλη δεν υπήρχαν θησαυροί ή χρυσάφι κι αυτό απογοήτευσε τον Bingham, τον Αμερικανό εξερευνητή που το 1911 την ανακάλυψε. Βρέθηκαν μόνο οι μούμιες σε εμβρυακή στάση, όπως συνήθιζαν οι Ίνκας. Στην ανθρωπότητα παραδόθηκε ένας τόπος γεμάτος μυστήριο, ένα μνημείο που προκαλεί θαυμασμό και όθος, σ' ένα χώρο ασύλληπτης ομορφιάς.

Στη γύρω από το Μάκτσου-Πίκτσου και το Cusco περιοχή είναι διάσπαρτες οι πόλεις, οι οικισμοί και οι Ακροπόλεις των Ίνκας. Είμαστε στην ιερή κοιλάδα και το ιερό ποτάμι. Δεν χορταίνει το μάτι την ομορφιά του τόπου. Δεν χορταίνει και τα χρώματα και τα σχέδια στα παζάρια που βρίσκονται σ' αυτούς όλους τους αρχαιολογικούς χώρους. Ανάμεσα στα γκρίζα ερείπια σα ζωγραφιές κινούνται οι Περουβιανοί με τις πολύχρωμες παραδοσιακές φορεσιές τους σέρνοντας τα μικρά τους λάμα και alpacas, αυτά τα καμηλοειδή της Νοτίου Αμερικής, που από το τρίχωμά τους φτιάχνονται τα υπέροχα μάλλινα του Περού.

Στο **Pisak**, στην ιερή κοιλάδα, είδαμε το μεγαλύτερο παζάρι στο Περού, πολύβουο, πολύχρωμο με τις χαρακτηριστικές φιγούρες των Περουβιανών. Κοντοί, μελαψοί οι άνδρες με τα καπέλα τους, κοντόχοντρες κι οι γυναίκες με τα παιδιά τους στην πλάτη. Πανέξυπνοι έμποροι, πουλάνε χιλιάδες πολύχρωμα χειροποίητα πράγματα, χαλιά, πουλόβερ, κασκόλ, γάντια, καπέλα. Κι ο επισκέπτης απολαμβάνει και τους ίδιους και την πραγματεία

τους.

Από το Cusco ανεβαίνουμε προς τη λίμνη **Τιτικάκα**, την ψηλότερη πλωτή λίμνη στον κόσμο. Το τοπίο εδώ είναι γυμνό, ξερό, κίτρινο. Το υψόμετρο ανεβαίνει και φθάνουμε στα 4.200 μ., όταν βρισκόμαστε πια στη λίμνη. Η έλλειψη οξυγόνου είναι μεγάλη και η αναπνοή δύσκολη. Με καρβάκι διασχίζουμε τη λίμνη. Περνάμε ανάμεσα σε διαδρόμους με κίτρινα ψηλά καλάμια που φυτρώνουν στο νερό. Πηγαίνουμε στα πλωτά νησιά των **Uros** μέσα στην λίμνη Τιτικάκα. Οι Uros έμειναν στην πόλη Puno πάνω στη λίμνη. Διώχτηκαν από τους Ίνκας και από τότε ζουν σ' αυτά τα πλωτά νησιά που τα φτιάχνουν μόνοι τους με τα καλάμια της λίμνης, που τα ανανεώνουν όταν σαπίζουν. Κάθε οικογένεια έχει το δικό της νησί. Υπάρχουν 27 τέτοια νησιά και 2.000 άνθρωποι στο λιμναίο οικισμό. Ζουν τελείως πρωτόγονα στις μικρές ψάθινες καλύβες τους. Κυνηγάνε με πρωτόγονα όπλα, ψαρεύουν με κορμοράνους, μαγειρεύουν πρωτόγονα. Δεν έχουν νόμισμα. Πουλάνε κι αγοράζουν σε είδος. Κι εμείς βρισκόμαστε πάνω στο νησί που πλέει. Μετακινούμαστε μαζί του αργά μέσα στη λίμνη και κοιτάμε γύρω μας με απορία αυτούς τους παράξενους ανθρώπους. Μοιάζει να είμαστε πρόσωπα σ' ένα πίνακα ζωγραφικής. Είμαστε ψηλά μέσα σχεδόν στα σύννεφα, πάνω σε κίτρινα καλάμια κι ανάμεσα σε φανταχτερά χρώματα κι απίθανους συνδυασμούς που έχουν τα ρούχα και τα πράγματα των Uros.

Το Περού μας μάγεψε! Μας χάρισε μοναδικές εμπειρίες.

Ήταν τα γεώγλυφα, ο βιότοπος των Ballestras, ο Αμαζόνιος, το υπέροχο Cusco, το μυστηριακό Μάκτσου-Πίκτσου, οι πρωτόγονοι Uros στην Τιτικάκα; Ήταν όλα αυτά! Μα πιο πολύ ήταν οι άνθρωποι τούτης της χώρας, οι γελαστοί, οι καλοσυνάτοι που παρά τη φτώχεια τους έχουν χρώμα στα ρούχα τους, στα σπίτια τους, στη ζωή τους. Ήταν και η Περουβιανή μουσική! Αυτή η γλυκιά μελωδική μουσική, άλλοτε χαρούμενη κι άλλοτε παραπονιάρικη, που μας συνόδευε σ' όλη μας την περιδιάβαση σ' αυτή τη χώρα. Θ' αντηχεί σ' αυτή μας κάθε φορά που ο νους γυρίζει εκεί, **στα μονοπάτια των Ίνκας**.

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως τους Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη.

Πρωτοπρεσβύτερος Κων. Δ. Βαστάκης, Οι δάσκαλοι του Χωριού μας, Εκδόσεις Στέφ. Βασιλόπουλος, 2004

Ως φυσιολογική συνέχιση της πολύχρονης ερευνητικής του δραστηριότητας θα μπορούσε να εκκληφθεί η ενασχόλησή του με τις μορφές όσων δίδαξαν στο Δημοτικό Σχολείο του Μεγάλου Χωριού. Μετά τους εφημέριους ήλθε η σειρά αυτών που δίδαξαν

για πολλές γενιές και μόρφωσαν τα παιδιά που μαθήτευαν κοντά τους στο Μεγάλο Χωριό. "Όπως γράφει χαρακτηριστικά στον πρόλόγο του ο π. Βαστάκης «το πέρασμα των δασκάλων μαζί με τους παπάδες – εκ των οποίων, ως σημειωθεί, οι περισσότεροι ήσαν και δάσκαλοι – αποτελούν τους ανεκτίμητους θησαυρούς του χωριού μας, άξιοι, συντελεστές του πνευματικού και κοινωνικού μέλλοντος των Μεγαλοχωριτών».

Αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετοί απ' αυτούς, στους οποίους με την εξέλιξη των εποχών αργότερα προστέθηκαν και γυναίκες (Χαρμανά, Γιολδάση, Παϊδα κ.ά.) διετέλεσαν ως δάσκαλοι και στο γειτονικό Δημοτικό Σχολείο του Μικρού Χωριού, όπως ο Σήψας, Χατζηανέστης κ.ά. Άλλωστε, από το Δημοτικό Σχολείο του Μεγάλου Χωριού ξεκίνησε την διδασκαλική του καριέρα και ο πρώτος Μικροχωρίτης δάσκαλος Γεώργιος Παπαδής (1894-1986). «Οι δάσκαλοι του χωριού μας, όπως και άλλοι Κοινωνικοί Λειτουργοί του, ήσαν το στήριγμά του, η ζωή του, η ελπίδα του και το καύχημά του» μας λέγει χαρακτηριστικά ο π. Κωνσταντίνος.

Συγχαίρουμε τον πρωτοπρεσβύτερο Κων. Βαστάκη γιατί μας πρόσφερε με την άοκνη ερευνητική του δράση μια ακόμη πολύτιμη συμβολή στην τοπική μας πορεία αλλά και την εθνική μας αυτογνωσία ευρύτερα.

Γράφει ο Μένιος Κουτσούκης

Οικουμενικόν Πατριαρχείον: Ημερολόγιον 2005. Υπεύθυνος ύλης, Αρχιμ. Δοσίθεος, Ηγούμενος Ι. Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας

Σε μια ωραιότατη καλλιτεχνική έκδοση 300 σελίδων κυκλοφόρησε το φετινό ημερολόγιο του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως με επιμέλεια του π. Δοσιθέου. Πλούσιο σε περιεχόμενο με κείμενα των εκκλησιαστικών πατέρων που αφορούν το περιβάλλον και τις σχετικές δραστηριότητες του Οικ. Πατριαρχείου, όπως διεθνή συνέδρια και σεμινάρια που αποτυπώνουν και τις ευαισθησίες του Πατριάρχη Βαρθολομαίου, ο οποίος προλογίζει το ημερολόγιο.

Ο αναγνώστης θα βρει ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τις μητροπόλεις και εκκλησίες του Πατριαρχείου, φιλανθρωπικά ιδρύματα (νοσοκομεία, γηροκομεία, κ.ά.) καθώς και λογοτεχνικές σελίδες με αποσπασματικά κείμενα του Παπαδιαμάντη και στίχους του Ζαχ. Παπαντωνίου. Μεγάλο μέρος καταλαμβάνει η συνοπτική ιστορία του Οικ. Πατριαρχείου με τους κυριότερους σταθμούς και χρονολογίες στην εξέλιξή του. Ο αναγνώστης ξεναγείται στο σημερινό Πατριαρχείο και τα μνημεία της Πόλης, που εμφανίζονται και μέσα από ωραίες φωτογραφίες.

Σύλλογος Ευρυτάνων Βορείου Ελλάδος «Το Βελούχι», Ημερολόγιο 2005

Κάθε χρόνο πληρέστερο, αρτιότερο και πιο εντυπωσιακό εμφανίζεται το ετήσιο ημερολόγιο, που εκδίδουν εδώ και μερικά χρόνια οι συμπατριώτες μας Ευρυτάνες που ζουν στη Θεσσαλονίκη, οργανωμένοι στο Σύλλογο «το Βελούχι».

Στις 150 σελίδες του μαζί με το ημερολόγιο

θα βρει κανείς αλφαβητικό κατάλογο των 500 μελών του, με διευθύνσεις και τις ασχολίες τους, πληροφορίες και στιγμιότυπα από τις δραστηριότητες και εκδηλώσεις του Συλλόγου, ποιήματα αφιερωμένα σε ευρυτανικούς χώρους και τοπία

αλλά και διαφημίσεις ευρυτάνων επιχειρηματιών, καθώς επίσης και χρήσιμα τηλέφωνα των Ευρυτανικών Δήμων με τα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Συγχαρητήρια και ευχές να συνεχίσει την ωραία αυτή έκδοση, που είναι χρήσιμη για τη γνωριμία όχι μόνο με τους Ευρυτάνες της Βορείου Ελλάδας αλλά και την Ευρυτανία γενικότερα.

Δώρας Άνθης (Νίκος Δ. Ζωγραφόπουλος): Στο Δρόμο της Ζωής (ποίηση με πρόλογο Μιχάλη Σταφυλά). Έκδοση Πανευρυτανικής Ένωσης, 2001.

Δεν είναι ίσως πολλοί αυτοί που γνώρισαν από κοντά τον αδικοχαμένο πρόωρα (1945) ταλαντούχο Ευρυτάνα ποιητή και αντιστασιακό. Ο βραβευμένος Ευρυτάνας συγγραφέας Μιχάλης Σταφυλάς, που τον είχε συμμαθητή του, θα γράψει στον πρόλογο αυτής της συλλογής: «Η Ελληνική Ποίηση με τη δολο-

φονία του Νίκου Ζωγραφόπουλου έχασε ένα λεβέντι που είχε πολλά να δώσει. Κι αυτά που έδωσε στην ποίηση λίγα δεν είναι...»

Εικοσαετής έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση και ως καπετάν Ιωσήφ πολέμησε

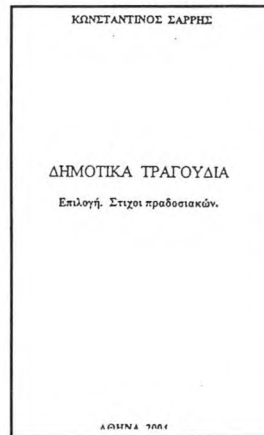
στο Γοργοπόταμο κι αλλού κοντά στον πρωτοκαπετάνιο Άρη Βελουχιώτη. Πολλά από τα ποιήματα της συλλογής αυτής, που ξεπερνούν τα εκατό, δημοσιεύτηκαν προπολεμικά σε διάφορα ευρυτανικά και άλλα έντυπα, όπως στη *Φωνή της Ευρυτανίας* (1^η Μάη 1938) το «Νάμουν Βοσκός», που κλείνει με τους στίχους:

*Αχ! Νάμουνα κι εγώ βοσκός, πρόβατα να φυλάω,
να βγαίν' απάνω στα βουνά και να τυροκομάω.
Θέλω αγέρα του βουνού. Στις πόλεις δεν αντέχω.
Αχ... νάμουνα κι εγώ βοσκός, παν στα βουνά να τρέχω.*

Μεγαλωμένος κι ο ίδιος στη γη των ηρώων θα αφιερώσει σ' αυτούς το ποίημα «Στους ανδριάντες των ηρώων» για να πει στοχαστικά μεταξύ άλλων:

*Πάνω απ' τ' ανθρώπινα που κλαίνε και γελάνε,
τ' αγαλματένια, τ' αουγκίνητα, τα θεϊκά,
ομοιάζονε βουβοί στρατιώτες που φυλάνε
τη νεκρωμένη χώρα της σιωπής ελσλαβικά*

Κωνσταντίνος Σαρρής, Δημοτικά Τραγούδια: Επιλογή. Στίχοι Παραδοσιακών, Αθήνα, 2004

Ο γνωστός Ευρυτάνας ιστοριοδίφης Κων. Σαρρής, Πρόεδρος του Συλλόγου των απανταχού Κορυσχαδιτών Ευρυτανίας και εκδότης του ομώνυμου Δελτίου Επικοινωνίας, που μας έχει δώσει, ως τώρα, τόσα πολλά για τα ιστορικά των Κορυσχάδων με τις ιστορικές οικογένειες και την γύρω περιοχή, αυτή τη φορά μας καταπλήσσει με τη λαογραφική συλλογή 435 δημοτικών τραγουδιών.

Με ιδιαίτερη φροντίδα και τάξη, επιμονή και υπομονή συνέλεξε και κατέγραψε τους στίχους από εκατοντάδες τραγούδια της δημοτικής μας ποίησης. Πολλά τραγουδιούνται ακόμα. Άλλα όμως κοντεύουν να ξεχαστούν και γι' αυτό η προσφορά του είναι πολύτιμη στη λαογραφία του τόπου μας. Τα κατανέμει σε διάφορες κατηγορίες με επιστημονικά

κριτήρια, όπως καθιστικά, κλέφτικα, της ξενιτιάς, του γάμου κλπ.

Για καλύτερη ενημέρωση του αναγνώστη προτάσσει τρία σχετικά επιστημονικά άρθρα της κ. Αφροδίτης Ιωακείμ-Κωστοπαναγιώτη και του κ. Ζάχου Ξηροτύρη, που βοηθούν στην κατανόηση της τεχνικής και του περιεχομένου των δημοτικών μας τραγουδιών.

Μια αξιολογή καθ' όλα προσπάθεια.

Σύλλογος Απανταχού Μαραθιωτών. Ημερολόγιο 2005, Επιμ. Κ. Μπουμπουρήs – Ι. Μακκας

Με φωτογραφία του Μάραθου (Μύρεση) και σκίτσο από τη σύλληψη του θρυλικού Κατσαντώνη, που κατάγεται από το Μάραθο, κυκλοφόρησε το μικρό αυτό ημερολόγιο που είναι κι ένα μικρό αφιέρωμα στη θρυλική μορφή του Κατσαντώνη. Ιστορικά, δημογραφικά στοιχεία της εξέλιξης του χωριού, γενεαλογικά και πολεμικά στοιχεία για τη ζωή και δράση του ήρωα, την ιστορική εκκλησιά των Αγίων Ταξιαρχών, τοπία και μορφές του χωριού, που σήμερα αριθμεί περί τους 50 κατοίκους.

Μαζί με φωτογραφίες παλαιών σπιτιών και κατοίκων καθώς και ποιήματα που υμνούν την ζωή στη Μύρεση, τον Κατσαντώνη κ.ά. αποτελεί μια χρήσιμη νοσταλγική ιστορική αναδρομή της ζωής στο ιστορικό χωριό του Μάραθου, πατρίδα του Κατσαντώνη.

Δημήτρης Κιούκias, Κούρος προς Χρήσιν: Έμμετρες σκέψεις, Εκδόσεις Παπαζήση, 2002

Ο συγγραφέας της ποιητικής συλλογής Δημήτρης Κιούκias «Κούρος προς Χρήσιν, έμμετρες σκέψεις», είναι πανεπιστημιακός και όπως εξηγεί στον πρόλογο, θεωρεί ότι η κοινωνική θεωρία και σκέψη μπορεί να εκφραστεί, έστω ατελώς, και με ποιητική γλώσσα και εικόνες. Έτσι, η συλλογή μπορεί να θεωρηθεί

ως «επίμετρο» του σχετικού πρόσφατου έργου του συγγραφέα «Η Τραγική περίμετρος της πρόδου» (Αθήνα, 1998), όπου θα βρει κανείς τα νοηματικά κλειδιά των ποιημάτων ή ακόμα και ως ιντερλούδιο πριν το πιο πρόσφατο έργο του για τις «πολιτικές των κραμάτων» (Αθήνα, 2001).

Ο «Κούρος προς Χρήσιν» ενσωματώνει το ισορροπημένο αλλά και αμφίθυμο πνεύμα της «τραγικής περιμέτρος», η οποία βρήκε ευμενέστατη υποδοχή στην χώρα που γέννησε το μέτρο. Μια χώρα που ξέρει να αφομοιώνει ξένες επιρροές και που δεν πρέπει να ξαναγονατίσει στον Οθωμανούς ή στην τρέχουσα γλώσσα, την πολιτισμική παγκοσμιοποίηση. Θα σταθεί με προσωπικότητα και θα ανταγωνιστεί στο νέο διεθνές περιβάλλον με περηφάνια, αλλά και με επίγνωση των αλλαγών που έχουν επέλθει.

Όσον αφορά την λογοτεχνική αξία της συλλογής, η απόφαση εναποτίθεται στους ειδικούς και το κοινό, στους οποίους ο συγγραφέας αποτίνεται, με την ελπίδα ότι θα τους ενδιαφέρει ένα διαφορετικό είδος γραφής και θεματικής.

Ευχαριστίες

- Προς τον Σύλλογο Συγκρελλιωτών «Αγία Παρασκευή», που στο έγκριτο δημοσιογραφικό τους όργανο «**Συγκρελλιώτικα Νέα**» αρ. φύλλου 18, αφιέρωσαν μια ολόκληρη σελίδα στους Μικροχωρίτες Αγωνιστές του 1821.
- Προς τον Σύλλογο Λεπιανιτών Ευρυτανίας, που στην επιμελημένη και ενδιαφέρουσα εφημερίδα τους «**Λεπιανίτικα Νέα**» αρ. φύλλου 87, έγραψαν θερμά λόγια για τους Μικροχωρίτες και τα «Μικροχωρίτικα Γράμματα».

Έντυπα που λάβαμε

Εφημερίδες:

- *Αδέσμευτος Τύπος*: Εβδομαδιαία εφημερίδα των Ευρυτανών
- *Αίγιωργίτικα Νέα*: Μηνιαία εφημερίδα του Αγ. Γεωργίου Τυμφρηστού
- *Αρτοτίνα. Η Γενέτειρα του Αθανασίου Διάκου*. Δίμηνη Ενημερωτική και Πολιτιστική Έκδοση του Συλλόγου Αρτοτινών Φωκίδας
- *Δελτίο Επικοινωνίας*. Τριμηνιαία έκδοση Ιστορικού Λαογραφικού Μουσειακού Κέντρου Ευρυτανίας «ο Εύρυτος».
- *Ο Διάκος*. Διμηνιαία έκδοση της Αδελφότητας Αθανασίου Διάκου
- *Δυτική Φραγίστα Ευρυτανίας*. Τριμηνιαία εφ. του Συλλόγου Δυτικοφραγκιστιάνων
- *Δομιανίτικα Νέα*. Διμηνιαία Έκδοση του Συλλόγου Δομιανιτών Ευρυτανίας
- *Εν Γρανίτση*. Τριμηνιαία έκδοση της Αδελφότητας Γρανιτσιωτών Ευρυτανίας.
- *Ευρυτανική Εστία*. Τριμηνιαία Έκδοση Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων
- *Ευρυτανικά Νέα*. Εβδομαδιαία εφημερίδα με τρέχοντα ευρυτανικά θέματα.
- *Ευρυτανικοί Αντίλαλοι*. 3μηνη έκδοση του Συνδέσμου Ευρυτανών Φθιώτιδας.
- *Ευρυτανικός Παλμός*. Εβδομαδιαία Εφ. Επισκοπής Δήμου Φραγκίστας
- *Ο Εύρυτος*. Μηνιαίο Ενημ/κό Δελτίο του Φιλοπρόοδου Συλλόγου Δομίστας.
- *Το Ζαγόρι*. Μηνιαία έκδοση Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου.
- *Κορυσχάδες*. Δελτίο Επικοινωνίας του Συλλ. των Απανταχού Κορυσχαδιωτών.
- *Λεπιανίτικα Νέα*. Τριμηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Λεπιανιτών Ευρυτανίας.
- *Ρουμελιώτικη Εστία*. Διμηνιαία έκδοση του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών.

- *Ο Ρουμελιώτης*. Τρίμηνη έκδοση της Ένωσης Ρουμελιωτών Πετρούπολης
- *Ο Φουρνάς*. Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου των Απανταχού Φουρνιωτών Ευρυτανίας «ο Λεπενιώτης».
- *Συγκρελλιώτικα Νέα*. Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου Συγκρελλιωτών «Η Αγία Παρακευή».
- *Χρυσιώτικα Νέα*. Τριμηνιαίο ενημ/κό Δελτίο του Συλλόγου των απανταχού Χρυσιωτών Ευρυτανίας «Η Παναγία».

Περιοδικά:

- *Απεραντιακά*. Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Απεραντιών Ευρυτανίας «οι Άγιοι Ανάργυροι».
- *Αερόστατο*. Περιοδική έκδοση του Υπ. Παιδείας, Δ/ση Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.
- *Βράχα*. Περιοδική έκδοση του Εξωραϊστικού Συλλόγου Βράχας «Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος».
- *Ευρυτανικά Χρονικά*. 3μηνο Περιοδικό της Πανευρυτανικής Ένωσης.
- *Ευρυτανική Οικοπαρέμβαση*. Περιοδική έκδοση της Οικολογικής Ομάδας Καρπενησιού.
- *Πνευματική Ζωή*. 2μηνο λογοτεχνικό περιοδικό υπό τη διεύθυνση του ευρυτάνα λογοτέχνη Μ. Σταφυλά.
- *Στερεά Ελλάς*. Μηνιαία εικονογραφημένη επιθεώρηση. ποικίλης ύλης
- *Χωριάτικοι Αντίλαλοι*. Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Ευρυτάνων «Καλλιακούδα».
- *Τ' Ανάβλεμμα*. Περιοδική έκδοση του Λυκείου Ελληνίδων Ραφίνας.
- *Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού*. 3μηνη Έκδοση Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή».

Επιστολές προς την Αδελφότητα

Κα Αιμιλία Κουτσούκη

Πρόεδρο Δ.Σ. Αδελφότητας Μικροχωριτών
Λαμία, 10-1-2005

Κυρία Πρόεδρε,

Στην ανατολή του νέου έτους επιθυμώ να εκφράσω τις ολόθερμες ευχές μου σε εσάς και στα μέλη της Αδελφότητας για υγεία και επιτυχία στο έργο σας.

Η επί 120 χρόνια ζωή της Αδελφότητας Μικροχωριτών οφείλεται οπωσδήποτε στον άρρηκτο δεσμό των μελών της. Μπορείτε, λοιπόν, να επαναλαμβάνετε με υπερηφάνεια τα λόγια των Τριών Ιεραρχών: «Ημείς έν εαμέν» και να διακηρύσσετε ως αιώνιο παράδειγμα προς μίμηση την ενότητα.

Εμείς παρακολουθώντας το υπερωιωνόβιο αυτό έργο συχαίρουμε τα μέλη, ευχαριστούμε για την πρόφρονα αποστολή του καλαισθητού περιοδικού «Μικροχωρίτικα Γράμματα» και προσευκόμμεθα στο Δωροεδότη Κύριο με τα δικά του λόγια: «τήρησον αυτούς ίνα ώσιν έν».

Ακόμη η τριαντάχρονη ζωή του εξαιρετου περιοδικού σας «Μικροχωρίτικα Γράμματα» με την αντικειμενική και ανεπιτήδευτη πληροφόρηση για τα τοπικά και γενικότερα προβλήματα δίνει αφορμή στον καλοπροαίρετο αναγνώστη να εκφρασθεί ευμενώς για τα μέλη του Δ. Συμβουλίου της Αδελφότητας.

Γράφετε ως ανάξιοι συνεχιστές την ιστορία του τόπου σας, του χωριού σας. Και ο συγγραφέων την ιστορία της γενέτειρας, ιερών προς αυτήν εκπληρώνει καθήκον.

Είναι παρήγορο, ότι σε καιρούς πνευματικής ξηρασίας, αδιαφορίας και έλλειψης προσφοράς, υπάρχουν άνθρωποι που νοιάζονται για την αναβάθμιση του τόπου τους, του χωριού τους.

Σας συχαίρουμε, σας θαυμάζουμε και σας προβάλλουμε παράδειγμα προς μίμηση.

*Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Κωνίνος Ηλ. Μήτσιος
Δημοσιογράφος

Αθήνα 4 Ιανουαρίου 2005

Αγαπητή κ. Κουτσούκη,

Καλή σας μέρα και πολλή καλή και δημιουργική

χρονιά.

Σας στέλνω το χειμωνιάτικο τεύχος του περιοδικού **Αερόστατο**, το οποίο εκδίδεται από το Υπουργείο Παιδείας και στέλνεται στα Ελληνόπουλα όλου του κόσμου. Μέσα θα βρείτε και το άρθρο μου για το Μικρό Χωριό, έτσι όπως το είχα «δει» 20 χρόνια πριν, όταν το είχα επισκεφθεί.

Θα χαρώ να λάβω και το δικό σας τεύχος από τα Μικροχωρίτικα Γράμματα.

Σας χαιρετώ και σας εύχομαι δύναμη στο έργο σας.

*Με εκτίμηση,
Σκανδαλί Φωτεινή, Εκπαιδευτικός

Αγαπητοί μου φίλοι και Φίλες,

Οι στίχοι του ποιήματος: «*Πανέμορφο Μικρό Χωριό*», που μελοποιήθηκαν και δημιουργήθηκε το ομότιπλο Δημοτικό τραγούδι με την ερμηνεία του Κώστα Τζίμα, αφιερώνεται στους όπου της Μικροχωρίτες της Ευρυτανίας, τους ξενιτεμένους και της διασποράς, που ζουν με τον δίκαιο καπμό, την νοσταλγία προς τον τόπο τους και την ελπίδα επιστροφής τους.

Η δημοσίευσή του στα «Μικροχωρίτικα Γράμματα», χρήσιμο βήμα και χρηστικό εργαλείο επικοινωνίας, θα αποτελούσε τιμή και μεγάλη συγκίνηση για μένα καθώς και του συναποστελλομένου Βιογραφικού μου.

Μπορείτε να με εγγράψετε συνδρομήτρια του περιοδικού σας και να θεωρήσετε την αποστολή του τραγουδιού – ποιήματός μου σπουδαίο αντίδωρο και συμβολή στο δικό σας παραγόμενο έργο και την προσπάθεια που επιτελείτε.

Αφορμή και αιτία αυτής της επικοινωνίας προς καλλιέργεια της φιλίας μας υπήρξε η συμβολή του Ευρυτάνα Δημοσιογράφου Γεωργίου Κουκούτη στο να μνηθούν τα χίλια καλά ... του χωριού σας και των χωριών μας, που κινδυνεύουν με γήρανση και πληθυσμιακή συρρίκνωση στις μεγάλες πολιτείες και αξίζει ο αγώνας και οι προσπάθειές σας για να μην σβήσουν και η όποια προσφορά και συμβολή όλων των συναλλήνων.

Με όλη μου την πατριωτική αγάπη, το σεβασμό μου και την εκτίμησή μου στη γη του Μικρού Χωριού, τους ανθρώπους του και την ατελείωτη

και απaráμιλλη ομορφιά του στο χώρο της Ευρυτανίας.

*Η Στιχουργός – Συγγραφέας
Κυπαρισσούλα Κωνσταντίνου-Βασιλάκου*

Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2005

Αγαπητή κ. Κουτσούκη

Σας ευχαριστώ εκ βάθους καρδιάς που φιλοξενήσατε το διήγημά μου στις σελίδες του περιοδικού σας «Μικροχωρίτικα Γράμματα».

Εκ μέρους της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και του περιοδικού «Αερόστατο», ευχαριστούμε για τα καλά σας λόγια. Όλοι οι συνάδελφοι κάνουμε ότι είναι δυνατόν για να φτάνει η φωνή της Ελλάδας και στο πιο απομακρυσμένο σχολείο του κόσμου, στα μικρά μας Ελληνόπουλα. Για να μην ξεχνάμε όμως και τα δικά μας παιδιά, ήδη στείλαμε τεύχη του περιοδικού στο σχολείο του Μικρού Χωριού. Ελπίζουμε να αρέσει στα παιδιά, από τα οποία περιμένουμε και την συνεργασία τους.

Σας στέλνω ένα νέο άρθρο για το επόμενο τεύχος του περιοδικού σας και θα σας παρακαλούσα να με ενημερώσετε, αν τυχόν χρειάζεστε φωτογραφίες.

*Σκανδαλή Φωτεινή
Καθηγήτρια Γαλλικών*

Martinez, Ca. 27-1-2005

Αγαπητοί χωριανοί ... χαίρεται,

Εν πρώτοις εύχομαι δια την καλήν σας υγείαν και καλή χρονιά. Αν και ήδη έχει περάσει ένας μήνας. Ο χρόνος τρέχει ακατάπαυστος, όπως πάντα. Εμείς δε γερνάμε, ανθρώπινον το γεγονός. Την ταχύτητα του χρόνου την αναφέρει και ο Δαυίδ εις τους έξη ψαλμούς. Την περιγράφει την ζώήν του ανθρώπου ως άνθος του αγρού, που ανθίζει το πρωί και μαραίνεται το βράδυ. Έτσι είναι και αυτοί είμαστε.

Μάθετε πως έλαβα τα Μικροχωρίτικα Γράμματα. Δεν έλαβα όμως το προηγούμενο τεύχος, ούτε εγώ ούτε ο αδελφός μου Παναγιώτης. Τέλος αυτά συμβαίνουν και δεν είναι δικό σας λάθος, αλλά οφείλεται εις τα ταχυδρομεία.

Εις το περιοδικόν εδιάβασα πως ο πάτερ Νικόλαος Αζακάς έκανε έκκληση δια άμεση βοήθεια των απανταχού Μικροχωριτών διά την συντήρησιν του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου, που κινδυνεύει να καταρεύσει. Προς τον σκοπόν αυτόν ταχυδρομώ χωριστήν επιταγήν \$100, καθώς και την επίσηαν συνδρομήν μου χωριστά.

Διαβάζοντας την επίσηαν συνέλευσιν διά ζωτικά θέματα του χωριού μας, καθώς και νέες προτάσεις δια καινούργια έργα και διαμορφώσεις, είναι ενθαρρυντικές και εύχομαι όπως υλοποιηθούν και συνεχιστούν έτι περισσότερον τα έργα του χωριού μας.

*Σας χαιρετώ με εκτίμησιν και αγάπην,
Ο χωριανός σας,
Στέφανος (Μαστρογεωργόπουλος)*

Κοινωνικά

* Συγχαρητήρια στο Γιώργο και τη Γιώτα Γιαννακοπούλου για το γάμο τους. Ευχόμαστε πάντα ευτυχισμένοι!

*Στο Βασίλη και τη Βίκυ Ζησίμου συγχαρητήρια για τη νεογέννητη κορούλα τους. Νάναι πάντα υγιής και τυχερή.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 26/11/04-31/5/2005

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή Αδελφότητας	Περιοδικό	Ευρώ
Κάππας Σπύρος.....	2005	2005	10
Καλτσι Ελένη.....	2005	2005	10
Παπακωνσταντίνου Χ. Αριστ.....		2003-2005	20
Κατσιγιάννη Ανδρομάχη.....	2004-2005	2004-2005	20
Νταραντούμη Σωτηρία.....	2004-2005	2004-2005	40
Τρικαλινού Γιάννα.....	2005	2005	30
Δακτυλίδη-Παναγιώτου Χριστίνα.....	2002-2006	2002-2006	50
Μπαμπανικολού Ιωάννα.....	2005	2005	20
Παπαδημητρίου Νίκος και Δήμητρα.....	2005	2005	15
Παπδημητρίου Όλγα.....	2005	2005	10
Παπανίκος Θωμάς.....	2003-2005	2003-2005	30
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος.....	2005	2005	36,74
Γιαννακόπουλος Ανδρέας.....	2005	2005	10
Ζορμπαλάς Ιωάννης.....	2000-2005	2000-2005	100
Κεράνη Όλγα.....	2005	2005	10
Παπαβασιλείου-Κεράνη Κατίνα.....	2005	2005	10
Ζορμπαλά Χρυσάνθη.....		2004-2005	15
Μπούλου Ιφιγένεια.....	2005	2005	36,74
Κατσούλη Ροδάνθη.....	2004-2005	2004-2005	20
Κουτσούκης Αλέξανδρος.....		2004-2005	100
Ζωγράφος Δημήτριος.....	2005-2006	2005-2006	20
Φλέγγας Παύλος.....		2005	36,81
Γαβρίλης Δημήτριος – Ελένη.....	2004 - 2005	2004 – 2005	20
Μυτιλήδης Κωνσταντίνος.....	2005	2005	10
Ράβδας Παναγιώτης.....	2005	2005	10
Κουτσούκη Σοφία.....	2004 - 2005	2004 – 2005	20
Φωτόπουλος Νίκος.....	2005	2005	10
Αρώνης Γιάννης.....	2004 - 2005	2004 – 2005	20
Κεράνης Αθανάσιος.....	2005	2005	10
Κεράνης Ιωάννης.....	2005	2005	10
Κεράνης Δημήτριος.....	2005	2005	10
Λεκού Ιουλία.....	2005 - 2006	2005 – 2006	20
Γιαννακοπούλου Βάσω.....	2005	2005	10
Σακελλαρίου Ρούλα.....	2005	2005	10
Γκούμα Ευφροσύνη.....	2005	2005	10
Φλώρος Παναγιώτης.....	2005	2005	10
Ζωγράφος Ρετ.....		2005	36,51
Αρώνη Μαριάνθη.....	2004 - 2005	2004 – 2005	20
Αντωνόπουλος Χριστόφορος.....	2005	2005	10
Κουτσούκη Μαρίκα.....	2005	2005	10
Λιάπης Νικόλαος.....	2005	2005	10
Ζορμπαλά Δώρα.....	2004 - 2005	2004 – 2005	20
Γιουρνάς Κώστας.....	2005	2005	10

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή Αδελφότητας	Περιοδικό	Ευρώ
Μπόζνου Ελένη.....	2005.....	2005.....	10
Γρατσούνη Χρυσούλα.....	2004 - 2005.....	2004 - 2005.....	20
Ζαλώνης Αλέκος.....	2004 - 2005.....	2004 - 2005.....	20
Θάνου Ιωάννα.....	2001 - 2005.....	2001 - 2005.....	50
Σωτηράκου Ελευθερία.....	2004 - 2005.....	2004 - 2005.....	20
Βίγλας Νίκος.....	2004 - 2005.....	2004 - 2005.....	20
Παπακωνσταντίνου Φωτεινή.....	2005.....	2005.....	10
Βίγλας Κώστας.....	2004 - 2005.....	2004 - 2005.....	20
Κεχριμπάρης Σπύρος.....	2004 - 2005.....	2004 - 2005.....	20
Κουβέλης Παντελής.....	2005.....	2005.....	20
Βενάρδου Ξένου Αλίκη.....	2005.....	2005.....	10
Γιornάς Δημήτρης.....	2003 - 2005.....	2003 - 2005.....	30
Μαστρογεωργόπουλος Παναγ.....	2004-2006.....	150 \$
Μαστρογεωργόπουλος Στεφ.....	2006.....	50 \$
Γκότση - Μιμίκου Κική.....	2005.....	2005.....	10
Μπαϊρακτάρη Σίσσυ.....	2005.....	2005.....	10
Βενέτης Παναγιώτης.....	2005-2006.....	2005-2006.....	20

Δωρεές εις μνήμη που έχουν εισπραχθεί από 26/11/2004-31/5/2005

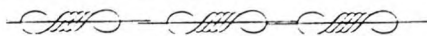
Όνοματεπώνυμο.....	Ευρώ
Καλτσι Ελένη στη μνήμη συζύγου της Αντώνη.....	40
Κατσιγιάννη Ανδρομάχη στη μνήμη πατρός της Θωμά Χ. Βενέτη.....	100
Δακτυλίδη-Παναγιώτου Χριστίνα στη μνήμη γονέων Νίκου και Μαρίας.....	50
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος υπέρ επισκευής Αγίου Νικολάου.....	73,48
Κεράνη Όλγα στη μνήμη συζύγου της Παναγιώτη.....	30
Φλέγγας Παύλος, στη μνήμη αδελφής του Αγαπούλας Τσιμπογιάννη.....	36,81
Ανώνυμος, για τη διάσωση Δημ. Ζορμπαλά στην Πάρο.....	60
Σακελλαρίου Ρούλα, στη μνήμη Θωμά και Ελένης Καρδαρά.....	100
Ανώνυμοι Συγγενείς, στη μνήμη Ελένης Ζορμπαλά για σκοπούς της Αδελφότητας.....	300
Κώστας Θάνος, στη μνήμη πατρός του Αριστοτέλη Θάνου.....	200
Ελίζα Ζαχαρίου, στη μνήμη πατρός της Αριστοτέλη Θάνου.....	200
Ανδρέας Θάνος, στη μνήμη πατρός του Αριστοτέλη Θάνου.....	200
Οικογένεια Ν. Κουτσούκη, στη μνήμη Νικήτα Κουτσούκη.....	100
Αντωνόπουλος Χριστόφορος, στη μνήμη συγγενών του.....	50
Κουβέλης Παντελής, υπέρ της Αγίας Κυριακής.....	50
Κομπορόζου Λούλα, στη μνήμη του συζύγου της Τρύφωνα.....	100
Κομπορόζου Νάσος, Σοφία & κόρες, στη μνήμη πατρός και παππού Τρύφ. Κομπορόζου.....	100
Γαλανούδη Μαριάνθη, στη μνήμη του αδελφού της Τρύφωνα Κομπορόζου.....	20
Γκότση - Μιμίκου Κική, στη μνήμη του πατρός της Άλκη Μιμίκου.....	20

Απόδοση δωρεών προς Ιερούς Ναούς

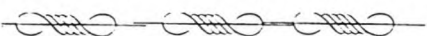
Η Αδελφότητα Μικροχωριτών απέδωσε προς το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Μικρού Χωριού τις κάτωθι δωρεές μελών της προς Ιερούς Ναούς του Χωριού.

- Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος, για την επισκευή του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου το αντίτιμο \$ 100 ή 73,48 ευρώ.

- Παντελής Κουβέλης υπέρ Αγίας Κυριακής 50,00 ευρώ.

**Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών
ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν τις συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές
στηρίζουν το έργο της. Αυτές αποτελούν την κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας,
η οποία μπορεί καλειτουργεί χάρις στην οικονομική ενίσχυση των μελών της και
στην εθελοντική στράτευση των μελών του Δ.Σ.**

Δωρεές προς τους Ιερούς Ναούς του Χωριού από 11/10/2004-1/6/2005

Όνοματεπώνυμο	Εις μνήμην	Ι.Ναός	Ποσόν
1. Νομαρχία Ευρυτανίας		Αγ. Κυριακή	1500 ευρώ
2. Βασιλική Ματσούκα	εις μνήμην συζύγου Αθανασίου και πατρός Πέτρου Μπάρλα	Μεταμορφ. Αγ. Κυριακή	50 ευρώ 150 ευρώ
3. Βίγλας Κων/νος και Μαρία	εις μνήμην γονέων		
4. Σπυρίδων και Βαρβάρα Χονδρού	εις μνήμην γονέων	Μεταμόρφωσης	3000 δολ.
5. Δημήτριος Γεωργόπουλος	Αγιογράφηση (εξοφλήθη)	Αγ. Κυριακή	1025 δολ.
6. Σπυρίδων Γιαννόπουλος		Αγ. Κυριακή	50 ευρώ
7. Αδελφότητα Μικροχωριτών	Απόδοση δωρεών	Μεταμόρφωσης	110 ευρώ
8. Ιωάννα Θάνου	εις μνήμην Αριστοτέλη Θάνου	Μεταμόρφωσης	200 ευρώ
9. Ιωάννα Θάνου	εις μνήμην Αριστοτέλη Θάνου	Αγ. Νικόλαο	200 ευρώ
10. Λάζαρος Κ. Μπακογιάννης	εις μνήμην γονέων Κων/νου, Ουρανίας και αδελφής Ειρήνης	Αγ. Κυριακή	120 δολ.
11. Ευδοξία Παναγιωτοπούλου	εις μνήμην γονέων και συζύγων	Αγ. Κυριακή	100 δολ.
12. Κλήμης και Μαρία Πλάκα	εις μνήμην Κων/νου και Μαρίας Πλάκα και Βασιλείου και Αθηνάς Τάσιου	Άγιος Νικόλαος Αγ. Κυριακή	100 δολ. 50 ευρώ
13. Φωτεινή Ζωγράφου	εις μνήμην συζύγου Βαΐου	Αγ. Κυριακή	150 ευρώ
14. Γεώργιος Ζήσης		Αγ. Κυριακή	100 ευρώ
15. Γεώργιος Καραγιάννης			
16. Ελένη Πίτερσον (Πολύζου Καραγκούνη)		Μεταμόρφωσης	50 ευρώ
17. Εις μνήμην Ελένης Ζορμπαλά οι συγγενείς της		Μεταμόρφωσης	150 ευρώ
18. Εις μνήμην Ελένης Ζορμπαλά οι συγγενείς της		Αγ. Κυριακή, Αγ. Νικόλαος	150 ευρώ
19. Αδελφότητα Μικροχωριτών	Απόδοση δωρεών	Αγ. Κυριακή, Αγ. Νικόλαος	123,46 ευρώ

*Ευχαριστούμε όλους τους δωρητές και τους ευχόμεστε Καλό Καλοκαίρι με υγεία και
οικογενειακή ευτυχία.*

**Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
ο εφημέριος Π.Ν. Αζακάς**

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Η μνημόνευση προσφιλών προσώπων στη στήλη αυτή γίνεται με φροντίδα των οικειών τους, αν το επιθυμούν, που θα πρέπει να στέλνουν στην έτοιμο κείμενο ή τα απαραίτητα βιογραφικά στοιχεία και μια φωτογραφία.

Αικατερίνη Τσατσαράγκου

Κοιμήθηκε ειρηνικά στα 95 της, Σάββατο 12/2/2005.

Πιστεύω πως είναι Χρέος μου να καταθέσω λίγα λόγια βγαλμένα από την καρδιά μου για ένα πρόσωπο αγαπημένο και ξεχωριστό - όπως είναι για τους πολλούς αν όχι για όλους η μάνα - για ένα πρόσωπο ιδιαίτερα αξιόλογο κατά κοινή ομολογία, ένα πρόσωπο που δεν υπήρξε απλώς θεατής των γεγονότων μιας ιδιαίτερα ταραγμένης εποχής, αλλά αντίθετα ένα πρόσωπο που πάλεψε και κατάφερε να ξεπεράσει τον εαυτό του και τα μύρια εμπόδια που βρέθηκαν μπροστά του και να σταθεί όρθιο.

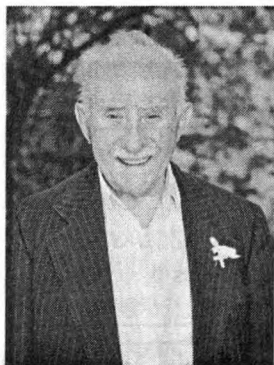
Γεννήθηκε μέσα στη φτώχεια και τη στέρση. Από μικρή μπήκε στη βιοπάλη. Δεκαεπτάχρονη αναγκάστηκε να ξενιτευτεί και να γίνει υπηρέτρια σε μια πλούσια συγγενική της οικογένεια. Ψυχοκόρη την έλεγαν. Ήταν υποχρεωμένη όμως να περιποιείται μια κατάκοιτη γερόντισσα, αδελφή του πατέρα της και να ασχολείται με το νοικοκυριό. Δεν πήγε σχολείο αν και το ήθελε πολύ. Η μόρφωση ήταν απαγορευμένη για τα κορίτσια της εποχής της... Έμαθε όμως να διαβάζει και να γράφει από το μικρότερο αδελφό της, το Θανάση. Απόδειξη τόσο της μεγάλης επιθυμίας της για μάθηση αλλά και της ευφυΐας της. Στα 25 της χρόνια παντρεύεται με τον πατέρα μου και ονειρεύονται μια καλύτερη ζωή. Κάτι που ήταν σίγουρο, γιατί και οι δυο ήταν εργατικοί και ικανοί άνθρωποι. Ο πόλεμος όμως ανατρέπει τα πάντα. Η κατοχή, η συμμετοχή του πατέρα στην Εθνική Αντίσταση, η τραγωδία του εμφυλίου σπαραγμού, η προσφυγιά και οι διώξεις του πατέρα καθώς και η τετράχρονη φυλάκισή του, συντρίβουν τα όνειρα κι αναγκάζουν τη μάνα γίνει τα πάντα. Άντρας και γυναίκα, μάνα και πατέρας, νοικοκυρά και αγρότισσα. Εργάτρια στο χωράφι και στην οικοδομή για να τα βγάλει πέρα, για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες, να ντύσει και να

ποδέσει και να θρέψει τρία παιδιά. Πονάει όταν η μεγάλη της κόρη αναγκάζεται να ακολουθήσει τη δική της διαδρομή, να γίνει υπηρέτρια για δυο χρόνια σε μια πλούσια οικογένεια στο Κρανίδι. Η ζωή της μάνας γίνεται εφιαλτική. Ζει μέσα στο φόβο και την αγωνία για τον άντρα της και πιο πολύ για τη δεκαεπτάχρονη κόρη της που βρίσκεται σε "ξένα χέρια"... Παρά τον πόνο, την πίκρα, τις απογοητεύσεις, τους κατατρεγμούς των "πέτρινων" μετεμφυλιοπολεμικών χρόνων και τις συνακόλουθες αδικίες δεν το "βάζει κάτω". Αντίθετα μάάλιστα! Όλα αυτά τη χαλυβδώνουν και της δίνουν υπεράνθρωπη δύναμη! Είναι να απορεί κανείς το πόση αξιωσύνη έκρυβε μέσα του το ντελικάτο, ασθενικό της κορμί! Γιατί αυτή ήταν η μάνα μου: Ένας άνθρωπος με ΨΥΧΗ, με ισχυρή θέληση και απίστευτη αγωνιστικότητα. Με μυαλό εύστροφο, με χιούμορ, με πείσμα και ασίγηστο πάθος για ζωή και δημιουργία. Άνθρωπος θυσίας και προσφοράς. Ποτέ δεν σκέφτηκε τον εαυτό της. Ήθελε πάντα να δίνει αφειδώλευτα. Να νοιάζεται και να φροντίζει για όλους. Βέβαια όλα αυτά δεν σημαίνουν πως δεν είχε αδυναμίες και ελαττώματα. Άνθρωπος ήταν δεν ήταν Θεός... Πιστεύω όμως πως στους απλούς ανθρώπους βρίσκει κανείς τέτοια αποθέματα ανθρωπιάς και ήθους, που σπάνια συναντάς όλους εκείνους, που θεωρούνται σπουδαίοι και τρανοί... Γλυκειά μου Μητέρα.

Αναφέρθηκα στα δύσκολα χρόνια που πέρασες και τις περιπέτειες που μάτωσαν την καρδιά σου. Όμως έζησες αρκετά για να χαρείς τα παιδιά σου, να τα δεις όπως τα ήθελες, να χαρείς εγγόνια και δισέγγονα, να έχεις την αγάπη και το σεβασμό όλων μας. Όμως μετά το θάνατο του συντρόφου σου, άρχισες να παραιτείσαι από τη ζωή. Ήταν το κάλεσμά του μήπως, που σου είπε να μην αργήσεις να πας κοντά του; Ήταν η φθορά του χρόνου; Σε βλέπα-

με να σιγοσβήνεις και να συρρικνώνεσαι. Να φεύγεις από κοντά μας. Όμως πιστεύω πως δεν έχεις παράπονο... Ήμασταν κοντά σου και σε φροντίζαμε με στοργή και τρυφερότητα. Άλλωστε αυτό το ξέρεις και μόνη σου. Όταν ήρθε η στιγμή να φύγεις ήμασταν δίπλα σου. Σε κρατούσα απαλά σαν πουλάκι στη χούφτα μου, όμως δεν μπορούσα να σε κρατήσω. Έφυγε η ψυχούλα σου μέσα από τα δάχτυλά μου σαν αύρα καλοκαιρινή, ενώ με τα μάτια σου μας έγενεφες το στερνό χαιρετισμό. Η επιθανάτια αγωνία σου κράτησε ελάχιστα και τη διαδέχθηκε μια γαλήνη απεριγράπτη. Στο καλό ΜΑΝΟΥΛΑ μας! Και να ξέρεις πως όλοι οι χωριανοί -και όχι μόνο - σε τίμησαν με την παρουσία τους και προσευχήθηκαν για σένα. Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχούλα σου.

Σταύρος Παπαδής

Στις 25 Δεκεμβρίου 2004, ανήμερα τα Χριστούγεννα, έφυγε από τη ζωή ο αγαπητός συγχωριανός μας Σταύρος Παπαδής.

Γεννήθηκε στο Μικρό Χωριό το Νοέμβριο του 1912. Γιός του Ιωάννη Παπαδή

και της Αικατερίνης Ζορμπαλά. Έζησε και εργάστηκε στην Κωνσταντινούπολη τα παιδικά του χρόνια και αργότερα στη Λαμία. Ήταν παντρεμένος με την Μικροχρίτσια Βασιλική το γένος Πλάκα. Μαζί απέκτησαν 4 παιδιά, την Ιουλία, τη Βαγγελιώ, το Γιάννη και τον Παναγιώτη.

Στα 92 του χρόνια ο Σταύρος Παπαδής είχε τη χαρά να δει 6 εγγόνια και 6 δισέγγονα. Έφυγε ήσυχα από τη ζωή όπως ακριβώς έζησε, έχοντας μέχρι την τελευταία του πνοή τη διαύγεια και τη ζωντάνια που είχε πάντα. Η κηδεία του έγινε στο Μικρό Χωριό και τον αποχαιρέτισαν φίλοι και συγχωριανοί.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού μας που τον σκεπάζει.

Θόδωρος Γαβρίλης

Ο παλαίμαχος και δυναμικός Πρόεδρος του Μεγάλου Χωριού δεν ζει πια. Άφησε εποχή με τη δράση του και τα έργα του, που άλλαξαν την όψη του Μεγάλου Χωριού. Τον διαδέχτηκε επάξια ο γιος του Γιάννης. Η γυναίκα του, τα παιδιά και εγγόνια του θα τον θυμούνται και μαζί τους όλοι όσοι τον γνώρισαν από κοντά και γεύτηκαν τις απόψεις του και την εμπειρία του. Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

Δημήτριος Γεωργόπουλος

Γιός του Μικροχωρίτη Παύλου Γεωργόπουλου μεγάλωσε, σπούδασε και παντρεύτηκε στην Αμερική. Αν και γιατρός στο επάγγελμα προδόθηκε από την καρδιά του και έφυγε στην ηλικία των 53 χρόνων, πριν προλάβει να χαρεί την μικρή κορούλα του. Πέρυσι το καλοκαίρι επισκέφτηκε το χωριό και έφυγε με την υπόσχεση ότι θα ξαναρχόταν για να επισκευάσει το πατρικό του σπίτι. Όμως, «άλλα μεν βουλαί ανθρώπων άλλα δε Θεός κελεύει». Αιωνία του η μνήμη.

Γ. Ζαχαρόπουλος.

Τον γνωρίσαμε όλοι στο χωριό ως αγροφύλακα της περιοχής. Ήταν από τους τελευταίους που αποστρατεύτηκαν. Τώρα ακούμε για επαναφορά των αγροφυλάκων, που δείχνει ότι η παρουσία τους ήταν χρήσιμη, όπως πράγματι ήταν και ο Γ. Ζαχαρόπουλος, που καταγόταν από την Καταβόθρα. Αφήνει πίσω του τη γυναίκα του και την κόρη του, που ζει στην Αθήνα. Άφησε αγαθές αναμνήσεις. Ο Θεός ας τον αναπαύσει.

Δήμητρα Γ. Μουχρίτσα

Τη Δήμητρα, χήρα του Γεωργίου Μουχρίτσα και νύφη της Μανθογιάνναινας, τη γνωρίζαμε στο χωριό από όσα μας έλεγε ο κουνιάδος της ο Μανθοπάνος. Ήταν καλωσυνάτη γυναίκα με ευγενικά αισθήματα αλλά από όσα μας έλεγε ο Πάνος, ο άνδρας της ήταν πολύ αυστηρός μαζί της. Γι' αυτό κι' όταν ερχόταν στο χωριό ο Πάνος έπαιρνε πάντα το μέρος της και μιλούσε με τα καλύτερα λόγια γι' αυτήν. Πριν από αρκετά χρόνια πέθανε ο άντρας της κι αυτή ζούσε με τα παιδιά της, εγγόνια και δισέγγονα, που την περιέβαλαν με στοργή και αγάπη. Ας την αναπαύσει ο Θεός.

Μηνούλα - Μαρία Σοφού

Λίγο πριν από το Πάσχα έφυγε από τη ζωή η Μινούλα Σοφού, το γένος Γιαννακοπούλου, μετά από πολύμηνη νεφρική ταλαιπωρία. Τα παιδιά της και εγγόνια της στάθηκαν δίπλα της με αγάπη και στοργή. Ο αδελφός της, Ανδρέας Γιαννα-

κόπουλος, της αφιέρωσε το ακόλουθο ποίημα που έγραψε ο ίδιος:

*Σημάντε πένθιμα καμπάνες βροντερές
και σεις περήφανα ελάτια βοερά
πέστε στις πιο ψηλές κορφές
η Μήνα μου κοιμήθηκε παντοτεινά.*

*Είχα κι' εγώ μια αδελφή
φιλή του Χριστού και ταπεινή*

*όλους τους κοίταζε σαν φίλους
μ' αγάπη έλουζε τον αδερφό την αδερφή.*

*Αν έχεις πάντα οδηγό, τον άγιο τον αληθινό
που θα σε πάει εκεί ψηλά στον έβδομο ουρανό
όπου δεν υπάρχει θλίψη, δάκρυα πικρά
αλλά ζωή αιώνια, Θεία αγάπη και χαρά.*

*Περίλυπη η ψυχή μου ως το θάνατο
κλαίει η καρδιά μου το χαμό σου
κλαίνει πικρά η κόρη σου κι ο γιος σου
βαρύν ο πόνος αδελφούλα μου γλυκειά.*

*Αείμνηστη έφυγες ταξείδι μακρινό
Στην έφορη τη φθεία πας στον έβδομο ουρανό
όπου ο άνθρωπος βρίσκει το δίκιο, το λυτρωμό
κει που ο άνθρωπος θα ζει με το Θεό.*

*Μαρία ταπεινά ο ποιητής
λίγα αγριολούλουδα σου στέλνει
μες' απ' τα βάθη της ψυχής
πνευματική ευωδία να σου φέρνει.*

Ξύλινες Δημιουργίες

...με έμπνευση από τη φύση

Έκθεση - Διάθεση:

Παλιό Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41031

TAXI

Γιάννης Καραγκούνης

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 22370 41392,
Κιν. 6972 707840

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλης Μπούρας

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370
41300 / 41281, Κιν. 6972 288457

Εστιατόριο - Ταβέρνα

Απόδραση

Νικόλαος Ζουρζούκης

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. - fax: 22370 41454, Κιν.6978874989

Γραφικές Τέχνες

**Τυπογραφείο - Επιγραφές -
Σφραγίδες**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Νικ. Τσαμπούλα 2, Καρπενήσι. Τηλ. 22370
22020 /22019 Κιν. 6944 518581

Νυχτερινό Κέντρο

Διασκέδασης

ΝΕΜΕΣΙΣ

Καρπενήσι. (Διασταύρωση Π. Πατραϊκής)

Περιεχόμενα

.....	Σελ.
Πνευματική Γωνιά: Έργο ιστορίας και πολιτισμού	1-2
Στην αρχή του νέου έτους 2005	3-4
Το Μικρό Χωριό μετά την Άλωση	5-6
Από τη σκοπιά της Αδελφότητας	7-15
Νέα από το Δήμο Ποταμιάς	16-18
Από το κόρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης	19-20
Το "Κέντρο Τεχνών Πλάκα"	21
Η απόφαση της καταδίκης του Ιησού Χριστού	22
Μια γιορτή... μια 'πίσημη ημέρα. Οι Άγιοι του Χωριού μας	23-24
Φύση, η πηγή της ζωής	25-26
Ο Όρκος του Μ. Αλέξανδρου το 324 π.Χ.	27
Το Σύνταγμα της Ευρώπης	28
Αέρας ευρυτανικός στο Αρσάκειο	29
Θυμάται και σχολιάζει ο Νοκόλος	30
Πανέμορφο Μικρό Χωριό	34
Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις, του Δημητρίου Σπ. Δερματά	32-35
Έρωτος και Ρέντη γωνιά, του Κώστα Τριανταφύλλη	36-39
Ταξίδι στον Προυσό	40-43
Γιαννούλης Χαλεπάς	44-45
Ευρυτάνες Αγωνιστές του 1821	46-47
Περού, στα μονοπάτια των Ινκας	48-50
Βιβλιοπαρουσιάσεις	51-53
Έντυπα που λάβαμε	54
Επιστολές προς την Αδελφότητα	55-56
Συνδρομές - δωρεές	57-59
Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν	60-62

Gallery café

Διεύθυνση: Νίκος Πλάκας

Ζηνοπούλου 1, Καρπενήσι

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΙΑΠΗ

Αθήνα – Λαμία – Μακρακώμη
Άγιο Γεώργιο – Καρπενήσι

Διεύθυνση: Μαρία Π. Σκρεπετού

Κηφισού 91β 8
Τηλ. 210 3454825 – 3452186
Fax: 210 3452186

Ζυθόγλυπτα

Χειροποίητες πρωτότυπες
δημιουργίες
σπάνιας ομορφιάς
Έκθεση – Διάθεση:
Νέο Μικρό Χωριό "Το Τζάκι"
Τηλ. 22370 41318

Κομμώσεις

Ανδρικές - Γυναικείες - Παιδικές
"ΚΙΚΗ"

Δ/ση: Κική Φούκα-Σκοτίδα
Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25666

**Ξενοδοχείο - Εστιατόριο -
Καφετέρια
Η ΧΕΛΙΔΟΝΑ**

Δ/νση: Κώστας Τσινιάς
Παλιό Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41221,
Κιν. 6944 36 01 57

Ξενώνας - Καφετέρια

STUDIO MERCES

Υπεύθυνη κρατήσεων: Αγορίτσα Τσινιά
Παλιό Μικρό Χωριό. Τηλ.. 22370 41444,
Fax: 22370 41111 Κιν. 6974 114182

Ενοικιαζόμενα πανοραμικά δωμάτια

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Δ/νση: Παρασκευή Ν. Αζακά
Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41318 / 41465,
Fax: 22370 41094, Κιν. 6977 808961

**Ενοικιαζόμενα δωμάτια
η γωνιά**

Δ/νση: Γιώργος Γιαννακόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41393,
Fax: 22370 41586

Ενοικιαζόμενα πολυτελή δωμάτια

PINA ΤΑΣΙΟΥ

Νέο Μικρό Χωριό.
Τηλ. 22370 41349

**Ζήσιμος Σωτήρης
Ενοικιαζόμενα δωμάτια
ΙΒΙΣΚΟΣ STUDIOS**

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41515

**Ξενοδοχείο
COUNTRY CLUB
HELLAS HOTEL**

Hotel Manager: Πόπη Μπακατσιά

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41570-6,
Fax: 22370 41577

**Ξενώνας - Κοσμική Ταβέρνα -
Καφετέρια**

ΤΟ ΡΙΖΩΜΑ

Δ/νση: Θεόδωρος Μπούρας
Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ 22370 41170,
Fax: 22370 41486

**Ενοικιαζόμενα δωμάτια Α'
κατηγορίας**

**Ψησταριά - Εστιατόριο -
Χωριάτικη Κουζίνα
ΤΟ ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ**

Δ/νση: Βασιλική Νασιοπούλου
Νέο Μικρό Χωριό.
Τηλ. 22370 41257 / 41103

**Ενοικιαζόμενα
πολυτελή δωμάτια
ΦΩΤΕΙΝΗ ΖΑΡΑ**

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41236 / 41433

**Ψησταριά - Ταβέρνα -
Χωριάτικη Κουζίνα
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41300

SUN & SEA

TRAVEL AGENCY

- Αεροπορικά εισιτήρια για όλο τον κόσμο • Συνέδρια - Εκθέσεις
- Οργανωμένες εκδρομές • Διαβατήρια - Βίζες

Στις οικονομικότερες τιμές!!

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΙΟΥΡΝΑ - ΒΟΥΓΑ Σινώπης 29, Αμπελόκηποι, Τηλ.: 210 7799261

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΩΝΗΣ

Καραολή & Δημητρίου 70 Πειραιάς
Τηλ/Fax: 41.11.849 Fax: 41.34.776

Αθανάσιος Π. Λιαροκάπης
Διακοσμητής

Interior Designer

Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός
και Μελέτη Χώρων

Κόκκαλη 31 - Αγρίνιο - τ.κ. 30100
Τηλ.: 0641 - 33233, (& fax) - 24522.
Κιν.: 0932831607 - E-mail:
athanart@otenet.gr

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ

ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ. 0641 / 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ

Τεχνικές εργολαβίες - πέτρινες
κατασκευές

ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41056,
Κιν. 6977 624440

ΒΑΣ. ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ

Πειραιώς & Αλόης 65
Κ. Πετράλωνα, Αθήνα

Τηλ. 210 3478 227 - 210 3471 756
<http://www.4pireas.gr/esperida>

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΣΚΑΛΕΣ

ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & Υιός

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ

6610846 - 6048695 - 0972 136979

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

34 ΧΡΟΝΙΑ

ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
- ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Τ Ε Χ Ν Ω Ν
Π Λ Α Κ Α

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ

ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

και

ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ

e-mail: info@plakas.gr
www.plakas.gr